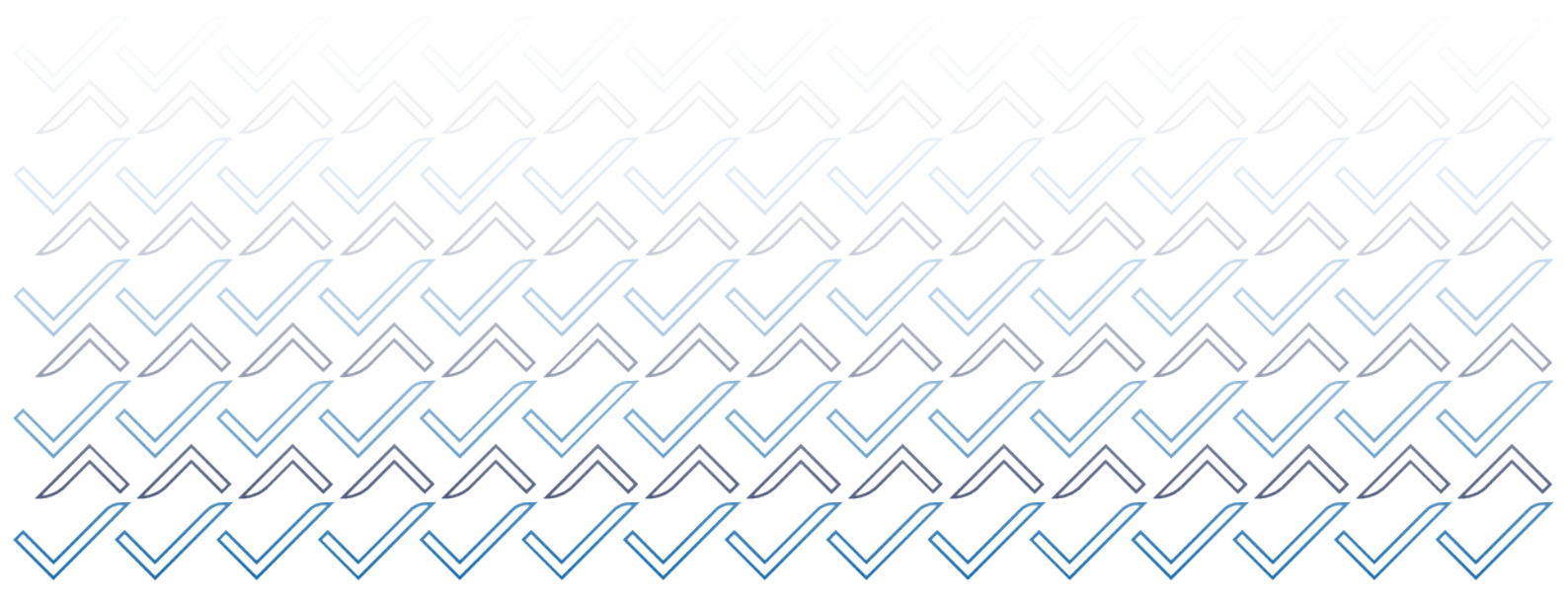

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

STRATEGINIO VALDYMO IR BIUDŽETO FORMAVIMO POKYČIAI

2024 m. birželio 14 d.

Nr. VAE-6

Valstybės kontrolė – aukščiausioji valstybinio audito institucija – prižiūri, ar teisėtai ir efektyviai valdomas ir naudojamas valstybės turtas ir kaip vykdomas valstybės biudžetas. Valstybės kontrolė, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, skatina teigiamą ir veiksmingą valstybinio audito poveikį valstybės finansų valdymo ir kontrolės sistemai bei į rezultatus ir visuomenės poreikius orientuotam viešajam valdymui. Daugiau apie Valstybės kontrolės veiklą ir valstybinio audito rezultatus – interneto svetainėje www.valstybeskontrolė.lt.

Audito grupė: Rasa Kudžmienė (departamento vadovė), Rasa Mineikienė (grupės vadovė), Kristina Sinkevičiūtė-Kryževičienė, Ilona Binkienė, Dana Dudzevičienė, Deimantė Šlamienė, Vilija Kontautė (nuo 2024-03-05).

Valstybinio audito ataskaita pateikta: Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai, Finansų, Kultūros ir Susisiekimo ministerijoms.

TURINYS

PAGRINDINIAI FAKTAI	4
SANTRAUKA	5
ĮŽANGA	9
AUDITO REZULTATAI	11
1. STRATEGINIO VALDYMO PLANAVIMO IR BIUDŽETO FORMAVIMO POKYČIAI DAR VYKSTA	11
1.1. Nesuplanuoti visi veiksmai pažangai pasiekti, o suplanuotieji neparemti valstybės finansinėmis galimybėmis	11
1.2. Formuojamas pirmasis trimetis valstybės biudžetas, siekiant susieti jį su nauja strateginio valdymo sistema	23
2. PAŽANGOS ĮGYVENDINIMUI REIKIA STEBĖSENOS ĮRANKIŲ IR DUOMENŲ	26
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	30
PRIEDAI	33

PAGRINDINIAI FAKTAI

~18 mlrd. Eur

suplanuota (finansinės projekcijos) 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano tikslams pasiekti.

62,1 mlrd. Eur

Centrinė projektų valdymo agentūra apskaičiavo investicijų poreikį 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano tikslams pasiekti, tai yra 3 kartus daugiau nei suplanuotos finansinės projekcijos.

~4,261 mlrd. Eur

iš viso skirta 2022–2024 m. pažangos uždaviniams įgyvendinti: 2022 m. – 0,249 mlrd. Eur (2 proc. nuo visų valstybės biudžeto asignavimų), 2023 m. – 1,646 mlrd. Eur (9 proc.), 2024 m. – 2,366 mlrd. Eur (12 proc.).

1 ir 44

atitinkamai iš 28 suplanuotų plėtros programų ir iš 180 pažangos priemonių nepatvirtinta iki 2024 m. I ketv. Taip nenumatyti visi veiksmai pažangos uždaviniams įgyvendinti ir tam reikalingas finansavimas.

Nėra

2021–2030 m. Nacionalinio pažangos plano suderinimo veiksmų su valstybės finansinėmis galimybėmis ir valstybės strategijomis. Taip nesukurtos prielaidos efektyvesniam valstybės finansų planavimui ir naudojimui.

66 proc.

pažangai skirtų asignavimų (1 085,2 iš 1 645,6 mln. Eur) panaudojimo poveikį parodo rodikliai, patvirtinti 2023 m. finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme, 2024 m. suplanuota 52 proc. (1 232,2 iš 2 366 mln. Eur). Taip tik iš dalies atskleidžiamas per atitinkamus metus pažangai panaudotų valstybės biudžeto asignavimų rezultatas.

SANTRAUKA

Audito svarba

Valstybėje nuo 2021 m. vykdoma strateginio valdymo ir biudžeto formavimo pertvarka, kuria siekiama padidinti ilgalaikio valstybės biudžeto planavimo tvarumą, biudžeto formavimo principų ir viešųjų paslaugų finansavimo skaidrumą. Įtvirtintas integruotas strateginio valdymo modelis, sujungiantis strateginių tikslų formavimą ir įgyvendinimą su biudžeto asignavimų planavimu, atsiskaitymu ir išlaidų kontrole. 2024 m. planuojama parengti ir pateikti tvirtinti pirmąjį 2025–2027 m. vidutinės trukmės biudžeto projektą. Valstybės kontrolė 2016–2019 m. konstatavo strateginio valdymo sistemos tobulintinus dalykus: vykdant pertvarką strateginio valdymo ir biudžeto formavimo sistemos pokyčiai turėtų būti nuoseklūs ir kryptingi, siekiant numatytų tikslų. Planuojant biudžetą asignavimai turėtų būti siejami su siekiamais rezultatais, visų lygių strateginiai tikslai, uždaviniai ir rodikliai – sietis tarpusavyje, o veiklos rezultatai – tinkamai stebimi ir atskleidžiami visuomenei ir sprendimų priėmėjams. Tai leistų turėti finansiniais ištekliais pagrįstus tikslus ir parinkti priemones jiems pasiekti.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar strateginio valdymo ir biudžeto formavimo sistema leidžia rezultatyviai įgyvendinti valstybės pažangą.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ✓ ar strateginio valdymo sistema leidžia suplanuoti ir įgyvendinti valstybės pažangą;
- ✓ ar strateginio valdymo stebėsenos sistema leidžia įvertinti pasiektą valstybės pažangą.

Audituojami subjektai:

- ✓ Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, kuri koordinuoja valstybės pažangos stebėseną bei atlieka nacionalinių plėtros programų įgyvendinimo stebėseną, kartu su ministerijomis organizuoja šių programų įgyvendinimą¹;
- ✓ Finansų ministerija, kuri yra nacionalinių plėtros programų portfelio valdytoja ir koordinuoja jo įgyvendinimą²;
- ✓ atsirinktos Kultūros ir Susisiekimo ministerijos, kurios yra strateginio valdymo sistemos dalyvės ir plėtros programų valdytojos.

Audito metu rinkome informaciją iš Centrinės projektų valdymo agentūros, kuri yra plėtros programų portfelio metodinės pagalbos centras. Apklausėme visas 14 ministerijų.

¹ Strateginio valdymo įstatymas, 14 ir 18 str.

² Strateginio valdymo įstatymas, 3 str. 3 d., 18 str. 3 ir 6 d.

Audituojamas laikotarpis – 2021–2023 m. Siekdami įvertinti tendencijas ir pokyčius, kai kuriais atvejais naudojome 2024 m. duomenis.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (36 psl.).

Pagrindiniai audito rezultatai

Nauja strateginio valdymo ir biudžeto formavimo sistema sudaro formalias prielaidas rezultatyviai įgyvendinti valstybės pažangą. Tačiau dar vyksta reikšmingų pokyčių (formuojamas 2025–2027 m. trimetis biudžetas, vyksta tęstinės veiklos ir organizuojamas pažangos priemonių vertinimas, kuriama stebėsenos sistema). Trūksta veiksmų įvertinti suplanuotiems valstybės pažangos tikslams ir juos suderinti su finansinėmis galimybėmis.

1. Valstybės pažangos siekiai planuojami neturint tam finansinių galimybių

- ✓ Nėra patvirtinta Civilinės saugos stiprinimo plėtros programa (1 iš 28). Nėra suplanuotos plėtros programoms įgyvendinti 44 iš 180 (24 proc.) pažangos priemonės, kai kurios jų dalinės, pvz., Susisiekimo ministerijoje 6 (iš 7). Centrinės projektų valdymo agentūros skaičiavimais, 2021–2030 m. Nacionalinio pažangos plano tikslams pasiekti plėtros programų valdytojams reikėtų 62,1 mlrd. Eur. Plane numatytos 18 mlrd. Eur finansinės projekcijos. Napatvirtinus visų veiksmų, o patvirtintų nesuderinus su valstybės finansinėmis galimybėmis, nesudarytos prielaidos operatyviai spręsti problemas valstybės veiklos srityse pažangos lėšomis (1.1 poskyris, 11 psl.).
- ✓ Siekiant išvengti nepagrįstų lūkesčių, planuojama ir įgyvendinama pažanga turi atitikti valstybės finansines galimybes. Pvz., Kultūros ministerija vieno (iš 7) pažangos uždavinių įgyvendinimui suplanavo 6,52 mln. Eur didesnę asignavimų poreikį, nei numatyta finansinėse projekcijose. Kultūros ministerijos dviem priemonėms suplanuotas finansavimas neskirtas (2023 m. – 128,6 tūkst. Eur, 2024 m. – 700, 95 tūkst. Eur), o vienai Kultūros ir dviem Susisiekimo ministerijos priemonėms skirtas mažesnis, nei suplanuota (2023 m. Susisiekimo ministerijai 36 730 tūkst. Eur), 2024 m. Kultūros ministerijai 808,41 tūkst. Eur, Susisiekimo ministerijai 47 504,6 tūkst. Eur). Plėtros programų valdytojams – ministerijoms – suplanavus pažangos priemones, kurių finansavimo poreikis nesuderintas su valstybės finansinėmis galimybėmis ir jo negavus, nebus pasiekti visi Nacionaliniame pažangos plane ir atitinkamose plėtros programose numatyti pažangos uždaviniai ir jų rodikliai (1.1 poskyris, 11 psl.).
- ✓ 2021–2030 m. Nacionalinio pažangos plano tikslai ir uždaviniai nebuvo susieti su Valstybės pažangos strategija LT2030. Nenumatyti šio plano ir jį įgyvendinančių dokumentų (plėtros programų, strateginių veiklos planų) suderinimo veiksmai su nauja Valstybės pažangos strategija LT2050. Planas turi derėti su Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu, tačiau privalomas elementų perkėlimas nenumatytas, informacijos apie sąsajas nėra. Nesuderinus visų lygių – valstybės, strateginio, programavimo ir veiklos (biudžeto) – planavimo dokumentų tikslų, nebus sukurtos prielaidos efektyvesniam valstybės finansų planavimui ir naudojimui, visuomenei nebus pateikta tiksli informacija apie pažangos tikslus ir jų pasiekimo galimybes (1.2 poskyris, 23 psl.).

- ✓ Nevykdoma nuolatinė pažangos ir tęstinės veiklos rezultatų stebėseną: vis dar nepatvirtintas 2024–2027 m. pažangos priemonių vertinimų planas, nebaigta sisteminė tęstinės veiklos lėšų peržiūra. Nuolat nevertinant pažangos ir tęstinės veiklos priemonių tinkamumo, efektyvumo, jų rezultatų ir naudos, bus laiku nepriimti reikalingi sprendimai šių veiklų efektyvumui užtikrinti (1.2 poskyris, 23 psl.).
- ✓ Siekiant užtikrinti finansavimo tęstinumą vidutiniu laikotarpiu ir formuoti tvaresnę šalies fiskalinę politiką, Biudžeto sandaros įstatyme įtvirtintos 3 metų valstybės biudžeto sudarymo nuostatos. 2024 m. patvirtintas vienerių metų, 2025 m. bus tvirtinamas trejų metų (2025–2027 m.) valstybės biudžetas. Šiuo metu asignavimų valdytojai formuoja trimetį biudžetą, įgyvendinamieji teisės aktai dar nepatvirtinti (1.2 poskyris, 23 psl.).
- ✓ Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymuose patvirtinti pagrindiniai Nacionalinio pažangos plano uždavinių vertinimo rodikliai 2023 m. parodo 66 proc. (1 085,2 iš 1 645,6 mln. Eur), 2024 m. – 52 proc. (1 232,2 iš 2 366 mln. Eur) pažangai skirtų asignavimų panaudojimo poveikį. Taip tik iš dalies būtų atskleidžiamas atitinkamais metais panaudotų valstybės biudžeto asignavimų, skirtų pažangai, rezultatas. Įstatymuose ir ministerijų strateginiuose veiklos planuose nenustatyti rodikliai asignavimams, kurie ministerijoms nepatvirtinus pažangos priemonių aprašų, suplanuoti Finansų ministerijos rezervinėje priemonėje. 2022 m. buvo suplanuoti 14 ministerijų (974,2 mln. Eur), 2023 m. (862,9 mln. Eur), 2024 m. – 8 ministerijų (669,8 mln. Eur) asignavimai. Finansų ministerija Strateginio valdymo metodikos pakeitimo projekte planuoja atsisakyti rezervinės priemonės (1.2 poskyris, 23 psl.).
- ✓ 2022 m. Strateginio valdymo metodikoje įtvirtinti atvejai, leidžiantys neatlikti kelių alternatyvų analizės. Tokį sprendimą Vyriausybė priėmė siekdama užtikrinti spartesnę pažangos priemonių rengimo ir įgyvendinimo procesą, įsigaliojus naujai strateginio valdymo sistemai. Ketvirtus metus veikiant naujai strateginio valdymo sistemai, pažangos priemonės turėtų būti planuojamos ar keičiamos pagal jos principus. Iki 2023-03-31 patvirtintose priemonėse atvejus pritaikė 12 (iš 14) ministerijų, iš jų 8 daugiau kaip 50 proc. priemonių. Ministerijos alternatyvų nevertino, kai sprendimai dėl konkrečių veiklų finansavimo jau buvo priimti ar veiklos pradėtos vykdyti, konkrečių priemonių įgyvendinimo būdą nustato įstatymai, ES teisės aktai, tarptautiniai įsipareigojimai, Vyriausybės programa, veiklos rengiamos remiantis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone ir pan. Nevertinant alternatyvų, nebus siekiama didžiausios naudos mažiausiomis sąnaudomis (1.2 poskyris, 23 psl.).

2. Pažangos stebėsenai trūksta įrankių ir duomenų

- ✓ 2022 m. pasiekta 32 proc. (10 iš 31) valstybės pažangos strategijos LT 2030 rodiklių 2020 m. tarpinių reikšmių. Kultūros ministerija 2022 m. pasiekė 71 proc. (5 iš 7) vertintų rodiklių reikšmių, Susisiekimo ministerija – 80 proc. (12 iš 15). Periodiškai vertinti pasiektą pažangą ministerijoms trūksta duomenų. Nacionalinio pažangos plano trijų (iš 10) tikslų pasiekimui matuoti nustatyti 92 rodikliai, tačiau šio plano pažangos įgyvendinimo ataskaitoje nepateikta: 2022 m. 70 proc. reikšmių, 2021 m. – 26 proc. Kultūros ministerija 2022 m. veiklos ataskaitoje nepateikė 77 proc. (23 iš 30) rodiklių reikšmių, nes jos grindžiamos kitų institucijų atliktais tyrimais, ataskaitomis, duomenimis ir rengiant veiklos ataskaitą nebuvo paskelbtos. Neturint duomenų periodiškai matuoti rodiklių pasiekimą, nėra galimybės įvertinti, kokia pasiekta

pažanga tarpiniu laikotarpiu ir, esant poreikiui, laiku priimti pagrįstus sprendimus dėl priemonių tobulinimo (2 skyrius, 26 psl.).

- ✓ Strateginio valdymo informacinė sistema (SIS) nepritaikyta naujai strateginio valdymo sistemai, todėl duomenys stebėsenai renkami iš Nacionalinio pažangos plano įgyvendinimo metinių ir tarpinių ataskaitų, ministerijų veiklos ataskaitų, informaciją teikia sistemos dalyviai. Taip mažėja planavimo, stebėsenos ir atsiskaitymo už rezultatus procesų efektyvumas, sudėtinga susieti strateginio valdymo ir valstybės biudžeto formavimo sistemas. Nauja sistema (SVIS) dar kuriama, planuojama baigti 2026 m. balandžio mėn. (2 skyrius, 26 psl.).

Rekomendacijos

Vyriausybės kanceliarijai

1. Nacionaliniame pažangos plane siekiant sąsajų tarp nustatomos siekiamos pažangos atitinkamose valstybės veiklos srityse ir valstybės finansinių galimybių, nustatyti Nacionalinio pažangos plano rengimo (plano apimties, rodiklių nustatymo ir pasirinkimo) principus.

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai, laukiamas audito poveikis ir pokyčių vertinimo rodikliai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ (30 psl.). Aktuali informacija apie rekomendacijų įgyvendinimo būklę, rezultatus ir įvykusius pokyčius yra skelbiama atvirose duomenyse Valstybės kontrolės interneto svetainėje <https://www.valstybeskontrole.lt/LT/AtviriDuomenys>.

ĮŽANGA

Siekiant efektyvaus ir mažiau kainuojančio viešojo valdymo XVII Vyriausybės programoje buvo numatyta ir toliau tobulinti strateginio planavimo, programinio biudžeto ir atskaitomybės sistemą. Jos įgyvendinimo plane suplanuota strateginio planavimo ir biudžeto formavimo sistemos pertvarka, didinant orientaciją į rezultatus ir užtikrinant finansinį tvarumą³. 2020-06-25 priimtas nuo 2021 m. galiojantis Strateginio valdymo įstatymas, kurio tikslas sukurti ir plėtoti į rezultatus orientuotą strateginio valdymo sistemą, siekiant užtikrinti ilgalaikę ir darnią valstybės pažangą ir efektyvų valdžios sektoriaus finansų planavimą ir panaudojimą⁴. Pateikiamos strateginio valdymo sistemos ir biudžeto formavimo problemos ir siejami pokyčiai (1 lentelė).

1 lentelė. Strateginio valdymo sistemos ir biudžeto formavimo problemos ir Strateginio valdymo įstatymo priėmimu siejami pokyčiai

Iki Strateginio valdymo įstatymo priėmimo buvusios problemos	Pokyčiai, kurių buvo siekiama priimant Strateginio valdymo įstatymą
Strateginio planavimo metodika ¹ netaikoma Seimui, todėl Vyriausybė neturėjo galių sukurti ir išlaikyti bendrą nacionalinę strateginio planavimo sistemą.	Įtvirtinti strateginio valdymo sistemos dalyvius, jų teises ir pareigas. Nustatyti strateginio valdymo valdysenos (planavimo dokumentų rengimo, tvirtinimo, įgyvendinimo, stebėsenos, vertinimo ir atsiskaitymo už juos) nuostatas.
Neaiškios tarpusavio sąsajos tarp skirtingų planavimo dokumentų ir per didelis vertinimo kriterijų skaičius ² , dėl ko neįmanoma šalies mastu atlikti bendrą strateginių tikslų pasiekimo stebėseną ir užtikrinti tinkamą jų įgyvendinimą skirtinguose lygmenyse.	Išgryninti planavimo dokumentų tarpusavio sąsajas ir įtaką asignavimų planavimui. Sumažinti planavimo dokumentų ir juose nustatomų strateginių tikslų ir vertinimo kriterijų (rodiklių) skaičių.
Strateginio planavimo metodika neapėmė regioninio, vietos savivaldos bei teritorinio planavimo procesų.	Integruoti nacionalinio, teritorinio, regioninio ir vietos savivaldos planavimo procesus.
Stebėsenos duomenys per mažai naudojami sprendimų priėmimo procese, o sąsajos tarp strateginio planavimo ir biudžeto sudarymo procesų gana formalios.	Sukurti efektyvesnę planavimo ir stebėsenos sistemą, sustiprinti strateginio valdymo ir valstybės biudžeto sudarymo sistemų sąsajas.
Įstatymu tvirtinant valstybės biudžetą nenustatoma, kokioms valstybės veiklos sritims kokios asignavimų sumos skiriamos, biudžeto išlaidos nesiejamos su valstybės siekiamais tikslais, vertinimo rodikliais, dėl ko apsunkintas šios informacijos palyginimas tarp biudžetinių metų, visuomenei neaiškiai atskleistas valstybės biudžeto asignavimų panaudojimas.	Sudaryti prielaidas aiškesnei, skaidresnei informacijai apie valstybės biudžetą. Biudžetą planuoti pagal nustatytas valstybės veiklos sritis, taip aiškiai struktūrizuoti biudžetą ir aiškiau visuomenei atskleisti, kokiose srityse veikia valstybės institucijos, kiek kiekvienai sričiai skiriama ir panaudojama biudžeto asignavimų.
–	Sudaryti sąlygas įgyvendinti finansines priemones valstybės biudžeto asignavimais, užtikrintas projektų, finansuojamų per finansines priemones, tęstinumą.

1 – Iki Strateginio valdymo įstatymo priėmimo strateginio planavimo sistemą reglamentavo Strateginio planavimo metodika, patvirtinta Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr. 827.

2 – Nacionaliniu lygmeniu buvo ~290 galiojančių planavimo dokumentų su savo tikslais, uždaviniais ir vertinimo kriterijais (~1 800 kriterijų). Priėmus įstatymą planuota, kad dokumentų sumažės iki ~100.

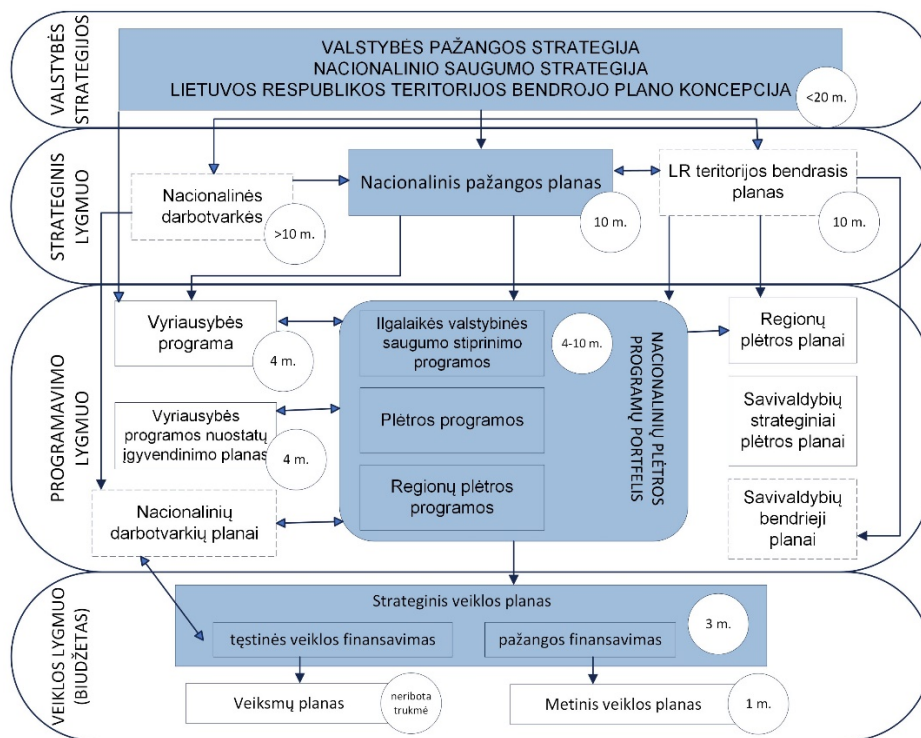
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Strateginio valdymo įstatymo aiškinamąjį raštą

Naujoje strateginio valdymo sistemoje planavimo dokumentai skirstomi į 4 lygmenis: valstybės, strateginį, programavimo ir veiklos (biudžeto) (1 pav.).

³ XVII Vyriausybės programos įgyvendinimo planas, 3.1.5 p.

⁴ Aiškinamasis raštas dėl įstatymų projektų reg. Nr. XIII-P-4294–Nr. XIII-P-4334, prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/fe02aeb01b2511eaa4a5fa76770768ee?jfwid=-7j2b408ff> (žiūrėta 2024-04-08).

1 pav. Strateginio valdymo sistema

Mėlyna spalva – audito metu analizuoti planavimo dokumentai

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal teisės aktus

Valstybės pažangos strategijos ir Nacionalinio pažangos plano įgyvendinimą koordinuoja Vyriausybė. Nacionalinių plėtros programų įgyvendinimą koordinuoja Vyriausybė, portfelio įgyvendinimą – portfelio valdytojas Finansų ministerija. Nacionalinių plėtros programų įgyvendinimą organizuoja ir kontroliuoja jas rengusios ministerijos ir Vyriausybės kanceliarija. Strateginių veiklos planų įgyvendinimą koordinuoja valstybės biudžeto asignavimų valdytojai ir savivaldybių administracijos⁵. Valstybės kontrolė 2024 m. liepos mėn. planuoja baigti veiklos auditą „2022–2030 m. Regionų plėtros programa“⁶.

Nacionalinėse plėtros programose planuojamos pažangos lėšos, reikalingos įgyvendinti Nacionaliniame pažangos plane nustatytus uždavinius. Finansų ministerijos pateiktais duomenimis, 2023 m. iš viso skirta 1,646 mlrd. Eur, 2024 m. suplanuota 2,366 mlrd. Eur.

⁵ Strateginio valdymo įstatymas, 14–16, 19, 20, 22 str.

⁶ Valstybės kontrolės 2024 m. veiklos planas.

AUDITO REZULTATAI

1. STRATEGINIO VALDYMO PLANAVIMO IR BIUDŽETO FORMAVIMO POKYČIAI DAR VYKSTA

1.1. Nesuplanuoti visi veiksmai pažangai pasiekti, o suplanuotieji neparemti valstybės finansinėmis galimybėmis

Nacionalinis pažangos planas nepakankamai susietas su valstybės strategijomis

1. Strateginio valdymo sprendimai ir planavimo dokumentai tarpusavyje turi būti susieti aiškiais loginiais ryšiais, o jų visuma turi sudaryti sąlygas pasiekti ilgalaikę ir darnią valstybės pažangą, užtikrinti veiksmingą valdžios sektoriaus finansų planavimą ir naudojimą⁷:
 - ✓ Nacionalinio pažangos plano tikslai ir uždaviniai turėtų būti susieti su valstybės pažangos strategija, tačiau planas nebuvo susietas, nes valstybės strategija LT 2030⁸ parengta pagal ankstesnę strateginio planavimo sistemą. Į Nacionalinį pažangos planą buvo įtraukti tik tie LT 2030 rodikliai, kurie išliko aktualūs, atitiko plano tikslus ir kurie yra dar skaičiuojami (jei nebeskaičiuojami, bet aktualūs, įtraukti jų atitikmenys);
 - ✓ 2023-12-23 Seimas patvirtino Valstybės pažangos strategiją LT2050⁹, tačiau Nacionalinio pažangos plano peržiūros pagal strategijos nuostatas veiksmai dar nesuplanuoti. Vyriausybės kanceliarija nurodė¹⁰, kad galutinių sprendimų dėl LT 2050 įgyvendinimo nėra, svarstomi galimi NPP peržiūros modeliai, principai, kryptys, vertinamos galimos alternatyvos;
 - ✓ LR teritorijos bendrojo plano elementai turi derėti su Nacionaliniu pažangos planu, tačiau Vyriausybės kanceliarija nurodė, kad privalomas elementų perkėlimas nenumatytas ir informacijos apie šių dokumentų sąsajas nepateikė.
2. Valstybės kontrolė teikė nuomonę dėl LT 2050 projekto¹¹: atliktų auditų ir vertinimų rezultatai rodo, kad ilgalaikių strategijų, šalies įsipareigojimų, vykdomų reformų rizikos yra susijusios su tinkamu numatytų uždavinių įgyvendinimu siekiant numatytų tikslų, pasirinktų priemonių veiksmingumu, veiksmų koordinavimu ir stebėseną. Svarbu užtikrinti, kad valstybės ir savivaldybių institucijų priimami sprendimai derėtų su strategija, o jos įgyvendinimui

⁷ Strateginio valdymo įstatymas, 4 str. 1 d.

⁸ Strateginio valdymo įstatymas, 7 str.

⁹ Prieiga per internetą: [XIV-2466 Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“ patvirtinimo \(lrs.lt\) \(žiūrėta: 2024-03-12\)](#).

¹⁰ Vyriausybės kanceliarijos 2024-02-05 el. paštu pateikta informacija.

¹¹ Valstybės kontrolės 2023-09-06 raštas Nr. SD-(70-1.8 Mr)-872 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuva 2050“ įvertinimo“.

suplanuoti ir vykdomi veiksmai sudarytų realius pagrindus pažangai ir pokyčiams įvykti. Reaguojant į aplinkos pokyčius turėtų būti laiku koreguojami ar peržiūrimi vizijos įgyvendinimui aktualūs aspektai: kryptys, poveikio rodikliai ir strategijai įgyvendinti planavimo dokumentuose numatyti uždaviniai ir jiems įgyvendinti reikalingas asignavimų poreikis. Nacionalinio pažangos plano susiejimas su valstybės strateginio lygmens dokumentais padėtų efektyviau planuoti ir naudoti valstybės finansus.

3. Strateginis valdymas įgyvendinamas per Strateginio valdymo įstatyme nustatytus planavimo dokumentus, organizuojant šios sistemos dalyvių veiklą ir priimant sprendimus dėl planavimo dokumentų rengimo ir juose nustatomų aplinkos analizė grįstų valstybės pažangos vizijos, valstybės vystymosi kryptų, strateginių tikslų, uždavinių ir kitų elementų tvirtinimo, įgyvendinimo, stebėsenos, vertinimo ir atsiskaitymo už pasiektus rezultatus¹². Atrinktos 2 ministerijos rengia ne tik šiuos dokumentus: KM yra parengusi 7¹³, SM – 3¹⁴ (4 priedas). 2 iš 7 KM ir visi SM dokumentai parengti įsigaliojus naujai strateginio valdymo sistemai. KM nurodė¹⁵, kad tokie planavimo dokumentai, orientuoti į vieno ar kelių klausimų analizę ir sprendinių paiešką, vėliau dažnai tampa pagrindu parengti kitą planavimo dokumentą (pvz., veiksmų planą). SM paaiškino, kad planas¹⁶ reikalingas pagal ES reglamentavimą kaip išankstinė sąlyga siekiant pagrįsti ES fondų investicijų poreikį ir atitiktį ES nustatytiems prioritetams, o 2 gairės¹⁷ parengtos pagal ministerijos vadovybės suplanuotus svarbius darbus. Nustatėme, kad minėtuose dokumentuose apibrėžiami tie patys dalykai kaip, pvz., plėtros programose (tikslai, veiksmai jiems pasiekti, kai kuriais atvejais – asignavimų poreikis).
4. Svarbu, kad strateginio valdymo sistemai nepriskiriamuose dokumentuose nebūtų planuojami pažangos veiksmai ir jiems reikalingas finansavimas, nes tokie sprendimai turi būti priimami pagal SVĮ principus ir SVM nustatytus metodus, rengiant Nacionalinį pažangos planą, plėtros programas ir pažangos priemones. Vyriausybės kanceliarijos nuomone, tam tikrais atvejais ministerijos gali rengti strateginio valdymo sistemai nepriskiriamus planavimo dokumentus, nes jie reikalingi norint atlikti gilesnę sričių analizę, priimti sprendimus. CPVA, atsakinga už metodologinę pagalbą, teigia, kad pertvarkos tikslas buvo mažinti planavimo dokumentų skaičių, bet nepriskirtų strateginio valdymo sistemai dokumentų vis dar yra daug, dalis jų rengiama iš inercijos.

Nacionalinių plėtros programų ir pažangos priemonių rengimas vyko daugiau nei vienerius metus

5. Nepatvirtinta Civilinės saugos stiprinimo plėtros programa (iš 28 suplanuotų). Vyriausybės kanceliarijos paaiškinimu, plėtros programos derinimas su suinteresuotomis šalimis vyksta ilgiau nei planuota dėl jos kompleksiskumo ir didelės planuojamų investicijų apimties. Finansų ministerijos 2024-03-13 duomenimis, patvirtinti 76 proc. (136 iš 180) suplanuotų pažangos priemonių.

¹² Strateginio valdymo įstatymas, 6–9 str.

¹³ 4 koncepcijos, 2 strategijos, svarbiausių sukakčių minėjimo nacionaliniu ir tarptautiniu mastu ir atmintinų metų planas.

¹⁴ 2 gairės ir transporto infrastruktūros plėtros planas.

¹⁵ Kultūros ministerijos 2023-09-19 el. paštu pateikta informacija.

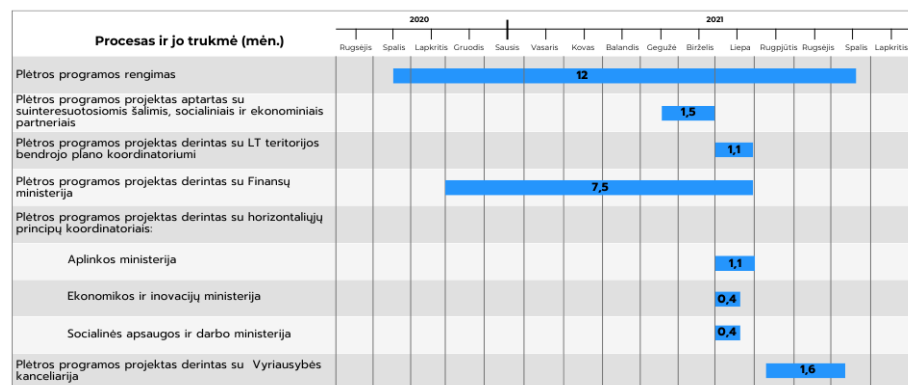
¹⁶ Susisiekimo ministro 2022-02-09 įsakymu Nr. 3-86 patvirtintas Lietuvos transporto infrastruktūros plėtros iki 2030 m. planas.

¹⁷ Valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros 2022–2035 m. strateginės gairės, Lietuvos aviacijos gairės iki 2030 m. gairės.

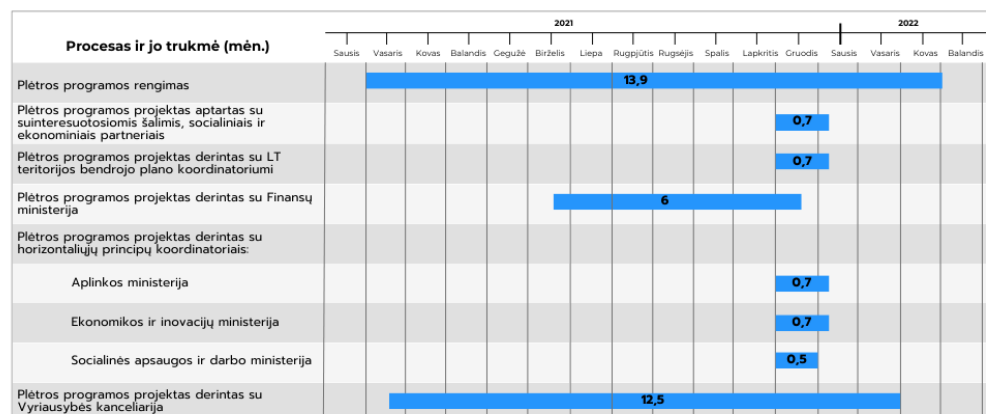
6. FM (portfelio valdytojas) raštu¹⁸ paprašė iki 2022 m. valstybės biudžeto patvirtinimo programų rengėjus patvirtinti visas plėtros programas ir tas pažangos priemonės, kurių įgyvendinimui asignavimai bus naudojami 2022 m. Nustatytu laiku patvirtintos 12 iš 28 programų. Vyriausybė 2022 m. balandžio mėn. protokoliniu sprendimu nustatė 64 prioritetines pažangos priemones ir jų patvirtinimo terminus¹⁹. 8 iš 18 atsirinktų priemonių buvo patvirtintos laiku. Likusių 10 patvirtinimas vėlavo: dviejų²⁰ daugiau kaip 1 metus.
7. Plėtros programos projektą jos valdytojas teikia tvirtinti Vyriausybei prieš tai jį suderinęs su LR teritorijos bendrojo plano koordinatoriumi, horizontaliųjų principų koordinatoriumis ir portfelio valdytoju, aptaręs su suinteresuotosiomis šalimis, socialiniais ir ekonominiais partneriais²¹. Atsirinktų ministerijų programų projektai buvo derinami metus ir ilgiau:
- ✓ KM plėtros programos projektas buvo parengtas, suderintas ir patvirtintas su visomis atsakingomis institucijomis per 12 mėn., SM – 14 mėn. (1 pav.).

2 pav. Kultūros ir Susisiekimo ministerijų plėtros programų rengimo, derinimo ir tvirtinimo laiko juosta

Kultūros ir kūrybingumo plėtros programa

2022–2030 m. susisiekimo plėtros programa

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Kultūros, Susisiekimo, Finansų ministerijų pateiktus duomenis

¹⁸ Finansų ministerijos 2021-01-04 raštas Nr. (24.37E)-6K-2100083 „Dėl plėtros programų ir priemonių rengimo“.

¹⁹ Vyriausybės pasitarimo 2022-04-27 protokolai Nr. 17.

²⁰ „Pritaikyti aplinkos, klimato kaitos ir kitus valdymo įsipareigojimus bei inovatyvias, tausias technologijas žemės ūkio ir miškininkystės veikloje“ vėlavo 13 mėn., „Stiprinti kibernetinį atsparumą“ – 16 mėn.

²¹ Strateginio valdymo metodika, 78 p.

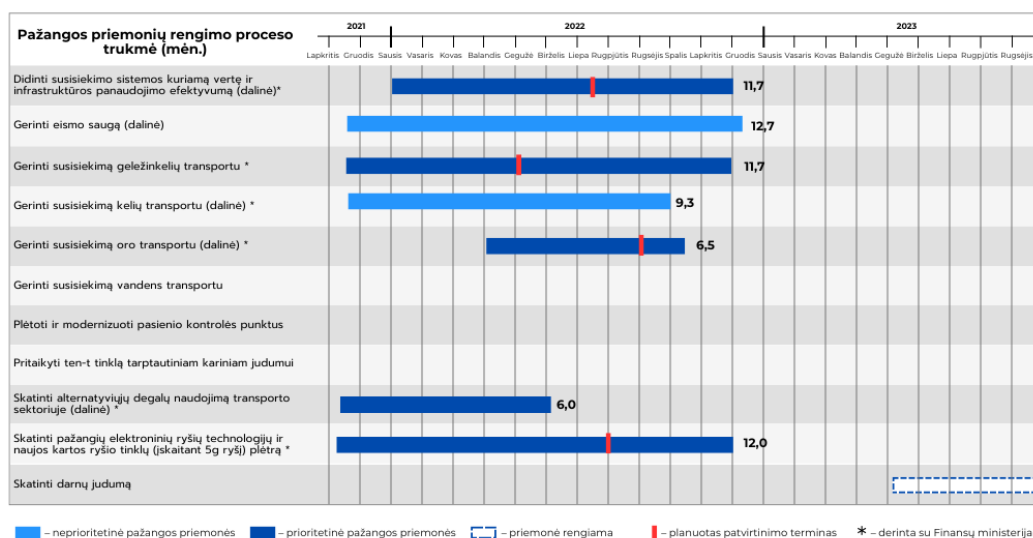
Plėtos programų projektų su FM derinimas truko: KM 8 mėn., SM 6 mėn. (5 priedas). KM ir SM plėtos programų projektai suderinti su LR teritorijos bendrojo plano koordinatoriumi (AM), horizontaliųjų principų koordinatoriais (AM, EIM, SADM), aptarti su suinteresuotomis šalimis. AM, EIM, SADM neturi plėtos programų projektų vertinimo tvarkos. Koordinatoriai teikė pastebėjimus dėl KM ir SM plėtos programų ir pažangos priemonių projektų, bet nei vienas jų nenurodė stebintis, ar programų valdytojai atsižvelgė į jų pastabas, o principų įgyvendinimo stebėseną atlieka kasmet teikdami horizontaliųjų principų įgyvendinimo ataskaitas.

- ✓ Nėra nustatyti programų projektų ir pažangos priemonių derinimo terminai. KM ir SM Plėtos programų projektai su FM derinti nuo 10 iki 40 d. d.²² FM paaikškinimu, oficialiai teikiamiems projektams taikomi Teisės aktų informacinės sistemos arba Vyriausybės darbo reglamente nustatyti terminai (10 d. d., jei projektas sudėtingas – 12 d. d.)²³ (5 priedas). Visos 3 horizontaliuosius principus koordinuojančios ministerijos nurodė, kad projektai derinami bendra tvarka.

8. Atsirinktų ministerijų pažangos priemonių tvirtinimas vėlavo ir (ar) vėluoja, buvo patvirtintos ir dalinės priemonės:

- ✓ SM patvirtino 7 iš 11 suplanuotų pažangos priemonių, 2024-03-01 duomenimis, 6 iš jų dalinės. Likusias planuojama patvirtinti 2024 m. Penkių prioritetinių pažangos priemonių patvirtinimas vėlavo nuo 3 iki 5 mėn. (pav.)

3 pav. 2022–2030 m. susiekimo plėtos programos pažangos priemonių rengimo proceso trukmė (mėn.).

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Susiekimo ministerijos viešai skelbiamus ir pateiktus duomenis

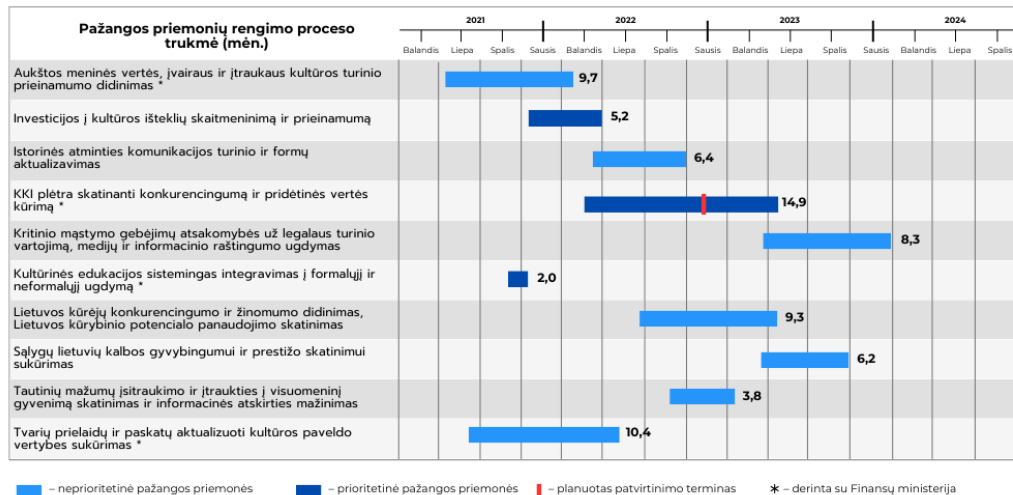
9. SM nurodė, kad pažangos priemonių ir jų finansavimo sąlygų aprašų parengimo ir suderinimo procesai reikalauja žmogiškųjų ir laiko išteklių, todėl visų jų vienu metu parengti neįmanoma.

²² Kultūros ir kūrybingumo plėtos programos projektas – su AM 24, EIM 40, SADM 38 d. d. 2022–2030 m. susiekimo plėtos programos projektas – su AM 17, EIM – 15, SADM – 10 d. d.

²³ Vyriausybės 1994-08-11 nutarimu patvirtintas Vyriausybės darbo reglamentas.

10. KM patvirtino visas 10 suplanuotų priemonių. KM turėjo pažangos priemonių rengimo terminų planą²⁴, pagal kurį 7 iš 10 priemonių patvirtinimas vėlavo, o 1 iš 3 prioritetinių pažangos priemonių – net 9 mėn. (4 pav.).

4 pav. Kultūros ministerijos Kultūros ir kūrybingumo plėtros programos pažangos priemonių rengimo proceso trukmė (mėn.)

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Kultūros ministerijos viešai skelbiamus ir pateiktus duomenis

11. Pažangos priemonių projektus, skirtingai negu plėtros programų, neprivaloma derinti su LR teritorijos bendrojo plano koordinatoriumi, horizontaliųjų principų koordinatoriais, portfelio valdytoju. Ministerijos dalį jų teikia derinti:
- ✓ priemonių rengimo eigoje FM keitė sprendimus dėl pažangos priemonių projektų derinimo: pirmiausia nustatė sritis, kuriose rengiamas priemonės reikia derinti; vėliau nurodė derinti tas, kurių veiklas įgyvendinant tikimasi didžiausių sisteminių pokyčių²⁵; 2022 m. balandžio mėn., Vyriausybei nustačius prioritetines pažangos priemones, nurodė derinti tik jas ir tas, kuriose yra veiklos, įtrauktos į EK pateiktą 2021–2027 m. ES investicijų programos planuojamų strateginės svarbos veiksmų sąrašą²⁶. Suderintos visos KM ir SM prioritetinės pažangos priemonės, 2 KM neprioritetinės pažangos priemonės, nes jos derintos pagal ankstesnius FM nurodymus²⁷, kitų priemonių ministerijos derinti neteikė. FM įvertino KM ir SM pažangos priemonių projektų atitiktį Strateginio valdymo metodikos 113 p. ir kitiems reikalavimams;
 - ✓ horizontaliųjų principų ir LR teritorijos bendrojo plano koordinatoriai suderina tuos pažangos priemonių projektus, kuriuos joms pateikia programų valdytojai. AM ir SADM suderintas 1²⁸ iš 3 KM, su EIM – visų KM priemonių projektai, o SM 2 atsirinktų pažangos priemonių projektų nė vienai iš koordinuojančių ministerijų neteikė.

²⁴ Kultūros ministro 2022-03-09 įsakymu Nr. JV-269 patvirtintas Kultūros ir kūrybingumo plėtros programos pažangos priemonių ir jas sudarančių veiklų aprašų rengimo bei atsakomybių už veiklų įgyvendinimą pasidalinimo planas.

²⁵ Finansų ministerijos 2021-02-26 raštas Nr. (24.43Mr)-6K-2101453 „Dėl pažangos priemonių aprašymų suderinimo su Finansų ministerija“ ir jo priedas „Su Finansų ministerija 2021 metais derintinių pažangos priemonių sąrašas“.

²⁶ Finansų ministerijos 2022-05-24 raštas Nr. (24.43Mr)-6K-2203242 „Dėl pažangos priemonių ir projektų finansavimo sąlygų aprašų derinimo“.

²⁷ Finansų ministerijos raštai: 2021-01-04 Nr. 6K-2100083 ir 2021-02-26 Nr. 6K-2101453.

²⁸ „Tautinių mažumų įsitraukimo ir įtraukties į visuomeninį gyvenimą skatinimas ir informacinės atskirties mažinimas“.

12. Visos 14 ministerijų nurodė problemas, su kuriomis susiduria derindamos plėtros programų ir pažangos priemonių aprašų projektus su FM, horizontaliųjų principų koordinatoriais, suinteresuotomis šalimis (pavyzdys).

Ministerijų pateiktos derinimo problemos

- ✓ Nepakankama derinančių institucijų specialistų kompetencija (KAM, EIMIN, ŽŪM). FM ir CPVA teikia pastabas dalykiniais aspektais, nors specialistų neturi, taip užsitęsia diskusijos (ŠMSM, ŽŪM). Tiek CPVA, tiek FM neturi pakankamai žinių apie siūlomos investicijos poreikius, tikslinę grupę, nėra susipažinusi su terminais ir teisės aktais kultūros politikos srityje. Todėl sugaištama nemažai laiko įrodinėjant, kad kultūros srities priemonės nėra skirtos verslui finansuoti, kad, siekiant maksimalios naudos vartotojui, reikalinga kelti aukštus reikalavimus pareiškėjams, kurie gali užtikrinti kokybę ir tai nėra konkurencijos pažeidimai (KM).
 - ✓ Skiriasi tos pačios institucijos (FM, LRVK) specialistų pozicijos: FM sukurtas bendras el. paštas, kuriuo buvo galima teikti klausimus, tačiau pasitaikė atvejų, kai vienas FM atstovas pateikia vienokį atsakymą, pagal jį pakoreguojamas pažangos priemonės aprašo projektas, nusiunčiamas derinti FM, kitas FM atstovas teigia, kad neteisingai padaryta ir prašo perdaryti (AM). Sunkumai derinant tą patį planavimo dokumentą su ta pačia institucija (tuo pačiu ar skirtingais jos padaliniais) keliais etapais iki 3–4 etapų ir gaunant prieštaringas išvadas (KM).
 - ✓ FM darbo krūviai išaugo, dėl to tenka ilgai laukti atsakymų iš FM (AM).
 - ✓ Dažnai keičiami teisės aktai, dokumentų formos (SADM, KM, FM, EIMIN, ŽŪM). Nėra nusistovėjusios dokumentų rengimo praktikos, tinkamų pavyzdžių, aiškių atsakymų iš LRVK ir FM dėl SVJ ir / ar SVM spragų / prieštaravimų (KM), trūksta portfelio valdytojo metodinės pagalbos (URM).
 - ✓ PP ir PŽP rengimo ir derinimo procesas yra ilgas ir sudėtingas (SM, KM, AM). Derinimas ir pastabų teikimas turėtų būti apibrėžtas ir nustatyta, kad dokumentų projektai su FM turėtų būti derinami ir pastabos teikiamos vieną kartą (KM).
-

13. Plėtros programos rengiamos atskiroms valstybės veiklos sritims, bet, esant kompleksinėms problemoms, reikalingas ir kitų veiklos sričių institucijų dalyvavimas. Trys ministerijos²⁹ nurodė su bendrų veiklų finansavimu susijusias problemas, keturios³⁰, kad strateginio valdymo dokumentai nepritaikyti spręsti problemas, kur reikalingas kelių institucijų dalyvavimas (14 priedas). SM ir KM 5 atsirinktose pažangos priemonėse turi dalyvauti kitos institucijos, tačiau faktiškai bendros veiklos nevykdomos:

Kultūros, Susisiekimo ministerijų ir kitų institucijų bendros veiklos, įgyvendinant pažangos priemones

- ✓ Įgyvendinant SM priemones „Gerinti susisiekimą oro transportu“ (aprašė nurodytos EIM, AM), „Gerinti eismo saugą“ (VRM, SAM) bendros veiklos nevykdomos.
 - ✓ Įgyvendinant KM priemonę „Tvarių priedaidų ir paskatų aktualizuoti kultūros paveldo vertybes sukūrimas“ (aprašė nurodytos AM, ŠMSM, FM, VRM, EIM, ŽŪM, dokumentai suderinti su AM, ŠMSM, EIM, ŽŪM, VRM, FM) bendros veiklos nevykdomos.
 - ✓ Rengiant KM priemonę „Tautinių mažumų įsitraukimo ir įtraukties į visuomeninį gyvenimą skatinimas ir informacinės atskirties mažinimas“ (aprašė nurodytas Tautinių mažumų departamentas ir ŠMSM) dalyvavo departamentas (administruojanti institucija ir pareiškėjas), rengiant šią priemonę ir priemonę „Kultūrinės edukacijos sistemingas integravimas į formalųjį ir neformalųjį ugdymą“ (aprašė nurodyta ŠMSM) dalyvaujanti institucija, tačiau bendrai finansuojamos veiklos nevykdomos.
-

14. Nuo institucijų, dalyvaujančių plėtros programose, priklauso tam tikros valstybės veiklos srities problemų sprendimas, todėl nepakankamas bendradarbiavimas neprisideda prie pažangos priemonių planavimo ir įgyvendinimo, kompleksinio problemų sprendimo.

²⁹ Teisingumo, Kultūros, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos.

³⁰ Švietimo, mokslo ir sporto, Krašto apsaugos, Aplinkos, Kultūros ministerijos.

15. Svarbu, kad darbuotojų bendrųjų administracinių gebėjimų stiprinimo priemonės būtų planuojamos ir įgyvendinamos pagal poreikį³¹, kurį nustato portfelio valdytojas kartu su VRM, kitais strateginio valdymo sistemos dalyviais³². 2020 m. organizuoti mokymai ir konsultacijos ministerijoms dėl plėtros programų rengimo ir priemonių pagrindimo (12 mokymų, pagal poreikį buvo teikiamos papildomos konsultacijos ministerijoms). Įsigaliojus Strateginio valdymo įstatymui, 2021 m. balandžio–birželio mėn. buvo atliekamos strateginio valdymo dalyvių apklausos. Atsižvelgdama į ministerijų nurodytus gebėjimų stiprinimo poreikius, FM suplanavo ir įgyvendino priemones: 2021 ir 2023 m. organizavo 8 mokymų ir pasidalinimo patirtimi renginius, įsteigė nacionalinio pažangos plano tinklą, įkūrė Strateginio valdymo metodologinę grupę, sukūrė el. mokymo kursą „Strateginis valdymas“.
16. 12³³ (iš 14) ministerijų nurodė, kad joms trūksta žmogiškųjų išteklių ir kompetencijų, 8³⁴ – ypač trūksta analitinių gebėjimų ir nepakanka mokymų, dvi³⁵ kai kuriems analitiniams darbams, rengiant plėtros programas ir pažangos priemones, samdė ekspertus. Dviem³⁶ žmogiškųjų išteklių ir kompetencijų pakanka, bet jas reikia nuolat stiprinti. FM nurodė, kad per 2024 m. I ketv. planuoja parengti sistemos dalyvių kompetencijų stiprinimo planą 2024 metams.

Nevertintos pusės pažangos priemonių alternatyvos

17. Alternatyvų analizė planuojant pažangos priemonių veiklas leidžia priimti sprendimus siekiant didžiausios naudos mažiausiomis sąnaudomis, racionaliai skirstant turimus finansinius išteklius, atsižvelgiant į strateginius tikslus, uždavinius ir finansines galimybes naudoti ir išlaikyti pasiektus rezultatus. Vyriausybė 2022 m. balandžio mėn. priėmė sprendimą nustatyti atvejus, kai neatliekamas alternatyvų vertinimas³⁷, ir leisti tvirtinti dalines pažangos priemones. Tokį sprendimą priėmė siekdama užtikrinti spartesnę pažangos priemonių rengimo ir įgyvendinimo procesą, įsigaliojus naujai strateginio valdymo sistemai. Atvejai 2022 m. gruodžio mėn. įtvirtinti Strateginio valdymo metodikoje³⁸.

Atvejai, kai alternatyvų palyginimas gali būti neatliekamas ir galima vertinti tik vieną pasirinktą alternatyvą

- 1) konkrečių priemonių ar atskirų jos veiklų įgyvendinimo būdą nustato įstatymai, ES teisės aktai, tarptautiniai įsipareigojimai, Vyriausybės programa;
- 2) veiklos rengiamos remiantis RRF <...> nuostatomis;
- 3) galima pagrįsti, kad yra tik vienas PŽP ar atskirų jos veiklų įgyvendinimo būdas;
- 4) bendra priemonei įgyvendinti skiriamų pažangos lėšų suma neviršija 1 mln. Eur;
- 5) sprendimai dėl konkrečių veiklų finansavimo jau priimti ir (arba) veiklos pradėtos vykdyti;
- 6) priemonė ar atskiros jos veiklos skirtos ekstremaliajai situacijai ir force majeure sąlygoms suvaldyti.

³¹ Bendrųjų administracinių gebėjimų stiprinimo priemonės įgyvendinamos pagal nustatytą poreikį.

³² Strateginio valdymo metodika, 110.8 p.

³³ Vidaus reikalų, Švietimo, mokslo ir sporto, Žemės ūkio, Energetikos, Krašto apsaugos, Aplinkos, Kultūros, Susisiekimo, Teisingumo, Sveikatos apsaugos, Ekonomikos ir inovacijų, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

³⁴ Švietimo, mokslo ir sporto, Žemės ūkio, Energetikos, Kultūros, Teisingumo, Sveikatos apsaugos, Socialinės apsaugos ir darbo, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos.

³⁵ Švietimo, mokslo ir sporto, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos.

³⁶ Užsienio reikalų, Finansų ministerijos.

³⁷ Vyriausybės pasitarimo 2022-04-27 protokolai Nr. 17.

³⁸ Strateginio valdymo metodika, 89.4 p. (89.4.1–89.4.6 p.).

18. KM ir SM visų 5³⁹ pasirinktų pažangos priemonių alternatyvų analizę atliko pagal Strateginio valdymo metodiką⁴⁰. 3 iš 5 priemonių buvo pritaikyti atvejai:
- ✓ 2 iš 5 pasirinktų KM ir SM pažangos priemonių buvo vertinta viena alternatyva: priemonėje „Gerinti susisiekimą oro transportu“ pritaikyta išimtis, kad kelių alternatyvų nebūtina vertinti, kai konkretų priemonės ar atskirų jos veiklų įgyvendinimo būdą nustato Vyriausybės programa⁴¹; neatlikta priemonės „Kultūrinės edukacijos sistemingas integravimas į formalųjį ir neformalųjį ugdymą“ sąnaudų naudos analizė, nes atlikta anksčiau rengiant DNR planą⁴², pasirinkta 1 geriausia alternatyva;
 - ✓ 2 iš 5 pasirinktų priemonių dalinės, suplanuotos ne visos veiklos priemonei įgyvendinti. Priemonėje „Gerinti susisiekimą oro transportu“ suplanuotos 2022 m. veiklos, aprašyme nepagrindus, kodėl ji dalinė. „Gerinti eismo saugą“ suplanuotos veiklos iki 2025 m. ir nurodyta, kad bus papildyta atsižvelgiant į 2022 m. atnaujintą pervažų modernizavimo sąrašą ir AB Lietuvos geležinkeliams pateikus prioritetinę tvarka tikslingų rekonstruoti pervažų eiles ir reikalingą finansavimą.
19. 12 ministerijų (KAM duomenų neturime) iki 2023-03-31 patvirtintose pažangos priemonėse pagal FM duomenis taikė atvejus: 2⁴³ ministerijos 100 proc. pažangos priemonių, 6⁴⁴ – daugiau kaip 50 proc., 4⁴⁵ – 50 ir mažiau proc. (5 pav.). TM atvejų netaikė. Iš viso ministerijos analizavo daugiau nei vieną alternatyvą 56 proc. (51 iš 91) pažangos priemonių.

³⁹ Kultūrinės edukacijos sistemingas integravimas į formalųjį ir neformalųjį ugdymą; Tvarių prielaidų ir paskatų aktualizuoti kultūros paveldo vertybes sukūrimas; Tautinių mažumų įsitraukimo ir įtraukties į visuomeninį gyvenimą skatinimas ir informacinės atskirties mažinimas; Gerinti eismo saugą (dalinė); Gerinti susisiekimą oro transportu (dalinė).

⁴⁰ Strateginio valdymo metodika, 89 p.

⁴¹ XVII Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planas, patvirtintas Vyriausybės 2021-03-10 nutarimu Nr. 155, 5.7.9 p.: „Parengti ir patvirtinti skrydžių strateginėmis kryptimis vykdymo verslo planą, siekiant užtikrinti susisiekimą oru su Lietuvos ekonomikos plėtrai svarbiomis tikslinėmis rinkomis“ ir 5.7.22 p. „Išplėsti oro uostų infrastruktūrą“.

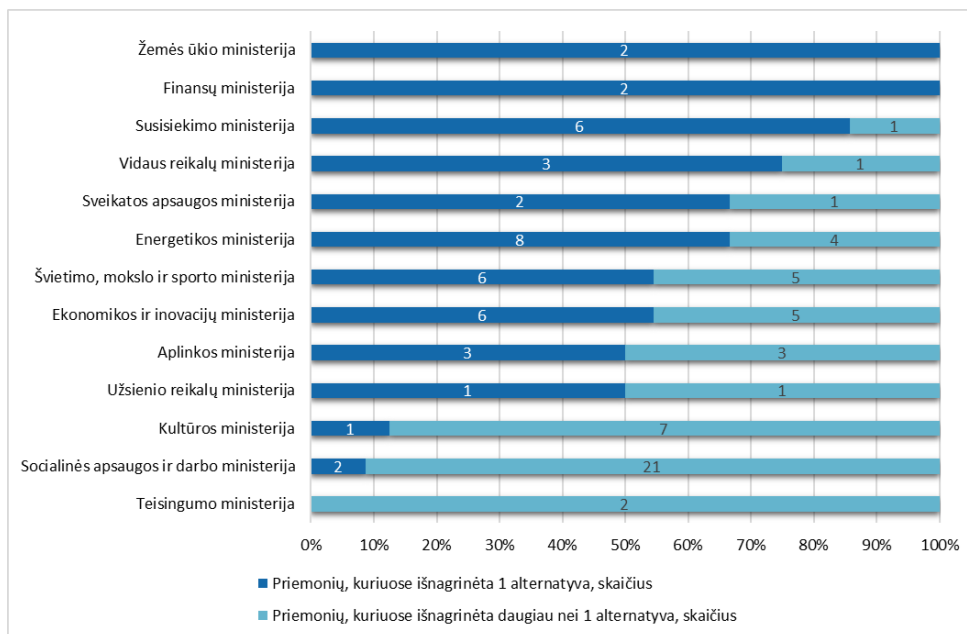
⁴² Strateginio valdymo metodika, 89.7 p.

⁴³ Žemės ūkio ir Finansų ministerijos.

⁴⁴ Ekonomikos ir inovacijų, Švietimo, mokslo ir sporto, Energetikos, Sveikatos apsaugos, Vidaus reikalų, Susisiekimo ministerijos.

⁴⁵ Socialinės apsaugos ir darbo, Kultūros, Užsienio reikalų, Aplinkos ministerijos.

5 pav. Ministerijų pažangos priemonių skaičius, kurias rengiant vertinta 1 ar daugiau kaip 1 alternatyva (iki 2023-03-31)

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Finansų ministerijos pateiktus duomenis

20. FM mato alternatyvų vertinimo ir optimalių sprendimų paieškos naudą, bet tam tikrais atvejais, įvertinus praktiką, kartais alternatyvų vertinimas būtų perteklinis, nesuteikiantis pridėtinės vertės, kurio nauda galimai neatpirtų papildomai sukuriama administracinės naštos. FM vertinimu, dar vyksta tam tikras strateginio planavimo pertvarkos pereinamasis etapas. Dalies finansavimo šaltinių planavimo procesai buvo įsibėgėję įsigaliojus naujiems planavimo reikalavimas, dėl to ministerijos, Strateginio valdymo metodikos nuostatomis tai leidžiant, visais atvejais įsivertina pridėtinę vertę lyginti alternatyvas. CPVA teigia, kad atvejai, atsiradę pereinamajame laikotarpyje, kai strateginio valdymo sistemos įgyvendinimo pradžia nesutapo su ES lėšų planavimo laikotarpiu, neturėtų tapti nuolatiniais.
21. Vyriausybės kanceliarija, teikdama pastebėjimus dėl ataskaitos projekto⁴⁶, paaiškino, kad SVM nustatyti atvejai, kai gali būti nenagrinėjamos skirtingos alternatyvos, yra pagrįsti ir pamatuoti ne teoriškai, bet praktiškai. Atvejai padeda išvengti perteklinės administracinės naštos, kai dirbtinai galvojama ir vertinamos alternatyvos, kai atitinkamus dalykus įgyvendinti jau įsipareigota tarptautinėms organizacijoms (pvz., 2021–2027 metų ES veiksmų programa, planas „Naujos kartos Lietuva“ ir pan.). Taip pat padeda išvengti neigiamų pasekmių valstybės interesams, saugumui, visuomenės gerovei veikiant krizių sąlygomis ir pan.
22. Alternatyvų vertinimas suteikia galimybes pasirinkti efektyviausius pažangos priemonių įgyvendinimo būdus, efektyviai naudoti finansinius išteklius, todėl, auditorių nuomone, būtų tikslinga peržiūrėti ir įvertinti, ar visi Strateginio valdymo metodikoje nustatyti atvejai yra aktualūs ir skatina siekti didžiausios naudos mažiausiomis sąnaudomis. Pvz., alternatyvos gali būti nevertinamos, kai sprendimai dėl konkrečių pažangos priemonės veiklų finansavimo jau priimti ir (arba) veiklos pradėtos vykdyti, konkretų pažangos priemonės ar atskirų jos veiklų įgyvendinimo būdą nustato įstatymai, Vyriausybės

⁴⁶ 2024-06-04 raštas Nr. S-1663.

programa. Šie atvejai buvo aktualūs sistemose pertvarkos pradžioje, tačiau, įsibėgėjus strateginio valdymo sistemai, turi būti užtikrinta, kad nebūtų siekiama išvengti alternatyvų vertinimo, pasinaudojus nustatytais atvejais.

Ministerijoms trūksta aktualių ir patikimų duomenų plėtros programose numatytoms problemoms pagrįsti

23. Plėtros programose problemos ir jų mastas nurodomas remiantis objektyviais informacijos šaltiniais (audito institucijų, EK, EBPO ar kitų institucijų, tarptautinių organizacijų atliktais vertinimais, statistiniais duomenimis)⁴⁷. Aštuonios (VRM, ŽŪM, AM, SADM, KAM, URM, KM, SAM) ministerijos nurodė, kad joms trūksta duomenų plėtros programų problemoms ir jų priežastims pagrįsti (6 priedas).
24. FM ir Vyriausybės kanceliarija, vertindamos plėtros programų projektus, pateikė pastabas: KM dėl programoje problemos nepakankamo pagrįstumo duomenimis, SM dėl naudojamų netikslų ir pasenusių duomenų. SM nurodė, kad duomenų problemoms pagrįsti pakanka, KM nurodė duomenų trūkumą.

Kultūros ministerijos nuomonė dėl duomenų trūkumo

- ✓ Trūksta bendro nacionalinio konteksto ir situacijos vertinimo. Panašus vertinimas atliktas FM užsakymu, tačiau skirtingos politikos sritys analizuotos labai netolygiai, apie kultūros srities investicijų poreikį pasisakyta nepakankamai, kad galima būtų naudoti problemų pagrindimui plėtros programoje.
- ✓ Didelė dalis KM duomenų gaunama per gyventojų dalyvavimo kultūroje tyrimą – apklausą, atliekamą kas 3 metus, todėl parodo bendras ilgalaikes tendencijas, bet neužtikrina politikos intervencijų ir NPP rodiklių stebėsenos kiekvienais metais ir trumpuoju laikotarpiu.
- ✓ Trūksta oficialiosios kultūros statistikos sistemiškumo. Kol kas VDA negali pateikti patikimų duomenų net apie kūrėjų skaičių Lietuvoje. Problema turėtų būti išspręsta VDA įpareigojus rinkti tokius duomenis. KM nurodė, kad rengiamas LRV nutarimo projektas „Dėl kultūros statistikos rengimo“.

25. CPVA nurodė, kad, ministerijos turėtų turėti duomenų rinkimo ir kaupimo sistemas, tai padėtų kokybiškai atlikti analizes. Tyrimai brangiai kainuoja, todėl valstybė turėtų analizuoti, kokie tyrimai yra svarbiausi valstybės mastu ir juos atlikti. Informacijos šaltiniai turėtų būti aktualūs.
26. Trūkstant duomenų plėtros programose nurodomoms problemoms ir jų priežastims pagrįsti, sudėtinga užtikrinti, kad problemos būtų identifikuojamos pagrįstai ir yra aktualios, kad bus pasirinktos tinkamos priemonės problemoms spręsti.

Pažangos priemonės planuojamos neįvertinus valstybės finansinių galimybių

27. Nacionaliniame pažangos plane numatytos valstybės finansinės galimybės šio plano viso laikotarpio strateginiams tikslams pasiekti – finansinės projekcijos, kurios turi būti peržiūrimos, atsižvelgiant į strateginių tikslų, pažangos uždavinių masto ir svarbos, Vyriausybės prioritetų, finansavimo šaltinių pokyčius ir pan. Finansinės projekcijos

⁴⁷ Strateginio valdymo metodika, 67.1.4 p.

tikslintos vieną kartą (2021-09-29), nors pasikeitusi geopolitinė situacija, politiniai susitarimai (pvz., 2021–2030 m. dėl švietimo politikos, kai įsipareigota didinti pedagogų darbo užmokestį), pasikeitę finansavimo šaltiniai ir apimtys turėjo įtakos strateginių tikslų svarbai, finansavimo mastui (krašto apsaugos sistemoje pasiektas 2,52 proc. nuo BVP finansavimas, diskutuojama apie 3 proc. nuo BVP). FM nurodė, kad finansinės projekcijos netikslintos, nes yra skirtos planuoti ilgalaikę perspektyvą ir nėra asignavimų skyrimo trumpuoju laikotarpiu dokumentas. Su Vyriausybės kanceliarija suderinta, kad kitą kartą projekcijos bus peržiūrimos ir keičiamos peržiūrint Nacionalinį pažangos planą pagal valstybės pažangos strategiją LT 2050.

28. Vyriausybės kanceliarija, teikdama pastebėjimus dėl ataskaitos projekto, pateikė paaiškinimą, kodėl nereikia tikslinti finansinių projekcijų.

Vyriausybės kanceliarijos paaiškinimas

- ✓ NPP finansinės projekcijos laikytinos tik pradiniu planu, išėities tašku tolimesniam planavimui, o ne konkrečiu biudžetu 10-iai metų. NPP yra nustatyti siejami strateginiai tikslai ir pažangos uždaviniai, kurie rodo siekiamus pokyčius valstybės mastu. Remiantis esmine strateginio valdymo metodine prieiga, planuojant pokyčius, nebuvo galvojama apie konkrečias priemones, siekiant neužkirsti kelio alternatyvių įgyvendinimo būdų analizei. Strateginių tikslų ir pažangos uždavinių įgyvendinimo kaina ir lėšų poreikis paaiškėja vėliau – planuojant konkrečius jų įgyvendinimo būdus, priemones, vertinant alternatyvas ir nustatant priemonių veiksmus.
- ✓ Šiandieninės finansinės galimybės yra pasikeitusios, lyginant su 2021 m. Pirma, finansines galimybes įgyvendinti pažangą papildė nauji ES ir tarptautiniai finansavimo instrumentai, pvz., Europos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė. Antra, NPP įgyvendinimui taip pat gali būti ir siekiama pritraukti papildomus finansinius išteklius, tokius kaip privatus finansavimas, tarptautinės konkursinės programos, kurios taip pat padidina finansines galimybes įgyvendinti pažangą, bet nėra suplanuotos NPP finansinėse projekcijose. Trečia, keičiasi ir valstybės biudžeto galimybės finansuoti pažangą, atsižvelgiant į BVP projekcijas, taip pat valstybės persikirstymo lygio pasikeitimus.
- ✓ Pažangos priemonių aprašuose ir CPVA vertinime apskaičiuotas lėšų poreikis NPP tikslams ir uždaviniams įgyvendinti negali būti labai tikslus, nes jų įgyvendinimą matuojančius poveikio rodiklius įtakoja ne tik vykdomos pažangos priemonės ir veiksmai, bet ir tęstinės veiklos bei kiti veiksniai. Pagal Valstybės duomenų agentūros skelbiamos NPP rodiklių švieslentės duomenis, jau 2023 m. buvo pasiekta 86-ies poveikio rodiklių siektina 2025 m. reikšmė. Atitinkamai audito ataskaitoje įvardijamas NPP finansinių projekcijų ir pažangos priemonėse planuojamo finansavimo poreikio skirtumas nėra laikytinas taisytinu dalyku. Informacija apie finansines galimybes ir poreikius yra naudojama ir aktualizuojama rengiant žemesnio lygmens, trumpesnio laikotarpio planavimo dokumentus, priimant įgyvendinimo sprendimus, vykdam trumpojo ir vidutinio laikotarpio biudžeto planavimą.
- ✓ Strateginio valdymo sistemoje yra sukurtos prielaidos planavimo lankstumui ir nereikalauja, kad finansavimo galimybės ir poreikiai, nustatyti skirtingo lygmens, skirtingu metu tvirtinamuose planavimo dokumentuose, kurie rengiami turint skirtingo lygmens žinojimą, būtų pilnai suderinti.

29. LRVK finansinių projekcijų ir pažangos priemonėse planuojamo finansavimo poreikio skirtumo nelaiko taisytinu dalyku, tačiau auditorių surinkti įrodymai rodo, kad priemonių planavimas, neįvertinus finansinių galimybių, sukelia nepagrįstus ministerijų lūkesčius gauti finansavimą suplanuotoms pažangos veikloms. Negavusios finansavimo, ministerijos nepradeda veiklų suplanuotais terminais ar apimtimi. Tai turi įtakos suplanuotų tikslų ir jų rezultatų (rodiklių) pasiekimui.
30. Pažangos priemonių aprašymuose nurodomos ne tik finansinėse projekcijose numatytos pažangos lėšos, visi finansavimo šaltiniai, bet ir suplanuojamos papildomos asignavimų

poreikis pažangos priemonėje numatytoms veiklos įgyvendinti⁴⁸. Atsirinktose KM ir SM 5 pažangos priemonėse visa tai nurodyta. Palyginę KM pažangos uždavinių finansines projekcijas su pažangos priemonėse apskaičiuotu finansavimo poreikiu⁴⁹ nustatėme, kad 1 (iš 7) Nacionalinio pažangos plano uždavinių⁵⁰ įgyvendinimui apskaičiuotas 6,52 mln. Eur didesnis asignavimų poreikis (valstybės biudžeto lėšos netinkamam PVM finansuoti, kuris nebuvo žinomas rengiant plėtros programą), 3⁵¹ mažesnis už finansines projekcijas (16,1 mln. Eur)⁵², 3⁵³ lygus finansinėms projekcijoms.

31. CPVA apskaičiavo investicijų poreikį Nacionalinio pažangos plano tikslams pasiekti (62,1 mlrd. Eur) ir palygino jį su finansinėmis projekcijomis (18 mlrd. Eur) pagal valstybės veiklos sritis⁵⁴. Didžiausias trūkumas nustatytas transporto ir ryšių srityje – 18,1 mlrd. Eur. Suplanavus pažangos priemonėms asignavimus neturint valstybės finansų, nebus pasiekta planuota pažanga ir atliepti visuomenei sukelti lūkesčiai. CPVA paaiškinimu, jei pažangos priemonėse apskaičiuotas finansavimo poreikis viršija NPP finansinių projekcijų galimybes, ministerijos turėtų kartu nurodyti veiksmus, kurių imsis pritraukiant trūkstantį finansavimą, o finansinėse projekcijose nurodyti, kiek prie priemonių įgyvendinimo prisidės valstybės, savivaldybių įmonės, privatus sektorius.
32. 2023 ir 2024 m. ne visoms atsirinktoms KM ir SM pažangos priemonėms skirtas finansavimas arba skirtas mažesnis negu suplanuotas (7 priedas). FM paaiškinimu, finansavimas gali būti neskirtas, nes Vyriausybė turi savo prioritetus. Subalansuojami pažangos priemonėse ir valstybės biudžete suplanuoti asignavimai, nes valstybės ištekliai yra riboti. Ministerijos pateikė savo nuomones su kuo susiduria neskyrus joms asignavimų:

Kultūros ministerija

Neskyrus asignavimų, veiklos turi būti perplanuojamos, o kaip tai padaryti – neapibrėžta, reglamentavimas nenumato kaip turi būti koreguota pažangos priemonė, kai skiriamos tęstinės lėšos prisidedant prie pažangos, jau investuojama į jos veiklas. FM nurodo iš naujo modeliuoti alternatyvas, bet yra rizika, kad alternatyva, pagal kurią jau investuoti pinigai, pasikeis. Asignavimų poreikis apskaičiuotas renkant ekonomiškai naudingiausias alternatyvas, o jos gali keistis priklausomai nuo investavimo pradžios. Finansavimo apimtys ir įgyvendinimo grafikas yra numatytas toks, kad nustatytu laiku ir apimtimis būtų pasiekti Nacionalinio pažangos plano tikslai ir uždaviniai. Socialiniams partneriams, visuomenei sukeliama nepagrįsti lūkesčiai, mažinamas tarpusavio pasitikėjimas.

Susisiekimo ministerija

Patenkinti Lietuvos transporto infrastruktūros plėtros ir modernizavimo poreikius trūksta valstybės biudžeto asignavimų. Rengiant pažangos priemones vertinimai buvo optimistiški, rengiant konkrečių metų strateginius veiklos planus, tiksliau žinomos galimybės panaudoti asignavimus. Nacionaliniam pažangos planui įtakos tai neturi, visi numatyti asignavimai kiekvienai pažangos priemonei yra planuojami panaudoti iki 2030 metų.

⁴⁸ Strateginio valdymo metodika, 82.2 p.

⁴⁹ SM palyginti negalėjome, nes abi atsirinktos pažangos priemonės dalinės.

⁵⁰ 4.1. Skatinti gyventojus dalyvauti kultūrinėse veiklose ir prisidėti prie kultūros plėtros.

⁵¹ 1.9. Didinti kultūros ir kūrybinių industrijų potencialą ir skatinti kūrybinių turinių grįstų naujų produktų ir paslaugų kūrimą. 4.2. Gerinti sąlygas kuriantiems Lietuvoje ir didinti Lietuvos kultūros sklaidą užsienyje. 4.6. Atgaivinti visuomenei reikšmingą kultūros ir tautinį paveldą ir didinti jo naudojimą visuomenės poreikiams.

⁵² 1.9 uždav. – 5,6 mln. Eur (FM atlikta ex ante analizė parodė, kad finansinės priemonės reikia atsakyti, suma bus perskirstyta kitoms veikloms), 4.2 uždav. – 10,4 mln. Eur (ES programos „Kūrybiška Europa“ Lietuvos projektų pritrauktos lėšos, jos bus uždeklaruotos, kai bus duomenys apie paramą gavusius projektus iki 2027 m., 4.6 uždav.-0,1 mln. Eur (iš finansinių priemonių grįžtančios lėšos).

⁵³ 4.3 Skatinti visapusišką tautinių mažumų integraciją. 4.5. Stiprinti istorinės atminties aktualizavimą visuomenėje. 4.7. Didinti lietuvių kalbos aktualumą globalizacijos ir technologinių pokyčių kontekste.

⁵⁴ Viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdo taikymo tvarumo ir aplinkos gerinimo studija. I studijos dalis „VSPS būdo taikymo tvarumo gerinimas“. I studijos dalies vertinimo ataskaita, 2023-02-10.

33. Siekiant įvertinti plėtros programų, pažangos ir susijusių priemonių tinkamumą, efektyvumą, rezultatus ir naudą, kiekvienas programos valdytojas privalo ne mažiau kaip vieną kartą per programos įgyvendinimo laikotarpį atlikti pasirinktų pažangos priemonių ir pažangos uždavinių, visos programos ar jos dalies vertinimą⁵⁵. Iki šiol vertinimai neatlikti. 2024–2027 m. vertinimų planas nepatvirtintas, jo projektas⁵⁶ Vyriausybės kanceliarijai derinimui pateiktas 2023-11-20. Jam Vyriausybės kanceliarija nepritarė⁵⁷. 7⁵⁸ (iš 14) ministerijoms nėra pakankamai aiškus paraiškų pildymo, vertinimo plano sudarymo procesas, trūksta metodologinio aiškinimo ir pagalbos, neaiškus asignavimų vertinimams atlikti skyrimo procesas.

1.2. Formuojamas pirmasis trimetis valstybės biudžetas, siekiant susieti jį su nauja strateginio valdymo sistema

2025–2027 m. valstybės biudžeto formavimo procesas vyksta, nors formavimą reglamentuojantys teisės aktai nepatvirtinti

34. Siekiant efektyviau planuoti valstybės pajamas ir išlaidas, užtikrinti finansavimo tęstinumą vidutiniu laikotarpiu ir formuoti tvaresnę šalies fiskalinę politiką, 2023-12-14 Biudžeto sandaros įstatyme įtvirtintos 3 metų valstybės biudžeto sudarymo nuostatos⁵⁹. 2024 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme⁶⁰ valstybės biudžetas patvirtintas vieneriems metams, 2025 m. bus tvirtinamas trejiems (2025–2027 m.)⁶¹.
35. Vyriausybė įpareigota iki 2024-02-29 patvirtinti Biudžeto sandaros įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus⁶². Jie dar nepatvirtinti⁶³, bet 2025–2027 m. valstybės biudžeto formavimo procesas vyksta. Pvz., FM asignavimų valdytojams pateikė Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių ir Strateginio valdymo metodikos pakeitimo projektus pastaboms pateikti. FM nurodė, kad rengiamos trejų metų biudžeto asignavimų poreikio planavimo metodinės gairės, tikslinamos biudžeto asignavimų poreikio pagrindimo formos.
36. 2022–2024 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymuose valstybės biudžeto asignavimai patvirtinti pagal valstybės veiklos sritis ir joms priskirtus biudžeto asignavimų valdytojus⁶⁴. FM paaiškino, kad šiuose įstatymuose nurodyti ministerijų valstybės veiklos srityse siekiami pagrindiniai Nacionaliniame pažangos plane nustatyti pažangos uždaviniai ir jų vertinimo rodikliai, o kitų valstybės biudžeto asignavimų valdytojų veiklos uždaviniai ir rodikliai nurodyti jų strateginiuose veiklos planuose.

⁵⁵ Strateginio valdymo metodika, 245.1 p.

⁵⁶ Finansų ministerijos 2023-11-20 raštas Nr. 6K-23/7349 „Dėl 2024–2027 metų vertinimo plano derinimo“ Vyriausybės kanceliarijai.

⁵⁷ Vyriausybės kanceliarijos 2023-12-21 raštas Nr. S-3650 Finansų ministerijai.

⁵⁸ Užsienio reikalų, Žemės ūkio, Krašto apsaugos, Kultūros, Susisiekimo, Socialinės apsaugos ir darbo, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos.

⁵⁹ Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2325, 1 str. 1 d.

⁶⁰ 2024 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2023-12-05 Nr. XIV-2297, 1 str.

⁶¹ Patvirtinti 3 metų valstybės biudžeto planuojami rodikliai – pajamos ir asignavimai (Biudžeto sandaros įstatymas, 3 str. 3 d., Strateginio valdymo įstatymas, 9 str. 1 d. 1 p.).

⁶² Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2325.

⁶³ Žiūrėta 2024-06-10.

⁶⁴ Valstybės biudžetas visais atvejais tvirtinamas pagal valstybės veiklos sritis, numatant rodiklius (Strateginio valdymo įstatymas, 3 str. 9 ir 27 p., 4 str.; Biudžeto sandaros įstatymas, 10 str. 1 d. (redakcija nuo 2024-03-01)).

37. Seimo teisės persikirstyti įstatymu asignavimų valdytojams patvirtintus asignavimus suteikimas Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai Konstitucinio Teismo 1999-07-09 nutarimu⁶⁵ įvertintas kaip prieštaraujantis Konstitucijai. Valstybės kontrolė audito ataskaitose nurodė⁶⁶, kad Vyriausybė ar asignavimų valdytojai, naudodamiesi atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu suteiktomis teisėmis, pakeičia Seimo priimtu įstatymu patvirtintus finansinius rodiklius. Taip atsiskaitoma už kitus finansinius rodiklius nei patvirtino Seimas⁶⁷. Dėl to 2016 m. Vyriausybei pateikta rekomendacija inicijuoti teisės aktų pakeitimus, nusprendus, kokius finansinius rodiklius ir kiek jų privalo patvirtinti Seimas ir kiek suteikti Vyriausybei teisių vykdyti biudžetą⁶⁸. Kadangi Biudžeto sandaros įstatymo pakeitimai palieka prielaidas Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai keisti Seimo įstatymu patvirtintus asignavimus, Valstybės kontrolė laiko, kad rekomendacija neįgyvendinta, jos stebėseną baigta.
38. Įsigaliojus tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymui, atliekama nuolatinė pažangos ir tęstinės veiklos rezultatų stebėseną, siekiant laiku priimti reikalingus sprendimus šių veiklų efektyvumui užtikrinti⁶⁹. Tęstinės veiklos lėšų peržiūra turi būti atliekama kiekvienais metais⁷⁰. 2022 ir 2023 m. peržiūros nebuvo atliktos, nes, įgyvendinant Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą ir ruošiantis pirmojo vidutinės trukmės (2025–2027 m.) biudžeto sudarymui, buvo rengiamas projektas „Sisteminės viešųjų išlaidų peržiūros įgyvendinimas ir tęstinės veiklos lėšų poreikio apskaičiavimo tobulinimas“⁷¹, kuris įgyvendinamas nuo 2023 m. vasario iki 2024 m. gegužės mėn. Planuojama nustatyti neefektyviai naudojamus valstybės biudžeto asignavimus, skirtus tęstinei veiklai, parengti šios veiklos lėšų poreikio apskaičiavimo metodines gaires, įvertinti galimybes apibendrinti taikomus planavimo metodus, standartizuoti lėšų planavimą, tobulinti informacinių technologijų priemonių taikymą. FM nurodė, kad rengiant 3 metų (2025–2027 m.) valstybės biudžetą bus atsižvelgta į peržiūros rezultatus.

Kasmet Rodiklių įstatyme nurodyti rodikliai apima tik 60 proc. visų pažangos lėšų

39. Nuo 2022 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nurodomi kiekvienoje valstybės veiklos srityje atitinkamais metais siekiami pagrindiniai Nacionaliniame pažangos plane nustatyti pažangos uždaviniai, jų vertinimo rodikliai, siektinos reikšmės⁷². Pagal juos už pasiektą pažangą atsiskaitoma kasmet valstybės pažangos ataskaitose⁷³. 2023 m. patvirtinti rodikliai 15 valstybės veiklos sričių parodo 66 proc. (1 085,2 iš 1 645,6 mln. Eur), 2024 m. – 52 proc. (1 232,2 iš 2 366 mln. Eur) pažangai skirtų asignavimų panaudojimo poveikį (8 priedas).

⁶⁵ 1999-07-09 nutarimas Nr. 18/98 „Dėl 1998 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo“.

⁶⁶ Valstybinio audito ataskaitos: 2016-10-03 Nr. FA-P-60-6-10-1, 2020-10-01 Nr. FAE-10, 2021-10-01 Nr. FAE-12.

⁶⁷ 2021-10-01 valstybinio audito ataskaita Nr. FAE-12.

⁶⁸ Valstybės kontrolės 2023-08-25 raštas Nr. SD-(70-1.8 Mr)-849).

⁶⁹ Strateginio valdymo metodika, 215–216 p.

⁷⁰ Strateginio valdymo metodika, 256 p.

⁷¹ Viešai skelbiama FM informacija apie vykdomą projektą, prieiga per internetą: Sisteminės viešųjų išlaidų peržiūros įgyvendinimas ir tęstinės veiklos lėšų poreikio apskaičiavimo tobulinimas – Finansų ministerija (lr.lt), projekto vertė 2 016,9 tūkst. Eur, iš jų 1 697,8 tūkst. Eur ES lėšos.

⁷² 2022 ir 2023 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymai, 10 priedas, 2024 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 8 priedas.

⁷³ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 11 str. 3 d. (redakcija iki 2024-04-30).

40. KM 2023 m. patvirtinti rodikliai parodo 80 proc. (6,6 iš 8,3 mln. Eur), 2024 m. – 80 proc. (34,8 iš 43,5 mln. Eur) asignavimų panaudojimą. SM atitinkamai 90 proc. (296,4 iš 329,3 mln. Eur) ir 2024 m. 76 proc. (351,7 iš 465,4 mln. Eur) (9 priedas).
41. FM nurodė, kad 2022 ir 2023 m. įstatyme patvirtinti rodikliai buvo aptarti su ministerijų atstovais. 2024 m. FM pateikė ministerijoms atrankos kriterijus ir nurodė pirmenybę teikti rodiklių tęstinumui, kad būtų galima stebėti konkrečioje valstybės veiklos srityje daromą pažangą⁷⁴. Nustatyta, kad kai kuriais atvejais KM ir SM 2022–2024 m. patvirtinti Nacionalinio pažangos plano uždaviniai ir rodikliai neužtikrina tęstinumo (pavyzdys).

Atvejai, kai neužtikrintas Nacionalinio pažangos plano rodiklių tęstinumas

- ✓ Kultūros ministerijos 2023 m. patvirtintas poveikio rodiklis „Gyventojų, esančių mažiau palankiame kultūriname kontekste, dalyvaujančių kultūrinėse veiklose, dalis (proc.)“, 2024 m. kitas rodiklis „Kultūros paslaugų tolygumas ir prieinamumas regionų gyventojams (proc.)“ ir pažangos priemonės rodiklis „Kultūros paslaugų gavėjų pasitenkinimas paslaugų kokybe (proc.)“. Ministerija paaiškino, kad Nacionaliniame pažangos plane kultūros srityje daugelis rodiklių skaičiuojami kas keleri metai, todėl nebuvo galimybės 2024 m. patvirtinti tų pačių rodiklių kaip 2023 m.
- ✓ Susisiekimo ministerijos 2023 m. nustatyti 4 poveikio rodikliai: „TEN-T pagrindinio tinklo dalis, atitinkanti Europos Sąjungos nustatytus reikalavimus“, „Valstybinės reikšmės (krašto) kelių, kurių suminio kelio dangos būklės indekso (DBI) reikšmė viršija leistinas ribas, dalies sumažėjimas“, „Transporto sektoriuje išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio pokytis, palyginti su 2005 metų kiekiu“, „Transporto sektoriuje išmetamų azoto oksidų kiekio pokytis, palyginti su 2005 metų kiekiu“, 2024 m. tik vienas iš jų – „Valstybinės reikšmės (krašto) kelių, neatitinkančių suminio kelio dangos būklės indekso (DBI) leistinų ribų, dalis (proc.)“. Ministerija paaiškino, kad teikė siūlymą įtraukti 3 uždavinius ir 3 poveikio rodiklius, tačiau patvirtinti tik 2, sprendimą priėmė FM ir Vyriausybės kanceliarija.

42. FM pastebi problemą⁷⁵, kad didelė dalis Nacionalinio pažangos plano rodiklių neatitinka vieno svarbiausių kriterijų – duomenų prieinamumo laiku. Nuo 2025 m. pažangos uždaviniai, jų vertinimo rodikliai, siektinos reikšmės bus tvirtinami 3 biudžetiniams metams⁷⁶. Neturint rodiklio reikšmės iki balandžio 20 d., nebus galimybės už juos atsiskaityti valstybės pažangos ataskaitoje⁷⁷.

Finansų ministerijos rezervinėje priemonėje suplanuotiems asignavimams siektini rodikliai nenustatyti

43. Jei pasitarimų dėl valstybės biudžeto metu sutariama dėl naujos pažangos priemonės, tačiau asignavimų valdytojas nepatvirtina jos aprašo, asignavimai planuojami tų metų FM pažangos lėšų rezervinėje priemonėje⁷⁸. 2022 m. joje suplanuota 14-os ministerijų 974,2 mln. Eur, o 2023 m. 862,9 mln. Eur, 2024 m. – 8 ministerijų 669,8 mln. Eur (10 priedas). Siektini rodikliai valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymuose ir ministerijų strateginiuose veiklos planuose nenustatyti.

⁷⁴ Finansų ministerijos 2023-09-20 raštas Nr. 6K-23/6125 „Dėl rodiklių įtraukimo į 2024 metų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą“ ministerijoms.

⁷⁵ Ten pat.

⁷⁶ Biudžeto sandaros įstatymas, 10 str. 2 d. (redakcija nuo 2024-03-01).

⁷⁷ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 11 str. 3 d.

⁷⁸ Strateginio valdymo metodika, 190-191 p.

44. Rezervinėje priemonėje suplanuoti asignavimai paskirstomi asignavimų valdytojams, kai patvirtinama pažangos priemonė⁷⁹. KM 2022 ir 2023 m. (2024 m. neplanuota) rezervinėje priemonėje suplanuota 6,8 mln. Eur, skirta 2,5 mln. Eur, SM 2022–2024 m. suplanuota 879,1 mln. Eur, 2022 ir 2023 m. skirta 73 mln. Eur (11 priedas). Nustatėme atvejų, kai asignavimų neskirta, skirta ne tokia apimtimi arba skirta priemonėms, kurioms nebuvo suplanuota (12 priedas). FM paaiškinimu, 2022 m. asignavimų poreikį SM ir KM teikė 2021 m. pavasarį, kai dauguma priemonių buvo tik derinamos, poreikis buvo nežinomas, todėl nesuplanuotas. FM, gavusi ministerijų prašymus skirti asignavimus pradėti įgyvendinti patvirtintų pažangos priemonių veiklas ir įvertinusi bendrą jų planavimo eigą, skyrė asignavimus nesuplanuotoms SM priemonėms pradėti įgyvendinti.
45. Atsižvelgiant į Biudžeto sandaros įstatymo nuostatas⁸⁰, kuriomis atsisakyta Vyriausybės ir jos įgaliotos institucijos teisių einamaisiais biudžetiniais metais perskirstyti patvirtintus asignavimus tarp valstybės biudžeto asignavimų valdytojų, atliekant Strateginio valdymo metodikos pakeitimus, planuojama atsisakyti pažangos lėšų rezervinės priemonės. Taip bus sudarytos prielaidos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymuose ir ministerijų strateginiuose veiklos planuose numatyti finansavimą ir siektinus rodiklius.

2. PAŽANGOS ĮGYVENDINIMUI REIKIA STEBĖSENOS ĮRANKIŲ IR DUOMENŲ

Pasiektai pažangai pamatuoti trūksta duomenų

46. Valstybės pažangos strategijos LT2030 įgyvendinimo sėkmę rodo pažangos rodiklių, parodančių pagrindinius siekiamus rezultatus iki 2030 m., pasiekimas⁸¹. 2020 m. pasiekta 16 proc. (5 iš 31) pažangos rodiklių tarpinių reikšmių⁸² (13 priedas). STRATA įvardino pagrindines priežastis, dėl kurių rodikliai nepasiekti: strategija nebuvo susieta su kitais planavimo dokumentais, jie neperžiūrėti, atsižvelgiant į strategijos nuostatas, neužtikrinta rodiklių pasiekimo stebėseną⁸³. Paskutinį kartą duomenys apie rodiklių pasiekimą surinkti rengiant Vyriausybės 2022 m. veiklos ataskaitą⁸⁴. Lyginant 2022 m. reikšmes su 2020 m. tarpinėmis, 32 proc. (10 iš 31) rodiklių reikšmės pasiektos arba viršytos: pasiektos dviejų⁸⁵ (iš 6) vizijos įgyvendinimo ir aštuonių (iš 25) pažangos krypčių⁸⁶ rodiklių reikšmės.
47. KM 2022 m. veiklos ataskaitos duomenimis pasiekta 71 proc. (5 iš 7) vertintų rodiklių reikšmių⁸⁷, 2 – pasiektos mažesnės nei planuota (87 ir 95 proc.)⁸⁸. Derinant ataskaitos

⁷⁹ Strateginio valdymo metodika, 193 p.

⁸⁰ Biudžeto sandaros įstatymas, 29 str.

⁸¹ Pasiektos daugiau kaip 85 proc. valstybės pažangos strategijos LT 2030 tarpinių rodiklių reikšmių.

⁸² Tarpinis valstybės pažangos strategijos „Lietuva 2030“ vertinimas ir esamos situacijos analizė, 2021 m., 8 psl.

⁸³ Ten pat, 20–21 psl.

⁸⁴ Prieiga per internetą: [Rodiklių stebėseną - LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ \(lrv.lt\)](https://rodikliai.stebesena.lt/) (žiūrėta 2024-05-02).

⁸⁵ Gyvenimo kokybės indeksas, Laimės indeksas.

⁸⁶ Sumani visuomenė, sumanus valdymas, sumani ekonomika pažangos rodikliai.

⁸⁷ Pasiektos atsirinktų ministerijų daugiau kaip 85 proc. strateginių veiklos planų rodiklių reikšmių.

⁸⁸ Rodiklio „XVIII LRV programos nuostatų įgyvendinimo plano vykdymas (kaupiamieji procentai)“ numatyta siektina reikšmė 2022 m. – 47 proc., faktinė reikšmė 2022 m. – 41 proc. (poveikio rodiklio pasiekimo proc. – 87,2); „Viešojo sektoriaus kultūros darbuotojų VDU atitiktis šalies viešojo sektoriaus vidurkiui“ – numatyta siektina reikšmė 2022 m. 80 proc., pasiekta 76,1 proc. (poveikio rodiklio pasiekimo procentas – 95).

projektą, KM pateikė informaciją, kad 2022 m. veiklos ataskaitoje nurodyta rodiklio reikšmė (76,1 proc.) apskaičiuota be 2022 m. IV ketv. duomenų, nes rengiant ataskaitą jie nebuvo žinomi. Juos gavus, duomenys SIS patikslinti: rodiklio reikšmė – 80 proc. (pasiektas). SM 2022 m. pasiekė 80 proc. (12 iš 15) rodiklių reikšmės, 3 rodiklių faktinės reikšmės mažesnės nei siektinos (81, 97 ir 79 proc.)⁸⁹.

48. Nacionalinio pažangos plano trijų⁹⁰ (iš 10) pažangos tikslų pasiekimui matuoti nustatyti 92 rodikliai, tačiau Nacionalinės pažangos įgyvendinimo 2022 m. ataskaitoje nurodytos tik 24 proc. rodiklių pasiektos 2021 ir 2022 m. reikšmės. Nepateikta 70 proc. reikšmių 2022 m., 26 proc. – 2021 m. Ministerijos duomenis ataskaitai turi pateikti iki kitų metų I ketv. pabaigos. Statistinėmis duomenimis pagrįstų rodiklių reikšmės sužinomos vėliau, kai kurios tik balandžio–gegužės mėn. KM 2022 m. veiklos ataskaitoje nepateikė 77 proc. (23 iš 30) rodiklių pasiektų reikšmių, nes neturėjo duomenų. Jų reikšmės grindžiamos kitų institucijų atliktais tyrimais, ataskaitomis, duomenimis ir rengiant veiklos ataskaitą nebuvo paskelbtos, kasmet stebimų poveikio rodiklių kultūros srityje nurodyti nėra galimybės.
49. Strateginio valdymo sprendimai turi būti priimami, įvertinus pasiektus rezultatus, todėl planavimo dokumentuose reikia nustatyti rodiklius, leidžiančius pamatuoti rezultatus. Rodiklių nustatymo trūkumus rodo ministerijoms Vyriausybės kanceliarijos ir FM teiktos pastabos, derinant plėtros programų ir pažangos priemonių projektus (15, 16 priedai).
50. SM 2024–2026 m. strateginiame veiklos plane 11 rodiklių 2026 m. siektinos reikšmės nustatytos tokios pat arba mažesnės negu Nacionalinio pažangos plano 2025 m. tarpinės reikšmės. Ministerija paaiškino, kad pastarojo plano rodikliai planuoti 2019 m., per tą laiką pasikeitė geopolitinė ir ekonominė situacija, įtakos turėjo COVID-19 pandemijos suvaldymo priemonės, kurios buvo sustabdžiusios gyventojų judėjimą. Tai turėjo įtakos rodiklių siektinoms reikšmėms (17 priedas). Dalis planuotų 2025 m. reikšmių neatitinka realios situacijos, kai kurių rodiklių Europos Komisija nebeskaiciuoja. Turėtų būti peržiūrėti Nacionalinio pažangos plano rodikliai. KM 2024–2026 m. strateginiame veiklos plane 4 rodiklių reikšmės suplanavo didesnes nei numatytos Nacionaliniame pažangos plane, nes ministerijos turimi duomenys rodo, kad jos bus pasiektos didesnės.
51. Jei tęstinės veiklos priemonės yra tiesiogiai susijusios su pažangos priemonėmis, jos priskiriamos atitinkamiems pažangos uždaviniams⁹¹, jomis siekiama pažangos rodiklių. KM 2024–2026 m. strateginiame veiklos plane taip ir yra. SM nei vienos tęstinės veiklos priemonės pažangos uždaviniams nepriskyrė, nors kai kurios jų gali būti siejamos su pažangos uždaviniais (pavyzdžiai).

Pažangos uždaviniai ir su jais susijusios tęstinės veiklos priemonės susisiekimo srityje

- ✓ Tęstinės veiklos priemonės „Įgyvendinti geležinkelių transporto infrastruktūros projektus“, „Nustatytais vietinio susisiekimo maršrutais teikti vežėjams nuostolingas, tačiau būtinas visuomenei keleivių vežimo geležinkelio transportu paslaugas“, „Teikti paramą naujų

⁸⁹ Rodiklio „Krovinių vežimas geležinkelių transportu (mln. tonų)“ siektina reikšmė 2022 m. 38,4 proc., faktinė – 31,0 proc. (poveikio rodiklio pasiekimo proc. – 81); „Gyventojų pasitenkinimas judumu (procentai)“ – siektina reikšmė 2022 m. 55,2, faktinė – 53,5 proc. (poveikio rodiklio pasiekimo proc. – 97); „Transporto sektoriuje išmetamo ŠESD kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu (procentai)“ siektina reikšmė 2022 m. 58,37 proc., faktinė – 46,0 proc. (SM jo pasiekimo procentą vertina kaip pasiektą 100 proc., kadangi NPP jo siektina reikšmė 2025 m. numatyta mažesnė – 42,45 proc., bet, lyginant SM faktinę reikšmę su siektina, jis pasiektas 79 proc.).

⁹⁰ Pereiti prie mokslo žinių, pažangiosiomis technologijomis, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos vystymosi ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą. Didinti gyventojų socialinę gerovę ir įtrauktį, stiprinti sveikatą ir gerinti Lietuvos demografinę padėtį, didinti švietimo įtrauktį ir veiksmingumą, siekiant atitikties asmens ir visuomenės poreikiams.

⁹¹ Strateginio valdymo metodika, 180 p.

maršrutų plėtrai“ siejasi su uždaviniu „Gerinti transporto junglumą šalies viduje, su ES valstybėmis narėmis ir trečiosiomis šalimis, užtikrinant eismo saugumą“.

- ✓ Tęstinės veiklos priemonė „Finansuoti vietinės reikšmės kelių, ekologiško viešojo transporto plėtrą ir darnaus judumo priemonių įgyvendinimą savivaldybėse“ su uždaviniu „Didinti energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių dalį ir alternatyvių degalų vartojimą transporto sektoriuje, skatinti darnų įvairiarūšį judumą ir mažinti transporto sukeltą aplinkos taršą“.

SM paaiškinimu, sprendimas nepriskirti nei vienos tęstinės veiklos priemonės pažangos uždaviniams priimtas siekiant aiškumo, kurio trūko atskiriant pažangos ir tęstines veiklas. Rengdama kitų metų strateginį veiklos planą ministerija planuoja įvertinti tęstinių priemonių (kurioms bus numatytas finansavimas) priskyrimo pažangos uždaviniams galimybes.

52. 9⁹² (iš 14) ministerijos nurodė, kad sudėtinga nustatyti pažangą leidžiančius pamatuoti rodiklius (rezultato), juos susieti su aukštesnio lygmens dokumentų rodikliais, dalis Nacionalinio pažangos plano rodiklių nebeaktualūs, tačiau neperžiūrėti (18 priedas).
53. Neturint duomenų periodiškai matuoti rodiklių pasiekimą (pvz., duomenys pateikiami vėliau, ne kiekvienais metais), nėra galimybės įvertinti, kokia pasiekta pažanga tarpiniu laikotarpiu ir, esant poreikiui, priimti pagrįstus sprendimus dėl priemonių tobulinimo.

Informacinė stebėsenos sistema dar kuriama

54. Strateginio valdymo informacinė sistema (SIS) nepritaikyta naujai strateginio valdymo sistemai. Nauja Strateginio valdymo informacinė sistema (SVIS) dar kuriama (projekto pradžia 2020-11-30, planuojama baigti iki 2026-04-30, vertė – 2,05 mln. Eur). Joje bus kaupiami visi duomenys, reikalingi nacionalinio lygmens strateginio valdymo planavimo dokumentų įgyvendinimo stebėsenai, bus galimybė juos analizuoti⁹³. Pagal numatytą grafiką įgyvendintos SVIS kūrimo I etapo veiklos⁹⁴: į sistemą perkeltas Vyriausybės programos įgyvendinimo planas, už jo veiksmų įgyvendinimą jau atsiskaitoma SVIS priemonėmis. Ministerijoms vedant plėtros programų ir pažangos priemonių duomenis, nustatyti dalies funkcionalumų trūkumai, jie tobulinami.
55. Stebėsenos sistemų integralumas lemia strateginio valdymo sistemos veikimo kokybę, rezultatų įvertinimą. SIS neturi integracinių sąsajų su kitomis sistemomis, išskyrus Valstybės biudžeto apskaitos ir mokėjimo sistemą (VBAMS). 6⁹⁵ (iš 14) ministerijos nurodė sistemų sąsajų trūkumus. Numatyta iki 2024-05-31 sukurti integracines SVIS sąsajas su kitomis sistemomis⁹⁶, jau galima gauti duomenis iš Valstybės duomenų valdymo informacinės sistemos.
56. Neturint pritaikytos integralios strateginio valdymo informacinės sistemos, Nacionalinio pažangos plano įgyvendinimą Vyriausybės kanceliarija ir FM stebi įvairiais būdais:

⁹² ŽŪM, VRM, ŠMSM, KAM, KM, SADM, TM, EIMIN, SAM.

⁹³ Strateginio valdymo informacinės sistemos (SVIS) sukūrimo ir diegimo paslaugų techninė specifikacija.

⁹⁴ SVIS įregistruota Registrų ir valstybės informacinių sistemų registre, prijungti I etapo sistemos naudotojai. I etapo duomenys (Valstybės pažangos strategijos ir Nacionalinio pažangos plano suvesti į sistemą, realizuota integracinė sąsaja su Valstybinės duomenų valdymo IS Nacionalinio pažangos plano rodikliams ir jų reikšmėms gauti.

⁹⁵ Aplinkos, Kultūros, Vidaus reikalų, Susisiekimo, Sveikatos apsaugos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

⁹⁶ Prieiga per internetą: [1K-114 Dėl Strateginio valdymo informacinės sistemos steigimo \(e-tar.lt\)](#) (žiūrėta 2024-03-07).

- ✓ FM finansinius duomenis gauna iš VBAMS, iš ministerijų metinių veiklos ataskaitų – informaciją apie pažangos uždavinių įgyvendinimą, iš horizontaliųjų principų koordinatorių– apie šių principų įgyvendinimą, rodiklių analizei naudojami SIS duomenys.
 - ✓ Vyriausybės kanceliarija gauna duomenis iš Valstybinės duomenų agentūros rodiklių švieslentės arba juos pateikia už rodiklį atsakingos institucijos, iš FM parengtų NPP įgyvendinimo metinių ir tarpinių ataskaitų, STRATA parengtų plano tikslų pažangos ataskaitų, institucijų metinių veiklos ataskaitų.
57. Vyriausybės kanceliarijos paaiškinimu, valstybės strategijos LT2050 rodikliai bus pateikti Valstybinės duomenų agentūros rodiklių švieslentėje, atnaujinus Nacionalinį pažangos planą ir nustačius strategijos rodiklių siektinas reikšmes pagal šio plano įgyvendinimo trukmę⁹⁷.
58. 2023-01-01 įsigaliojus Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nuostatomis 2023 m. valstybės metinių ataskaitų rinkinį sudaro ir valstybės pažangos ataskaita. Joje pateiktų finansinių duomenų atitiktis metinių finansinių ataskaitų rinkinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenims vertinimą atlieka Valstybės kontrolė⁹⁸. Valstybės pažangos ataskaita turėjo būti pateikta Valstybės kontrolei vertinti iki 2024-04-20⁹⁹. 2023 m. valstybės ataskaitų rinkinio finansinio audito metu Valstybės pažangos ataskaitos informacija nevertinta, nes duomenys apie 2023 m. pažangą nebuvo pateikti¹⁰⁰. Reikalavimai ataskaitos turiniui nenustatyti. LRVK paaiškinimu¹⁰¹ atskirų ataskaitos dalių galimos versijos aptartos Vyriausybės kanceliarijoje, pagal tai struktūruojama Valstybės pažangos ataskaita.

⁹⁷ Prieiga per internetą: [Parengta nacionalinio pažangos plano rodiklių stebėsenos švieslentė - LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ \(lrv.lt\)](#) (žiūrėta 2024-03-07).

⁹⁸ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 16 str. 4 d.

⁹⁹ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 14 str. 7 d., 17 str. 8 d. 1 p. ir 11 d., 20 str. 2 d. 3 p., priedas.

¹⁰⁰ [2023-metu-valstybes-ataskaitu-rinkinio-finansinio-audito-rezultatai \(1\).pdf](#).

¹⁰¹ Vyriausybės kanceliarijos 2024-02-05 el. paštu pateikta informacija.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Laukiamas audito poveikis: Pašalinus strateginio valdymo ir biudžeto formavimo procesų trūkumus, strateginio valdymo sistema bus efektyvesnė, orientuota į rezultatą ir leis pasiekti valstybės pažangos tikslus

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija / įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
1-asis pagrindinis audito rezultatas 2021–2030 m. Nacionalinio pažangos plano tikslams pasiekti plėtros programų valdytojams reikėtų 62,1 mlrd. Eur. Plane numatytos 18 mlrd. Eur finansinės projekcijos. Nėra patvirtinta Civilinės saugos stiprinimo plėtros programa, t. y. 1 (iš 28). Nėra suplanuotos 44 iš 180 (24 proc.) plėtros programoms įgyvendinti pažangos priemonės, kai kurios jų patvirtintos dalinės. Plėtros programų valdytojams – ministerijoms suplanavus pažangos priemones, kurių finansavimo poreikis nesuderintas su valstybės finansinėmis galimybėmis ir jo negavus, nebus pasiekti	Didelės svarbos 1. Nacionaliniame pažangos plane siekiant sąsajų tarp nustatomos siekiamos pažangos atitinkamose valstybės veiklos srityse ir valstybės finansinių galimybių, nustatyti Nacionalinio pažangos plano rengimo (plano apimties, rodiklių nustatymo ir pasirinkimo) principus.	Parengtas Nacionalinio pažangos plano rodiklių nustatymo modelis	Nėra parengto Nacionalinio pažangos plano rodiklių nustatymo modelio	Parengtas Nacionalinio pažangos plano rodiklių nustatymo modelis	Vyriausybės kanceliarija	2027 m. I ketv.
		Patvirtintas atnaujintas Nacionalinis pažangos planas	Nėra atnaujinto Nacionalinio pažangos plano	Patvirtintas atnaujintas Nacionalinis pažangos planas		
		1.1 Atlikta 2021–2030 m. Nacionalinio pažangos plano rodiklių peržiūra, pasiūlant rodiklių modelį, kuris nekonfrontuotų su valstybės finansinėmis galimybėmis.			Vyriausybės kanceliarija	2024 m. III ketv.
		1.2 Peržiūrint Nacionalinį pažangos planą pagal svarstymų dėl Lietuvos ateities vizijos „Lietuva 2050“ metu užduotas gaires jo pokyčiams, įvertinti ir priimti sprendimus dėl naujo Nacionalinio pažangos plano apimties, suderinant pažangos atitinkamose valstybės veiklos srityse planavimą su finansavimu.			Vyriausybės kanceliarija	2026 m. IV ketv.

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokyti, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija/ įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
Nacionaliniame pažangos plane ir atitinkamose plėtros programose numatyti pažangos uždaviniai ir jų rodikliai. Pvz., Kultūros ministerija vieno (iš 7) pažangos uždavinio įgyvendinimui suplanavo 9,56 mln. Eur didesnę asignavimų poreikį, nei numatyta finansinėse projekcijose. Kultūros ministerijos dviem pažangos priemonėms suplanuotas finansavimas neskirtas (2023 m. – 128,6 tūkst. Eur, 2024 m. – 700, 95 tūkst. Eur). Vienai Kultūros ir dviem Susisiekimo ministerijų priemonėms skirtas mažesnis, nei suplanuota. Nenumatyti 2021–2030 m. Nacionalinio pažangos plano ir jį įgyvendinančių dokumentų (plėtros programų, strateginių veiklos planų) suderinimo veiksmai su nauja Valstybės pažangos strategija LT2050. Planas turi derėti su Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu, tačiau privalomas elementų						

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija / įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
perkėlimas nenumatytas, informacijos apie sąsajas nėra.						

* Detalūs pokyčių vertinimo rodiklių duomenys pateikti 2 priede „Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys“.

** Priemonės ir terminus joms įgyvendinti, pokyčiui pasiekti ir rodikliams pamatuoti pateikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija.

*** Rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos metu gali būti tikslinamos arba keičiamos rekomendacijų įgyvendinimo plane nurodytos priemonės ar pokyčių vertinimo rodikliai Valstybinio audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašo nustatyta tvarka. Aktualus priemonių ir pokyčių vertinimo rodiklių sąrašas yra pateikiamas Valstybės kontrolės atvirose duomenyse adresu www.valstybeskontrole.lt.

Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie priemonių įgyvendinimą ir kai kurių rodiklių reikšmes plane nustatytais terminais:

Strateginio valdymo grupės vadovė Daiva Žaromskytė-Rastėnė +370 706 63 776, +370 668 42 764, El. p. daiva.zaromskyte@lr.lt

Veiklos audito 1-ojo departamento
vadovė

Rasa Kudžmienė

Veiklos audito 1-ojo departamento
vyriausioji valstybinė auditorė-
audito grupės vadovė

Rasa Mineikienė

PRIEDAI

1 priedas.	Santrumpos ir sąvokos	34
2 priedas.	Audito apimtis ir metodai	36
3 priedas.	Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys	41
4 priedas.	Kultūros ir Susisiekimo ministerijų kitų dokumentų tikslų ir rodiklių palyginimas su plėtros programų tikslais ir (ar) rodikliais	42
5 priedas.	Kultūros ir Susisiekimo ministerijų plėtros programų ir jų pažangos priemonių derinimo su Finansų ministerija eiga	49
6 priedas.	Ministerijų nuomonė dėl duomenų trūkumo plėtros programose pagrįsti problemas, jų priežastis, parengti pažangos priemonės, kitus planavimo dokumentus	50
7 priedas.	Kultūros ir Susisiekimo ministerijų 2023–2024 metais apskaičiuotas asignavimų poreikis pažangos priemonėms ir skirtas finansavimas	52
8 priedas.	Pažangos lėšų dalis, kuriai Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nurodyti pažangos uždavinių rodikliai	53
9 priedas.	Kultūros ir Susisiekimo ministerijų pažangos priemonėms skirti asignavimai ir jų dalis, kuriai įvertinti atitinkamais metais patvirtinti rodikliai, tūkst. Eur	54
10 priedas.	Finansų ministerijos rezervinėje priemonėje 2022–2024 m. suplanuotos pažangos lėšos	57
11 priedas.	2022–2024 m. persikirstytos Finansų ministerijos asignavimuose numatytos lėšos pažangos priemonėms	58
12 priedas.	Finansų ministerijos rezervinėje priemonėje 2022–2024 m. suplanuotų lėšų persikirstymo asignavimų valdytojams pavyzdžiai	59
13 priedas.	Pažangos strategijos „Lietuva 2030“ tarpinės rodiklių pasiekimų reikšmės	60
14 priedas.	Ministerijų pateikta nuomonė dėl bendrų veiklų vykdymo, įgyvendinant kitų institucijų plėtros programas ir pažangos priemonės	62
15 priedas.	Finansų ministerijos ir Vyriausybės kanceliarijos teiktos pastabos dėl Kultūros ministerijos Kultūros ir kūrybingumo plėtros programos projekto ir Susisiekimo ministerijos 2022–2030 m. susisiekimo plėtros programos projekto rodiklių	64
16 priedas.	Finansų ministerijos teiktos pastabos dėl Susisiekimo ir Kultūros ministerijų pažangos priemonių rodiklių	66
17 priedas.	Susisiekimo ministerijos 2024–2026 m. strateginio veiklos plano rodikliai, kurių reikšmės mažesnės arba tokios pat kaip Nacionalinio pažangos plano tarpinių rodiklių	68
18 priedas.	9 iš 14 ministerijų nuomonė dėl planavimo dokumentų rodiklių nustatymo, jų siejimo su kitų dokumentų rodikliais	70

Santrumpos ir sąvokos

AM – Aplinkos ministerija

EIM – Ekonomikos ir inovacijų ministerija

EM – Energetikos ministerija

FM – Finansų ministerija

INVESTIS – Europos Sąjungos investicijų administravimo informacinė sistema

IP – Investicijų programa

KM – Kultūros ministerija

LT2030 – Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“

LT2050 – Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2050“

LRVK – Lietuvos respublikos vyriausybės kanceliarija

NPP – Nacionalinė pažangos programa

PP – Plėtros programos

PPVIS – portfelių ir projektų valdymo informacinė sistema

PŽP – Pažangos priemonės

SADM – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

SIS – Stebėsenos informacinė sistema

SM – Susisiekimo ministerija

SVĮ – Strateginio valdymo įstatymas

SVIS – Strateginio valdymo informacinė sistema

SVM – Strateginio valdymo metodika

SVS – Strateginio valdymo sistema

ŠMSM – Švietimo mokslo ir sporto ministerija

TM – Teisingumo ministerija

URM – Užsienio reikalų ministerija

VBAMS – Valstybės biudžeto apskaitos ir mokėjimų sistema

VDVIS – Valstybės duomenų valdysenos informacinė sistema

VIISP – Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma

VIP – Valstybės investicijų programa

VRM – Vidaus reikalų ministerija

VPSP – Viešojo ir privataus sektoriaus partnerystė

CPVA – VŠĮ Centrinė projektų valdymo agentūra

ŽŪM – Žemės ūkio ministerija

Portfelio valdytojas – Lietuvos Respublikos finansų ministerija, atsakinga už nacionalinių plėtros programų portfelį sudarančių nacionalinių plėtros programų rengimo ir įgyvendinimo priežiūrą, stebėseną, vertinimą ir atsiskaitymą už nacionalinių plėtros programų portfelio įgyvendinimą Lietuvos Respublikos Vyriausybei

STRATA – VŠĮ Vyriausybės strateginės analizės centras – ekspertinė institucija, teikianti Vyriausybei ir ministerijoms nepriklausomą, tiriamąją veiklą grįstą informaciją, reikalingą įrodymais pagrįstiems viešosios politikos sprendimams priimti

Audito apimtis ir metodai

Audito apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar strateginio valdymo ir biudžeto formavimo sistema leidžia rezultatyviai įgyvendinti valstybės pažangą.

Pagrindiniai audito klausimai – ar strateginio valdymo sistema leidžia suplanuoti ir įgyvendinti valstybės pažangą, ar strateginio valdymo stebėsenos sistema leidžia įvertinti pasiektą valstybės pažangą.

Audituojami subjektai – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, Finansų ministerija, Kultūros ministerija, Susiekimo ministerija.

Siekiant įvertinti strateginio valdymo planavimo dokumentų (plėtos programų, pažangos priemonių, strateginių veiklos planų) rengimą, jų įgyvendinimą, stebėseną, atsiskaitymą už pasiektus rezultatus atsirinkome dvi ministerijas – Kultūros ir Susisiekimo. Atrankos kriterijai: vykdo vieną plėtos programą (programoje matysis visos veiklos sritys vaizdas); ministerija vykdo „minkštas“ priemones (tikslų pasiekimui pamatuoti gali būti sudėtinga rasti kiekybinius rodiklius); ministerija vykdo „kietas“ priemones.

Plėtos programų ir pažangos priemonių derinimo terminams įvertinti atsirinkta Kultūros ir Susisiekimo ministerijų visos patvirtintos plėtos programos (KM 1 ir SM 1) ir visos plėtos programose numatytos pažangos priemonės (KM 10 ir SM 11). Siekiant įvertinti ar nustatytais terminais buvo laiku patvirtintos prioritetinės pažangos priemonės, profesiniu sprendimu atsirinkta kas 5-ą iš Vyriausybės kanceliarijos pateikto sąrašo – 18 iš 64. Vertinant, ar atsirinktose ministerijose patvirtintų pažangos priemonių alternatyvų analizė atlikta pagal Strateginio valdymo metodikos 89 p. principus, o suplanuotoms veikloms įgyvendinti numatytas finansavimas pagal šaltinius, profesiniu sprendimu atsirinktos 3 Kultūros ministerijos ir 2 Susiekimo ministerijos pažangos priemonės. Atrankos kriterijai: prioritetinė pažangos priemonė; derinta su Finansų ministerija; taikytos Strateginio valdymo metodikos 89 p. numatytos išimty; vertinta daugiau nei 1 alternatyva; 2023 m. suplanuotas, bet neskirtas finansavimas; 2024 m. suplanuotas, bet neskirtas finansavimas; pažangos priemonė yra dalinė.

Regioninės pažangos priemonės audito metu nenagrinėtos, nes atliekamas „2022–2030 m. Regionų plėtos programos“ auditas.

Analizavome šiuos strateginio planavimo dokumentus: Valstybės pažangos strategijas, Nacionalinį pažangos planą, plėtos programas, atsirinktų ministerijų strateginius veiklos planus.

Įvertinti, ar pakanka duomenų NPP rodiklių pasiekimui pamatuoti, atsirinkome 3 iš 10 NPP strateginių tikslų: tikslai nėra nustatyti prioriteto tvarka, todėl atsirinkome 3 pirmuosius strateginius tikslus.

Iš KM ir SM 2024–2026 metų strateginių veiklos planų atsirinkome: KM 2024–2026 metų SVP funkcijų programos „Kultūra ir kūrybingumas“ 3 uždavinius, SM 2024–2026 metų SVP programos „Transporto ir ryšių politikos įgyvendinimas“ 2 uždavinius. Atrankos kriterijai (KM): programoje suplanuotos pažangos ir tęstinės veiklos priemonės; uždavinio(-ių) įgyvendinimui suplanuotos ir pažangos, ir tęstinės priemonės; įgyvendinant uždavinį suplanuota pažangos priemonė, kuri buvo atsirinkta kitoms audito plane suplanuotoms audito procedūros atlikti; uždaviniui įgyvendinti suplanuotos tęstinės veiklos priemonės, kurių įgyvendinimas susijęs su VIP, Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos asignavimais finansuojamais projektais. Atrankos kriterijai (SM): programoje suplanuotos pažangos ir tęstinės veiklos priemonės; uždaviniai, kurių įgyvendinimui suplanuotos PŽP rengimo, derinimo ir tvirtinimo procedūroms atsirinktos pažangos priemonės: „Gerinti susisiekimą oro transportu“, „Gerinti eismo saugą“.

Audito metu informaciją rinkome iš visų ministerijų, bendradarbiauome su Centrinės projektų valdymo agentūros atstovais.

Audituojamas laikotarpis – 2021–2023 metai. Siekdami įvertinti pokyčius, kai kuriais atvejais naudojome 2020 ir 2024 m. duomenis.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus¹⁰².

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
1.1. Nesuplanuoti visi veiksmai pažangai pasiekti, o suplanuoti neparemti valstybės finansinėmis galimybėmis	Dokumentų peržiūra Nagrinėjome: Strateginio valdymo įstatymą, Strateginio valdymo metodiką, 2021–2030 metų Nacionalinį pažangos planą, Valstybės strategiją LT 2030, LT 2050 projektą, FM raštus dėl plėtros programų ir pažangos priemonių projektų parengimo, Kultūros ir kūrybingumo plėtros programą, 2022–2030 Susiekimo plėtros programą, CPVA pateiktą ataskaitą „VPSP būdo taikymo tvarumo ir aplinkos gerinimo studija. I studijos dalis „VPSP būdo taikymo tvarumo gerinimas“. I studijos dalies vertinimo ataskaita (2023-02-10)“, LRV protokolinių sprendimų dėl prioritetinių pažangos priemonių; Kultūros ministerijos pažangos priemonių projektų tvirtinimo planą. Duomenų analizė Analizavome: ✓ Visų ministerijų viešai skelbiamą informaciją apie patvirtintas plėtros programas, pažangos priemones, planavimo dokumentus; ✓ KM, SM viešai skelbiamą ir pateiktą informaciją ir dokumentus apie plėtros programų ir pažangos priemonių projektų derinimą; planavimo dokumentus (strategijas, gaires ir kiti dokumentai); PP ir PŽP derinimo raštus su finansų ministerija, 2023 ir 2024 m. ministerijų PŽP įgyvendinimui apskaičiuotus (pagal įgyvendinimo poreikį) ir patvirtintus asignavimus; ✓ FM pateiktą informaciją ir dokumentus apie plėtros programų ir pažangos priemonių projektų derinimą; plėtros programų ir pažangos priemonių vertinimo klausytinus, duomenis apie ministerijų pažangos priemonėse nagrinėjamas alternatyvas (CPVA analizė 2023-03-31 duomenimis); ✓ FM, LRVK pateiktą informaciją apie plėtros programų ir pažangos priemonių rengimo ir derinimo procesą; NPP sąsajas su valstybės strategijomis; ✓ CPVA pateiktą informaciją apie plėtros programų ir pažangos priemonių rengimo ir derinimo procesą;	Įvertinti, ar strateginio valdymo planavimas užtikrina, kad būtų pasiekti valstybės pažangos tikslai ir uždaviniai.

¹⁰² 3000-asis TAAIS „Veiklos audito standartas“, prieiga per internetą: <https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/post/15649/> (žiūrėta 2024-05-07).

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
	✓ KM, SM, FM ir AM pateiktą informaciją ir dokumentus apie plėtros programų ir pažangos priemonių projektų derinimą su LR teritorijų bendrojo plano koordinatoriumi (Aplinkos ministerija); ✓ KM, SM ir FM pateiktą informaciją apie plėtros programų projektų derinimą su horizontaliųjų principų koordinatoriais; plėtros programų projektų aptarimą su suinteresuotomis šalimis; ✓ Horizontaliųjų principų koordinatorių (SADM, EIM, AM) pateiktą informaciją ir dokumentus apie projektų derinimą; ✓ CPVA ataskaitoje pateiktos analizės duomenis palyginome su pasirinktų ministerijų pažangos priemonėse apskaičiuotu finansavimo poreikiu. ✓ Palyginome KM pažangos uždavinių finansines projekcijas su pažangos priemonėse apskaičiuotu finansavimo poreikiu. Lyginome pagal NPP strateginio tikslo uždavinius: jei vieną uždavinį įgyvendina kelios pažangos priemonės, tai analizuojama bendra šį uždavinį įgyvendinančių PŽP finansavimo poreikio suma. SM analizės atlikti negalėjome, nes 6 iš 7 patvirtintų SM PŽP yra dalinės, finansavimo poreikiai apskaičiuoti tik patvirtintoms PŽP veikloms. ✓ FM viešai skelbiama informacija, pateiktą informaciją apie bendrųjų administracinių gebėjimų stiprinimo priemones. ✓ Visų (14) ministerijų apklausos rezultatus. <i>Palyginamoji analizė ir viešai skelbiamos informacijos analizė taikytos vertinant surinktus audito įrodymus.</i> <i>Apklausa dėl plėtros programų projektų ir pažangos priemonių projektų rengimo ir derinimo proceso, įgyvendinimo, institucijų bendradarbiavimo, žmogiškųjų išteklių ir kompetencijų.</i> Apklaustos visos ministerijos (14), atsakymai gauti iš visų. <i>Pokalbiai su:</i> LRVK, FM, KM, SM, ir CPVA atstovais.	
1.2. Formuojamas pirmasis trimetis valstybės biudžetas, siekiant susieti jį su nauja strateginio valdymo sistema	<i>Dokumentų peržiūra</i> <i>Nagrinėjome:</i> Strateginio valdymo įstatymą, Strateginio valdymo metodiką, Biudžeto sandaros įstatymą, 2022 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą, 2023 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą, 2024 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą, Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 pakeitimo įstatymą Nr. XIV-2325 ir jo aiškinamąjį raštą, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą, Viešųjų išlaidų peržiūros metodines gaires, 2021–2030 m. Nacionalinį pažangos planą, Valstybės kontrolės 2023-08-25 raštą Nr. SD-(70-1.8 Mr)-849 „Dėl biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 pakeitimo įstatymo projekto“, Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių pakeitimo projektą, Strateginio valdymo metodikos pakeitimo projektą, finansų ministro įsakymus dėl 2022, 2023 ir 2024 m. pažangos lėšų persikirstymo. <i>Duomenų analizė</i> <i>Analizavome:</i> ✓ LRVK ir FM pateiktą ir viešai prieinamą informaciją; ✓ VK valstybinio audito ataskaitas; ✓ KM ir SM pateiktą informaciją, šių ministerijų 2022–2024 m., 2023–2025 m. ir 2024–2026 m. strateginius veiklos planus, plėtros programas, pažangos priemonių aprašus, finansavimo planus, rodiklių korteles; ✓ FM, LRVK, SM, KM pateiktą informaciją, dokumentus apie 2022–2024 m. Rodiklių įstatyme tvirtinamų pagrindinių NPP uždavinių ir stebėsenos rodiklių atrankos procesą ir atrankos kriterijus; ✓ informaciją ir duomenis apie FM asignavimuose planuojamas lėšas pažangos priemonių įgyvendinimui ir kokioms ministerijoms 2022–2024 m. buvo suplanuotos lėšos; FM pateiktus duomenis apie pasirinktų ministerijų pažangos priemones, kurioms 2022–2024 m. FM rezervinėje priemonėje	Įvertinti, ar valstybės biudžeto formavimas siejasi su strateginio valdymo sistema.

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
	planuotos pažangos, joms nustatytus stebėsenos rodiklius, apie metų eigoje ministerijoms skirtus asignavimus. ✓ FM pateiktą informaciją apie teisės aktų parengimą ir kitas vykdomas veiklas rengiantis 2025–2027 metų vidutinės trukmės biudžetui, apie 2022–2023 m. tęstinės veiklos išlaidų peržiūras; ✓ FM pateiktą informaciją ir įstatymų reikalavimus, kaip valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme asignavimai tvirtinami valstybės biudžeto asignavimų valdytojams. ✓ Ar atsirinktų ministerijų pažangos priemonių aprašuose nustatyti vertinimo kriterijai, patvirtinus pažangos priemonę, perkelti į strateginį veiklos planą. ✓ Ar 2022–2024 m. Rodiklių įstatymuose patvirtinti NPP rodikliai atskleidžia atsirinktų ministerijų veiklos sričių pažangos tikslų ir uždavinių įgyvendinimą atitinkamu laikotarpiu, ar parodo skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo rezultatus. ✓ Kokią dalį asignavimų panaudojimo parodo įstatyme nustatyti rodikliai. Analizuodami visas ministerijas darėme prielaidą, kad atitinkamų metų Biudžeto rodiklių įstatyme (BRĮ) numatytas 2021–2030 m. Nacionalinio pažangos plano uždaviniui priskirtas rodiklis (rodikliai) atspindėjo viso uždavinį ir rodė visų, tam uždaviniui priskirtų pažangos priemonių pažangą. ✓ Visų (14) ministerijų apklausos rezultatus. <i>Palyginamoji analizė ir viešai skelbiamos informacijos analizė taikytos vertinant surinktus audito įrodymus.</i> Apklausa dėl plėtros programų priemonėms skirto finansavimo Apklaustos visos ministerijos (14), atsakymai gauti iš visų. Pokalbiai su: LRVK, FM, KM, SM, CPVA atstovais.	
2. Pažangos įgyvendinimui reikia stebėsenos įrankių ir duomenų	Dokumentų peržiūra <i>Nagrinėjome:</i> Strateginio valdymo įstatymą, Strateginio valdymo metodiką, Valstybės pažangos strategiją „Lietuva 2030“, STRATA (2021) Tarpinis valstybės pažangos strategijos „Lietuva 2030“ vertinimas ir esamos situacijos analizė, Valstybės pažangos strategiją „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“, Valstybės kontrolės 2023-09-06 raštas Nr. SD-(70-1.8 Mr)-872 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuva 2050“ įvertinimo“, Vertinimo metodinės gairės, 2021–2030 metų nacionalinį pažangos planą, 2022 m. Nacionalinio pažangos plano įgyvendinimo ataskaitą, 2023 m. Nacionalinio pažangos plano įgyvendinimo tarpinė ataskaitą, STRATA (2023) NPP tikslų pažangos vertinimo ataskaitą, 2021–2030 metų Nacionalinį pažangos planą, Strateginio valdymo sistemoje naudojamų pažangos ir tęstinės veiklos stebėsenos rodiklių nustatymo ir skaičiavimo gairės, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą, SIS nuostatus, SVIS techninę specifikaciją, SVIS nuostatus. Duomenų analizė <i>Analizavome:</i> ✓ LRVK ir FM pateiktą informaciją ir dokumentus apie pažangos strategijos „Lietuva 2030“ ir Nacionalinio pažangos plano rodiklių pasiekimą, vertinimo plano rengimą. ✓ KM ir SM pateiktą informaciją, 2022–2024 m. strateginius veiklos planus, 2022 m. veiklos ataskaitos; ✓ KM ir SM pateiktą informaciją apie strateginio valdymo dokumentuose nustatytus stebėsenos rodiklius; plėtros programas, pažangos priemonių aprašymus, pažangos priemonių ir tęstinės veiklos priemonių rodiklių korteles, 2024 – 2026 m. strateginius veiklos planus. ✓ ar į KM ir SM 2024–2026 m. SVP perkelti stebėsenos rodikliai, kurie yra nustatyti NPP, PP, PŽP. ✓ ar SM ir KM 2024–2026 m. SVP funkcijų vykdymo programoje tęstinės veiklos priemonės priskirtos atitinkamiems pažangos uždaviniams, jeigu tiesiogiai prisideda prie jų įgyvendinimo.	Įvertinti, ar strateginio valdymo planavimo dokumentuose suplanuotų priemonių įgyvendinime dalyvauja visos institucijos, ar įgyvendinimo stebėsenai pakanka įrankių ir duomenų.

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
	✓ FM ir CPVA pateiktą informaciją ir dokumentus apie strateginio valdymo sistemoje naudojamų stebėsenos rodiklių nustatymą, ministerijoms teiktas pastabas nustatant rodiklius. ✓ 2022 m. NPP įgyvendinimo ataskaitoje pateiktą informaciją apie NPP įgyvendinimą; ✓ STRATA pateiktą analitinę informaciją apie NPP pasiektą pažangą, ✓ FM pateiktą 2023 m. spalio mėn. tarpinę NPP įgyvendinimo ataskaitą, joje pateiktą informaciją; ✓ FM įsakymais patvirtintus Stebėsenos informacinės sistemos (SIS) nuostatus, Strateginio valdymo informacinės sistemos (SVIS) nuostatus, šių nuostatų techninę specifikaciją; ✓ Valstybės duomenų agentūros (VDA) NPP rodiklių švieslentę; ✓ KM ir SM pateiktą informaciją, jų 2022 m. veiklos ataskaitas. ✓ Visų (14) ministerijų apklausos rezultatus.	
	<i>Palyginamoji analizė ir viešai skelbiamos informacijos analizė taikytos vertinant surinktus audito įrodymus.</i>	
	Apklaustos visos ministerijos (14), atsakymai gauti iš visų.	
	<i>Pokalbiai su:</i> LRVK, FM, KM, SM, CPVA atstovais.	

Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys

Rodiklis	Parengtas Nacionalinio pažangos plano rodiklių nustatymo modelis	Patvirtintas atnaujintas Nacionalinis pažangos planas
Matavimo vienetas	-	-
Pradinė reikšmė	Nėra parengto Nacionalinio pažangos plano rodiklių nustatymo modelio	Nėra atnaujinto Nacionalinio pažangos plano
Pradinės reikšmės fiksavimo data	2024-06-13	2024-06-13
Siektina reikšmė	Parengtas Nacionalinio pažangos plano rodiklių nustatymo modelis	Patvirtintas atnaujintas Nacionalinis pažangos planas
Tolerancijos Gera ribos	Parengtas Nacionalinio pažangos plano rodiklių nustatymo modelis	Patvirtintas atnaujintas Nacionalinis pažangos planas
	Vidutiniškai	-
	Blogai	Nepatvirtintas atnaujintas planas
Siektinos reikšmės fiksavimo data	2024-09-30	2026-12-31
Periodinės reikšmės fiksavimo data	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį
Duomenų šaltinis rodikliui skaičiuoti	Teisės aktas (modelis)	Teisės aktas (planas)
Detalus skaičiavimo / vertinimo aprašymas	Dokumentų peržiūra	Dokumentų peržiūra

Valstybinio audito ataskaitos
„Strateginio valdymo ir biudžeto formavimo pokyčiai“
4 priedas

Kultūros ir Susisiekimo ministerijų kitų dokumentų tikslų ir rodiklių palyginimas su plėtros programų tikslais ir (ar) rodikliais

Kultūros ministerija

Iš viso Kultūros ministerijoje yra 11 dokumentų. Iš jų 4 parengti kaip būtina sąlyga atskiram finansavimo šaltiniui (2014–2021 m. EEE finansinio mechanizmo kultūros programos koncepcija, 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa, 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programa, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas „Naujos kartos Lietuva“). Vertinimui pasirinkome 5 dokumentus, kurie buvo patvirtinti kultūros ministro: Lietuvos kultūros politikos strategiją, Kultūros tarptautiškumo politikos koncepciją, Kultūros kelių vystymo Lietuvoje koncepciją, Kultūros paso koncepciją, Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos koncepciją.

	Dokumento pavadinimas	Kuo vadovaujantis parengtas dokumentas	Dokumente numatyti tikslai	Dokumente numatyti rodikliai	Ministerijų plėtros programos, jų tikslai/rodikliai
1	Lietuvos kultūros politikos strategija (patvirtinta LRV 2019-06-26 nutarimu Nr.665).	Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“ ir XVII Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatomis.	Strategijos pagrindinis tikslas – darnios visuomenės ir gerovės kūrimui įtraukti kultūra. Pirmas Strategijos tikslas – stiprinti valstybinio, savivaldos ir nevyriausybinių sektorių bendradarbiavimą, mažinant kultūrinę atskirtį ir netolygumus. Antras strategijos tikslas – skatinti kurti ir dalyvauti kultūroje. Trečias strategijos tikslas – formuoti savo tapatumą kuriančios visuomenės kritinį mąstymą ir pilietiškumą. Ketvirtas Strategijos tikslas – kurti tvarią socialinę ir ekonominę kultūros vertę nacionalinei pažangai.	Pilietinės galios indeksas (balai): 37 (2016 m.), 50 (2020 m.), 60 (2030 m.) Duomenų šaltinis: Pilietinės visuomenės institutas. Demokratijos indeksas (balai): 7,5 (2018 m.), 7,6 (2020 m.), 8 (2030 m.) Duomenų šaltinis: Leidinys „The Economist“ (metinė Demokratijos indekso ataskaita) Laimės indeksas (balai): 6,149 (2016–2018 m. laikotarpis), 6,18 (2018–2020 m. laikotarpis), 6,35 (2028–2030 laikotarpis) Duomenų šaltinis: Jungtinių Tautų tvaraus vystymosi sprendimų tinklas (metinė Pasaulio laimės ataskaita).	KM 2021–2030 m. kultūros ir kūrybingumo plėtros programa. Su strategijos 1 tikslu siejasi: Problema (1): Neišnaudojamas KKI potencialas kurti aukštos pridėtinės vertės ekonomiką ir inovatyvias socialines paslaugas sistemškai ir specifiškai neauginant paties KKI sektoriaus. Spręstinos problemos priežastys: Nepakankamai išplėtotą KKI tinklaveiką, tarptautinis ir tarpsektorinis bendradarbiavimas neužtikrina tarptautinio KKI konkurencingumo. Problema (4): Visuomenės atvirumo tautinėms mažumoms stoka trukdo kurti darnią daugiakultūrę pilietinę valstybę. Spręstinos problemos priežastys: Lietuvos tautinių mažumų bendruomeniškumo neskatina silpnai koordinuotas vietos, regioninio ir nacionalinio lygmens susijusių institucijų bendradarbiavimas, neefektyvi komunikacija. Su strategijos 2 tikslu siejasi: uždavinys (4.1). Skatinti gyventojus dalyvauti kultūrinėse veiklose ir prisidėti prie kultūros plėtros.

	Dokumento pavadinimas	Kuo vadovaujantis parengtas dokumentas	Dokumente numatyti tikslai	Dokumente numatyti rodikliai	Ministerijų plėtros programos, jų tikslai/rodikliai
2	Kultūros tarptautiškumo politikos koncepcija (kultūros ministro 2018-12-19 įsakymas Nr. JV-977)	Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Vyriausybės 2017-03-13 nutarimu Nr. 167 „V prioriteto „Saugi valstybė“ 5.5. krypties „Valstybės interesų įgyvendinimo tarptautinėje bendruomenėje užtikrinimas“ 5.5.13. darbo „Lietuvos žinomumo, kultūros sklaidos ir kūrybinio potencialo užsienyje stiprinimas“ 4. veiksmą „Integruoto kultūros tarptautiškumo politikos modelio sukūrimas“, atsižvelgiant į tikslus ir principus, nustatytus Konvencijoje dėl kultūros raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo, ratifikuotos 2006-12-14 įstatymu Nr. X-983 „Dėl Konvencijos dėl kultūros raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo ratifikavimo“, Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“, patvirtintos Seimo 2012-05-15 nutarimu Nr. XI-2015, Lietuvos	Kultūros tarptautiškumo politikos tikslas – plėtoti Lietuvos kultūros tarptautiškumą kultūros raiškos įvairovei skatinti, kūrybinių produktų ir kultūros paslaugų kokybei gerinti ir konkurencingumui stiprinti, prisidedant prie atviros ir dinamiškos, gebančios veikti nuolat kintančiame pasaulyje, visuomenės kūrimo. Kultūros tarptautiškumo politikos uždaviniai: tobulinti kūrėjų ir kultūros srities specialistų profesinę kompetenciją, skatinant kūrėjų ir kultūros srities specialistų tarptautinį mobilumą; plėsti auditorijas, taip pat ir skaitmeninėje erdvėje, sudarant sąlygas Lietuvos ir užsienio kultūros organizacijų bendradarbiavimui – kultūros sklaidai, kultūros mainams, bendrai veiklai su užsienio partneriais; tikslingai tarptautiniu mastu pristatyti ir stiprinti kūrėjų, kultūros srities specialistų ir kultūros organizacijų potencialą; užtikrinti kultūros tarptautiškumo politikos integruotą koordinavimą, tolygiai plėtoti kultūros tarptautiškumo socialines, ekonomines ir diplomatinės vertes ir jų sąsajas.	Rekomenduojami vertinimo rodikliai: kūrėjų ir kultūros srities specialistų, tobulinusių profesinę kompetenciją užsienyje, skaičius; kultūros srities specialistų, tobulinusių profesinę kompetenciją užsienyje, dalis (procentais) nuo viso įstaigos darbuotojų skaičiaus; kūrėjų ir kultūros srities specialistų, tobulinusių profesinę kompetenciją Lietuvoje įgyvendintose tarptautinio kultūrinio bendradarbiavimo veiklose, skaičius; įgyvendintų tarptautinio kultūrinio bendradarbiavimo veiklų auditorijos dydis (vartotojų skaičius);	Su strategijos 3 tikslu siejasi: uždavinio (4.1) 2 Problema: Neaktyvus gyventojų dalyvavimas kultūroje ir netolygus jos vartojimas nesuteikia kultūros potencialo sąmoningai visuomenei ugdyti. Spręstina problemos priežastis – Kritinio mąstymo, medijų ir informacinio raštingumo trūkumas nekuria socialiai atsakingos, sąmoningos ir pilietiškai aktyvios visuomenės. Visuomenės kritinis mąstymas neugdomas sistemingai ir sutelkiant visus resursus. Su strategijos 4 tikslu siejasi: uždavinio (4.6) rodikliai tiesiogiai susiję su sprendžiama problema [...Problemos sprendimo veiklos, nukreiptos į kultūros paveldo vertybių išsaugojimą, tvarkybą ir tausojantį naudojimą tiesiogiai prisidės prie visuomenės gerovės, ekonomikos augimo ir tvarios plėtros]. Kultūros ministerijos 2021–2030 m. kultūros ir kūrybingumo plėtros programa. Uždavinys (1.9) Didinti kultūros ir kūrybinių industrijų (toliau – KKI) potencialą ir skatinti kūrybiniu turiniu grįstų naujų produktų ir paslaugų kūrimą. Spręstinos problemos priežastys: Nepakankamai išplėta KKI tinklaveika, tarptautinis ir tarpsektorinis bendradarbiavimas neužtikrina tarptautinio KKI konkurencingumo Uždavinys (4.1). Skatinti gyventojus dalyvauti kultūrinėse veiklose ir prisidėti prie kultūros plėtros. Problemos spręstinos priežastys: Aukštos meninės vertės nacionalinio ir tarptautinio lygmens paslaugos netolygiai prieinamos visoje šalies teritorijoje ir skirtingoms visuomenės grupėms NPP uždavinys (4.2). Gerinti sąlygas kuriantiems Lietuvoje ir didinti Lietuvos kultūros sklaidą užsienyje Problema (3): Nesubalansuotos sąlygos kūrybai neužtikrina kūrybinio potencialo puoselėjimo ir jo konkurencingumo.

	Dokumento pavadinimas	Kuo vadovaujantis parengtas dokumentas	Dokumente numatyti tikslai	Dokumente numatyti rodikliai	Ministerijų plėtros programos, jų tikslai/rodikliai
		kultūros politikos kaitos gairių, patvirtintų Seimo 2010-06-30 nutarimu Nr. XI-977, nuostatas ir siekiant šiuose dokumentuose nustatytų tikslų.			Nėra tolygios ir tvarios kūrybinių pajėgumų stiprinimo konkuruoti tarptautiniu mastu sistemos. Retai keliama tarptautiškumo uždaviniai valstybinėms kultūros ir meno įstaigoms ir jose dirbantiems specialistams. Atrenkant priemones Lietuvos kultūros ir meno sklaidai užsienyje nėra taikomi užsienio organizacijų kokybės, žinomumo ir autoriteto kriterijai. Nepriimti sprendimai dėl prioritetinių tarptautinių mugių ir panašaus pobūdžio renginių Lietuvos kultūros produktų pristatymui užsienyje. Nacionalinio pažangos plano uždavinio rodiklis ir (ar) tikslo rodikliai: Meno studijų kryptų grupės studentų dalis nuo visų studentų (2025 m. – 5 proc.; 2030 m. – 5,5 proc.); Užimtųjų privačiame ir nevyriausybiname kultūros sektoriuose dalis nuo visų užimtųjų (2025 m. – 0,7 proc.; 2030 m. – 0,8 proc.); Lietuvos kūrėjų ir organizacijų, gavusių svarbiausius tarptautinius apdovanojimus kultūros srityje, skaičius (2025 m. – 15 kaupiamųjų vienetų; 2030 m. – 25 kaupiamieji vienetai); Kūrinių autorių pajamos, gaunamos už autorinių kūrinių naudojimą (2025 m. – 12,886 mln. Eur; 2030 m. – 14,058 mln. Eur).
3	Kultūros kelių vystymo Lietuvoje koncepcija (Kultūros ministerijos ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2019-07-10 įsakymas Nr. JV-471/4-416)	Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017-03-13 nutarimu Nr. 167 (24.3. darbo) „Kultūros paslaugų išplėtimas regionuose, sukuriant europinius, nacionalinius, regioninius kultūros kelius“ 1 veiksmą „Lietuvos kultūros paslaugų ir infrastruktūros įveiklinimo veiksmų europiniams, nacionaliniams, regioniniams kultūros keliams sukurti parengimas ir įgyvendinimas“.	Koncepcija reglamentuoja kultūros kelių vystymo Lietuvoje situacijos analizę, kultūros kelių sukuriamą vertę, įgyvendinimo principus, tikslus ir laukiamus rezultatus, nustato kultūros kelių lygmenis bei reikalavimus kiekvienam iš jų, apibrėžia kultūros kelių administravimą Lietuvoje. Koncepcijos tikslas – apibrėžti kultūros kelių Lietuvoje plėtros, paramos ir palaikymo sistemą.	Konkretūs rodikliai nenumatyti.	Kultūros kelių vystymo problemos Kultūros ministerijos 2021–2030 m. kultūros ir kūrybingumo plėtros programoje ir Kultūros ministerijos 2024–2026 m. strateginiame veiklos plane neidentifikuojamos. KM 2023–2025 m. strateginiame veiklos plane vienas iš veiklos prioritetų (3) – Integralios kultūros paveldo apsaugos ir aktualizavimo politikos stiprinimas, kurį įgyvendinant buvo numatyta „Kultūros paveldo aktualizavimas ir įveiklinimas, kultūros kelių kompleksinė plėtra“. KM 2022 m. veiklos ataskaitoje nurodoma, kad vykdant tęstinę veiklą rengiamas „Nekilnojamojo kultūros paveldo pažinimo sklaidos, atgaivinimo ir leidybos projektų dalinio finansavimo valstybės biudžeto asignavimais taisyklių projektas,

	Dokumento pavadinimas	Kuo vadovaujantis parengtas dokumentas	Dokumente numatyti tikslai	Dokumente numatyti rodikliai	Ministerijų plėtros programos, jų tikslai/rodikliai
					numatant prioritetus Kultūros kelių operatoriams gauti finansavimą projektams ir renginiams, pristatantiems kultūros kelius ir juose esančius paveldo objektus.
4	Kultūros paso koncepcija (Kultūros ministerijos ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2018-07-13 įsakymas Nr. JV-572/V-650) nauja redakcija nuo 2022-11-19	Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“, Vaikų ir jaunimo kultūrinio ugdymo koncepcija (patvirtinta švietimo ir mokslo ministro 2008-01-09 įsakymu Nr. ISAK-43) ir Neformaliojo vaikų švietimo koncepcija (patvirtinta švietimo ir mokslo ministro 2005-12-30 įsakymu Nr. ISAK-2695).	Kultūros paso strateginis tikslas yra ugdyti mokinių savarankiško kultūros pažinimo ir patyrimo įpročius, užtikrinant kokybiškų kultūros ir meno paslaugų prieinamumą mokiniams. Laikomasi nuostatos, kad mokinių kultūrinių įpročių formavimas turi būti nuoseklus ir sisteminis, pritaikant kultūros ir meno paslaugas prie kiekvienos amžiaus grupės poreikių, žinių, galimybių priimti ir suvokti informaciją. Kultūros paso tikslas skatinti ir plėtoti mokinių domėjimąsi įvairiomis kultūros ir meno veiklos formomis, supažindinti su dalyvavimo šiose veiklose galimybėmis. Kultūros paso tikslui pasiekti keliami šie uždaviniai: sudaryti sąlygas mokiniams geriau pažinti įvairias kultūros ir meno sritis, skatinti jų kūrybiškumą; užtikrinti kokybiškų kultūros ir meno paslaugų pasiūlą; skatinti mokytojų dalyvavimą įgyvendinant Koncepciją; skatinti mokinių savarankišką kokybiškų kultūros ir meno paslaugų pasirinkimą kaip laisvalaikio praleidimo ar individualaus kultūrinio ugdymosi formą siekiant: sudaryti sąlygas mokiniams su grupe ar klase, o nuo 2023-01-01 ir individualiai, gauti kultūros ir meno paslaugas; sukurti papildomas paskatas mokytis, skatinti domėjimąsi kultūra ir menu; skatinti mokinių dalyvavimą kultūros ir meno veiklose.	Konkretūs rodikliai nenumatyti. Atlikta esamos padėties apžvalga, numatytas kultūros paso sukuriamas rezultatas, pvz.: laukiamas rezultatas mokiniui – skatinamas kultūrinis mokinių sąmoningumas, ugdomos kūrybingos asmenybės, stiprinamos bendrosios meninės / kultūrinės kompetencijos, reikalingos savarankiškai ir aktyviai dalyvauti meninėje kūryboje ir šiuolaikiniame kultūriniame gyvenime; formuojami mokinių kultūros vartojimo įpročiai bei stiprinamos mokinių nuostatos, kad kultūros vartojimas yra prasminga veikla; mokinių patirtis, įgyta dalyvaujant kultūriniuose renginiuose ir (ar) kultūrinės edukacijos veiklose, padeda jiems ugdytis procesuose. Laukiamas rezultatas kultūros ir meno įstaigoms – skatinama siekti aukštesnės paslaugų kokybės; padidėja kultūros ir meno įstaigų teikiamų paslaugų vartotojų skaičius; išauga kultūros ir meno įstaigų įsitraukimas į mokinių kultūrinį ugdymą(si). Laukiamas rezultatas visuomenei – sustiprinta visuomenės kultūrinė tapatybė ir bendruomeniškumas; stiprinamas visuomenės kūrybiškumas ir kritinis mąstymas; plečiamas visuomenės narių, kurie rinksis aukštos kokybės kultūros ir meno paslaugas, ratas.	KM 2021–2030 m. kultūros ir kūrybingumo plėtros programa. Uždavinys (4.1). Skatinti gyventojus dalyvauti kultūrinėse veiklose ir prisidėti prie kultūros plėtros. Numatyta pažangos priemonė: 08-001-04-01-02 (PP) – Kultūrinės edukacijos sistemingas integravimas į formalųjį ir neformalųjį ugdymą (dalyvauja ir ŠMSM). Rezultato rodiklis – Kultūros paso paslaugų gavėjų pasitenkinimas paslaugų kokybe, proc.:57 (2021), 84 (2030 m.).
5	Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos koncepcija (kultūros ministro 2020-06-15 įsakymas Nr. JV-735)	Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Vyriausybės 2017-03-13 nutarimu Nr. 167 II prioriteto „Švietimo, kultūros ir mokslo paslaugų kokybės bei	Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos tikslas – formuoti integralią materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo apsaugos ir aktualizavimo politiką, tobulinant esamą kultūros paveldo apsaugos sistemos teisinį reguliavimą, plėtojant į rezultatus orientuotą kultūros	Konkretūs rodikliai nenumatyti. Koncepcija pateikia esamos situacijos analizę, nustato kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo sistemos principus, tikslą, uždavinius ir laukiamus rezultatus.	KM 2021–2030 m. kultūros ir kūrybingumo plėtros programa Uždavinys (4.6). Atgaivinti visuomenei reikšmingą kultūros ir tautinį paveldą ir didinti jo naudojimą visuomenės poreikiams. Numatyta pažangos priemonė:

	Dokumento pavadinimas	Kuo vadovaujantis parengtas dokumentas	Dokumente numatyti tikslai	Dokumente numatyti rodikliai	Ministerijų plėtros programos, jų tikslai/rodikliai
		efektyvumo didinimas“ 2.4.2 darbo „Integralios kultūros paveldo apsaugos politikos modelio parengimas ir įgyvendinimas“ 2.4.2.1 veiksmą „Sisteminio integruoto, darnios plėtros principais grįsto kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos koncepcijos parengimas ir adaptavimas“.	paveldo apsaugos valdymo sistemą, užtikrinant integralią ir ilgalaikę valstybės pažangą kultūros paveldo srityje. Uždaviniai: Sukurti efektyvią ilgalaikę materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo apsaugos nacionalinę plėtros programą: Efektyvinti materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo apsaugos valdyseną: Užtikrinti materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo ištyrimą, atskleidimą, susistemtinimą ir išsaugojimą. Stiprinti materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo vertės suvokimą, jo įvairovę, savitą skirtingų kultūrinių tradicijų sąveiką, pasireiškiančią per kultūros raiškos įvairovę Stiprinti ir aktualizuoti dialogą su paveldo bendruomene ir investuotojais Stiprinti ir tobulinti finansinių ir nefinansinių paskatų sistemą.	Numatyti laukiami Koncepcijos rezultatai, pvz.: bus sukurta ilgalaikė materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo apsaugos nacionalinė plėtros programa, taip suformuojant ilgalaikę integralią kultūros paveldo apsaugos politiką; efektyvės materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo apsaugos valdysena; pagerės materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančio teisinio reguliavimo kokybė ir suderinamumas su kitais teisės aktais ir kt. Taip pat yra patvirtintas Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos 2020–2024 metų veiksmų planas, kuriame numatyti vertinimo kriterijai, pvz. Rengiant 2021–2030 m. Kultūros ir kūrybingumo plėtros programą, įgyvendinant 2021–2030 m. Nacionalinio pažangos plano 4.6. uždavinį „Atgaivinti visuomenei reikšmingą kultūros ir tautinį paveldą ir didinti jo naudojimą visuomenės poreikiams“, suplanuoti materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo ilgalaikiai tikslai ir priemonės; parengtas ir patvirtintas Tautinio paveldo produktų valstybinės apsaugos priemonių planas.	08-001-04-06-01 (PP) Tvarytų prielaidų ir paskatų aktualizuoti kultūros paveldo vertybes sukūrimas. Rezultato rodiklis: Gyventojų pasitenkinimas kultūros paveldo apsaugos paslaugų kokybe, proc. 65,9 (2020) 72,3 (2030).

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Kultūros ministerijos viešai skelbiamą ir pateiktą informaciją

Susisiekimo ministerija

Iš viso ministerijoje yra 3 dokumentai, iš kurių 1 parengtas kaip būtina sąlyga finansavimo šaltiniui (Lietuvos transporto infrastruktūros plėtros iki 2030 m. planas). Vertinimui pasirinkome 2 dokumentus (Lietuvos aviacijos gairės iki 2030 m. ir Valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros 2022–2035 m. strategines gaires).

	Dokumento pavadinimas	Kuo vadovaujantis parengtas dokumentas	Dokumente numatyti tikslai	Dokumente numatyti rodikliai	Ministerijų plėtros programos, jų tikslai/rodikliai
1	Lietuvos aviacijos gairės iki 2030 metų (Patvirtinta susisiekimo ministro 2022-06-27 įsakymu Nr. 3-331)	Dokumentas, kuriuo vadovaujantis parengtos gairės nenurodytas. Gairės yra skirtos sukaupiai patirčiai ir išmoks pamokoms įvertinti, sprendimams, būtinai norint sėkmingai įgyvendinti minėtus principus, rasti, jų pagrindu suformuoti prioritetus ir identifikuoti potencialias pagrindines aviacijos sektoriaus plėtros kryptis, užtikrinant sklandžią, nuoseklią ir suderintą ateities aviacijos sektoriaus veiklą bei plėtrą Lietuvoje iki 2030 metais ir vėliau. SM nurodė, kad parengtos siekiant identifikuoti pagrindines aviacijos sektoriaus plėtros kryptis, suderinant aviacijos sektoriaus veiklą ir kt. Jose atlikta aplinkos analizė, numatyti pasiūlymai strateginiams tikslams pasiekti (aviacijos jungčių didinimo, grąžos, poveikio klimatui mažinimo ir kt.), pateiktas veiksmų planas.	Pateiktas Lietuvos aviacijos gairių 2030 metams veiksmų planas ir numatyti strateginiai tikslai, pvz.: LTOU infrastruktūros plėtra: T1–T4 terminalų rekonstrukcija / statyba, oro uosto prieigų (centrinės aikštės) pertvarkymas 2025 metų II ketvirtį; KUN keleivių terminalo išplėtimas (didinant pralaidumą iki 2 mln. keleivių per metus); Oro uostų viešosios infrastruktūros pritaikymas karinio mobilumo reikalavimams – iki 2027 m. Ir kt.	Pateikti pasiūlymai tikslams pasiekti, tačiau konkretūs rodikliai su datomis nenumatyti	SM 2022–2030 metų susisiekimo plėtros programa. Uždavinys (5.3). Gerinti transporto junglumą šalies viduje, su ES valstybėmis narėmis ir trečiosiomis šalimis, užtikrinti eismo saugumą. Prie šio uždavinio rodiklių nurodyti: Skrydžių kryptų iš Lietuvos oro uostų skaičius (2019 m. – 92 vnt., 2025 m. – 110 vnt., 2030 m. – 120 vnt.); Problema (1) – Lietuvos transporto infrastruktūros išvystymas ir teikiamų paslaugų kokybė nesiekia ES vidurkio. Spręstinios problemos priežastys: Žemas Lietuvos oro uostų junglumo ir teikiamų paslaugų kokybės vertinimas: Esama oro uostų infrastruktūra neatitinka išaugusių keleivių srautų pajėgumų, kyla iššūkių užtikrinant aplinkosaugos bei skrydžių saugos reikalavimus. Įgyvendinant pažangos priemonę „Gerinti susisiekimą oro transportu“ vienas iš rodiklių yra „Lietuvos oro uostuose aptarnautų keleivių skaičius, mln. keleivių“: 6,5 (2019 m.), 11 (2030 m.). Kaip būtina sąlyga prie pažangos priemonės nurodomas „Lietuvos transporto infrastruktūros plėtros iki 2030 m. planas“. SM 2024–2026 m. strateginis veiklos planas Įgyvendinant NPP (5.3) pažangos uždavinį – gerinti transporto junglumą šalies viduje, su ES valstybėmis narėmis ir trečiosiomis šalimis, užtikrinti eismo saugumą – bus siekiama gerinti Lietuvos transporto infrastruktūros išvystymą ir teikiamų paslaugų kokybę bei didinti eismo saugos lygį, kurie nesiekia ES vidurkio. Numatomi asignavimai 3 vykdomoms šio uždavinio pažangos priemonėms: Gerinti susisiekimą kelių transportu; Gerinti susisiekimą geležinkelių transportu; Gerinti eismo saugą. Įgyvendinant (6.1) uždavinį.

	Dokumento pavadinimas	Kuo vadovaujantis parengtas dokumentas	Dokumente numatyti tikslai	Dokumente numatyti rodikliai	Ministerijų plėtros programos, jų tikslai/rodikliai
					Susisiekimo oro transportu srityje: kompensuojamos AB Vilniaus oro uosto patirtos išlaidos, aptarnaujant labai svarbių asmenų salę.
2	Valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros 2022–2035 m. strateginės gairės (patvirtintos susisiekimo ministro 2022-06-30 įsakymu Nr. 3-340)	Nacionalinis pažangos planas, Susisiekimo ministerijos 2022–2030 m. susisiekimo plėtros programa, Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planas.	Nustatyti pagrindiniai uždaviniai 2021–2030 m.: Valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros bei eismo saugos didinimo sritims (siejami strateginiai pokyčiai): – TEN-T pagrindinio tinklo plėtra iki 2030 m.; – TEN-T visuotinio tinklo plėtra iki 2050 m.; – 2030 m. daugiau kaip dvigubai sumažinti žuvusiųjų skaičių, lyginant su 2020 m. (2020 m. reikšmė – 63 žuvusieji, tenkantys 1 mln. gyventojų, 2030 m. siektina reikšmė – 30 žuvusiųjų, tenkančių 1 mln. gyventojų). Valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros bei eismo saugos didinimo strateginiai prioritetai ir planuojami veiksmai 2022–2035 m.: TEN-T pagrindinio tinklo plėtra (kelio „Via Baltica“ ir kelio A1 Vilnius–Kaunas– Klaipėda rekonstrukcijos); – magistralinių ir krašto kelių tinklo plėtra užtikrinant tinklo junglumą; – valstybinės reikšmės kelių būklės gerinimas, siekiant, kad jį atitiktų patvirtintus DBI rodiklius, gerinant eismo saugą ir užtikrinant aplinkosaugos reikalavimus; – tiltų ir viadukų rekonstrukcijos ir remontai; – pėsčiųjų ir dviračių takų tinklo atnaujinimas ir plėtra; – ekonomiškai atsiperkančių valstybinės reikšmės žvyrkelių asfaltavimas. Kiti svarbūs valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros projektai (eismo saugos didinimas ir ITS diegimas, aplinkosaugos priemonių diegimas, aplinkkelių plėtra, patogumų viešojo transporto naudotojams sukūrimas ir kt.	Iki 2030 m. „Via Baltica“ 200,38 km rekonstruotų kelių; Iki 2027 m. kelio Vilnius–Kaunas 110,85 km rekonstruotų kelių ir 4 tiltai; Iki 2025 m. kelio Vilnius–Utena 79,6 km rekonstruotų kelių ir kt.	SM 2022–2030 metų susisiekimo plėtros programa. NPP uždavinys (5.3): Gerinti transporto junglumą šalies viduje, su ES valstybėmis narėmis ir trečiosiomis šalimis, užtikrinti eismo saugumą. Uždavinio rodikliai: Transeuropinio transporto tinklo (toliau – TEN-T) pagrindinio tinklo dalis, atitinkanti ES nustatytus reikalavimus (2016 m. – 7 proc., 2025 m. – 50 proc., 2030 m. – 100 proc.); Žuvusiųjų keliuose skaičius (2020 m. – 63 žuvusieji, tenkantys 1 mln. gyventojų, 2025 m. – 45 žuvusieji, tenkantys 1 mln. gyventojų, 2030 m. – 30 žuvusiųjų, tenkančių 1 mln. gyventojų); Sunkiai sužeistų eismo dalyvių keliuose skaičiaus pokytis, palyginti su pradine situacija (2020 m. – 649 sunkiai sužeistieji, 2025 m. – -25 proc., 2030 m. – -50 proc., (pagal MAIS3+ metodiką)). Pažangos priemonė 10-001-05-03-01 Gerinti susisiekimą kelių transportu.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Susisiekimo ministerijos viešai skelbiamą ir pateiktą informaciją

Valstybinio audito ataskaitos
„Strateginio valdymo ir biudžeto
formavimo pokyčiai“
5 priedas

Kultūros ir Susiekimo ministerijų plėtros programų ir jų pažangos priemonių derinimo su Finansų ministerija eiga

FM, siekdama subalansuoti nacionalinį plėtros programų portfelių, vertino, ar plėtros programos parengtos pagal Strateginio valdymo metodikoje nustatytus reikalavimus¹⁰³. FM pasirinktų KM ir SM projektus įvertino šiais aspektais: PP nurodytų problemų ir jų priežasčių aprašymo aiškumą ir logiškumą, PŽP suderinamumą su kitų PP pažangos priemonėmis, ar pasirinktos PŽP tinkamos ir pakankamos problemoms spręsti, PP atitiktį NPP nustatytiems pažangos uždaviniams, PP nurodytų stebėsenos rodiklių pasiekimo galimybes ir atitiktį stebėsenos rodiklių nustatymo ir skaičiavimo gairėms, PP atitiktį NPP nustatytoms finansinėms projekcijoms ir patikrino, ar jie suderinti su horizontaliųjų principų koordinatoriais, aptarti su suinteresuotomis šalimis. FM specialistai naudojo plėtros programų pagrindimo ir vertinimo klausimyną¹⁰⁴. Įvertinus projektus išvadas su pastebėjimais teikė FM darbo grupei¹⁰⁵, kuri priėmė sprendimus tvirtinti programas. FM programų valdytojams teikia pastabas, jei tokių turi, kurias skirsto į kritines ir rekomendacines. FM paaiškino¹⁰⁶, kad kritinėmis laikomos tokios, kurios turi įtakos intervencijų logikai, tikslų pasiekimui, EK rekomendacijų įgyvendinimui, rekomendacinėmis – kai esmės nekeičia, bet tikslinga įvertinti siūlymus intervencijų logikos ar spartos, gerosios praktikos panaudojimo. FM darbo grupei pritarus plėtros programos projektui – projektas teikiamas Vyriausybės kanceliarijai tvirtinimui. Plėtros programų projektų derinimas su FM truko: KM 8 mėn., SM – 6 mėn.

Kultūros ministerijos Kultūros ir kūrybingumo plėtros programos derinimas su Finansų ministerija		
KM rašto (teikimo) data	FM rašto (atsakymo) data	Atsakė per (darbo dienų):
2020-11-19	2020-12-10	FM pastabas pateikė per 15 d. d., KM patikslintą PP projektą teikė pakartotinam derinimui po – 65 d. d. (2021-03-18)
2021-03-18	2021-04	Neturime tikslios FM rašto datos
2021-05-20	2021-06-10	FM pastabas pateikė per 15 d. d., KM patikslintą PP projektą pateikė po – 6 d. d. (2021-06-18)
2021-06-18	2021-07-02	FM pastabas pateikė per 9 d. d.
Susiekimo ministerijos 2022-2030 metų susisiekimo plėtros programos derinimas su Finansų ministerija		
SM rašto (teikimo) data	FM rašto (atsakymo) data	Atsakė per (darbo dienų):
2021-05-31	2021-06-16	FM pastabas pateikė per 12 d. d., SM patikslintą PP projektą teikė pakartotinam derinimui po – 79 d. d. (2021-10-07)
2021-10-07	2021-11-03	FM pastabas pateikė per 17 d. d., SM patikslintą PP projektą pateikė po 16 d. d. (2021-11-25)
2021-11-25	2021-12-10	FM pastabas pateikė per 11 d. d.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Kultūros, Susiekimo ir Finansų ministerijų pateiktus duomenis

FM pažangos priemonių projektų vertinimą organizuoja pagal patvirtintą algoritmą, kuriame nustatyti veiksmai, kuriuos specialistai turi atlikti. FM paaiškinimu, CPVA kaip administruojančioji institucija gali būti įtraukiama kaip suinteresuota šalis. Taip pat su CPVA ministerijos gali konsultuotis dėl rengiamų priemonių kaip su metodiniu centru, į CPVA dėl naudos ir socialinio-ekonominio vertinimo kreipiasi pati FM. FM raštu visas ministerijas informavo, kad CPVA teikia konsultacijas pažangos priemonių rengimo klausimais.

SM „Gerinti susiekimą oro transportu“ PŽP FM atsakymus su pastabomis pateikdavo po 11 – 47 d. d. SM į FM pastabas atsakydavo per 8-21 d. d. KM „KKI plėtra, skatinanti konkurencingumą ir pridėtinės vertės kūrimą“ FM pastabas pateikė per 19 d. d.

¹⁰³ Strateginio valdymo metodika, 110 p.

¹⁰⁴ Finansų ministerijos 2024-01-10 el. paštu pateikti atsakymai.

¹⁰⁵ Finansų ministro 2020-12-03 įsakymu Nr. 1K-402 (pakeistas 2021-11-24 įsakymu Nr. 1K-363).

¹⁰⁶ Finansų ministerijos 2024-01-10 el. paštu pateikti atsakymai.

Valstybinio audito ataskaitos
„Strateginio valdymo ir biudžeto
formavimo pokyčiai“
6 priedas

Ministerijų nuomonė dėl duomenų trūkumo plėtros programose pagrįsti problemas, jų priežastis, parengti pažangos priemonės, kitus planavimo dokumentus

Visų 14 ministerijų klausėme, ar pakako (pakanka) duomenų plėtros programose pagrįsti problemas, jų priežastis, parengti pažangos priemonės, kitus planavimo dokumentus. Jei ne, kokių duomenų trūksta, pateikite siūlymus problemai spręsti. 8 iš 14 ministerijų nurodė, kad joms trūksta duomenų (lentelė).

Ministerija	Pateikta nuomonė
Užsienio reikalų ministerija	Dėl užsienio reikalų politikos specifikos buvo sunku rasti duomenų ir pagal kiekybės kriterijų pagrįsti planuojamų veiklų sukuriamą naudą.
Krašto apsaugos ministerija	Nacionalinės kibernetinio saugumo plėtros programos problemoms atskleisti duomenų nepakako, trūksta kibernetinio saugumo specialistų, tačiau tikslų duomenų apie tai, kiek konkrečiai ir kokių specifinių kompetencijų specialistų šioje srityje trūksta, nėra.
Žemės ūkio ministerija	Trūksta žemės ūkio sektoriaus duomenų, analizės. Europinių dokumentų ir nacionalinių rengimo terminai nėra suderinami, nes ES naujas programinis laikotarpis prasidės 2028 metais (pagal praeitų laikotarpių patirtį programų rengimas prasideda maždaug prieš pora metų iki laikotarpio pradžios), o plėtros programa bus tvirtinama 2030 metų pabaigoje arba 2031 m. Derinant plėtros programą su CPVA ir FM susidursime su ta pačia problema, kad duomenys jau bus pasenę. Duomenų atnaujinimas prilygsta naujos studijos užsakymui.
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Mažai duomenų apie socialinės politikos sritis: šeimoms aktualias paslaugas, pažeidžiamų asmenų grupes, pagyvenusių asmenų problematiką, savivaldybėse teikiamas paslaugas šioms grupėms, tyrimų duomenys pasenę.
Vidaus reikalų ministerija	Trūksta mokslinių įžvalgų viešojo saugumo plėtros klausimais, tinkamų klimato kaitos ir transporto sritims stebėti, vertinti jas regioniniu lygmeniu.
Aplinkos ministerija	Rengiant pažangos priemones trūko duomenų ekonomiškai pagrįsti sprendimus biologinės įvairovės srityje. Ekonomiškai pagrįsti gamtinių pažangos veiklų naudą yra itin sudėtinga, vertinimui reikia mokslinių vertinimų.
Sveikatos apsaugos ministerija	Duomenų nepakanka, ypač kai norima pagrįsti duomenimis tam tikrų veiksmų, pavyzdžiui, socialinių, ekonominių ir kt. įtaką sprendžiamoms gyventojų sveikatos problemoms. Šiuo metu iš dalies šią problemą sprendžia Valstybinė duomenų agentūra, kurdama aplinkas, kuriose bus galima derinti ir analizuoti skirtingų sričių duomenis. Trūksta tyrimų ir atitinkamai duomenų apie problemą lemiančių priežasčių įtaką. Pavyzdžiui, analizuojant sveikatos priežiūros kokybės rodiklius nėra galimybės išgryninti svarbiausias rodiklius, skirtų konkrečios ligos stebėsenai, blogų rezultatų priežastis: ar blogą rezultatą lėmė gydytojų kompetencijos trūkumas, ar pablogėjęs paslaugos prieinamumas, ar vaistų trūkumas, ar paciento netinkamas gyvenimo būdas ar kt. Siekiant geriau suprasti sveikatos priežiūros procesus būtinas pacientų grįžtamasis ryšis. Iki šiol pacientų pasitenkinimo vertinimas buvo fragmentiškas arba neobjektyvus, kai apklausas darydavo sveikatos priežiūros įstaigos. Sprendžiant šią problemą yra kuriami papildomi funkcionalumai išankstinės pacientų registracijos aplinkoje, kai pacientai galės pateikti vertinimą apie patirtį sveikatos priežiūros įstaigoje.
Kultūros ministerija	Trūksta bendro nacionalinio konteksto ir situacijos vertinimo. Panašus vertinimas buvo atliktas FM užsakymu, tačiau skirtingos politikos sritys analizuotos labai netolygiai, apie kultūros srities investicijų poreikį pasisakyta nepakankamai, kad galima būtų naudoti problemų pagrindimui plėtros programoje.

Ministerija	Pateikta nuomonė
	Trūksta oficialiosios kultūros statistikos sistemishumo. Kol kas VDA negali pateikti patikimų duomenų net apie kūrėjų skaičių Lietuvoje. Problema turėtų būti išspręsti VDA įpareigojus rinkti tokius duomenis. Didelė dalis KM duomenų gaunama per gyventojų dalyvavimo kultūroje tyrimą – apklausą, atliekamą kas 3 metus, todėl parodo bendras ilgalaikes tendencijas, bet neužtikrina politikos intervencijų ir NPP rodiklių stebėsenos kiekvienais metais ir trumpuoju laikotarpiu.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal visų ministerijų apklausos rezultatus

Valstybinio audito ataskaitos
„Strateginio valdymo ir biudžeto
formavimo pokyčiai“
7 priedas

Kultūros ir Susisiekimo ministerijų 2023–2024 metais apskaičiuotas asignavimų poreikis pažangos priemonėms ir skirtas finansavimas

Pažangos priemonė	Ministerijos apskaičiuotas finansavimo poreikis, 2023 m. (tūkst. Eur)	Skirtas finansavimas 2023 m. (tūkst. Eur)	Ministerijos apskaičiuotas finansavimo poreikis, 2024 m. (tūkst. Eur)	Skirtas finansavimas 2024 m. (tūkst. Eur)
Kultūrinės edukacijos sistemingas integravimas į formalųjį ir neformalųjį ugdymą	128,6	–	224,954	–
Tvorių prielaidų ir paskatų aktualizuoti kultūros paveldo vertybes sukūrimas	1 518,41	1 621	6 106,412	5 298
Tautinių mažumų įsitraukimo ir įtraukties į visuomeninį gyvenimą skatinimas ir informacinės atskirties mažinimas	0	0	476,0	0
Gerinti susisiekimą oro transportu (dalinė)	24 940	3 000	31 250	5 000
Gerinti eismo saugą (dalinė)	16 823,00	2033	21 615,60	361
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal ministerijų viešai skelbiamą informaciją ir pateiktus duomenis				

Valstybinio audito ataskaitos
„Strateginio valdymo ir biudžeto
formavimo pokyčiai“
8 priedas

Pažangos lėšų dalis, kuriai Valstybės biudžeto ir savivaldybių
biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nurodyti
pažangos uždavinių rodikliai

Sritis	2023 m.			2024 m.		
	Iš viso	Iš jų lėšos, kurioms numatyti rodikliai	Iš jų lėšų dalis, kuriai numatyti rodikliai	Iš viso	Iš jų uždaviniui numatytas bent 1 rodiklis	Iš jų lėšų dalis, kuriai numatyti rodikliai
	Tūkst. Eur	Tūkst. Eur	Proc.	Tūkst. Eur	Tūkst. Eur	Proc.
I SKYRIUS. VALSTYBĖS VALDYMAS, REGIONINĖ POLITIKA IR VIEŠASIS ADMINISTRAVIMAS	5 657,0	567,0	10	20 904,0	4 062,0	19,4
II SKYRIUS. APLINKA, MIŠKAI, KLIMATO KAITA IR ŽEMĖS TVARKYMAS	156 107,0	5 374,0	3	288 982,0	6 148,0	2,1
III SKYRIUS. ENERGETIKA	246 806,0	111 653,0	45	395 038,0	244 400,0	61,9
IV SKYRIUS. VIEŠIEJI FINANSAI IR OFICIALIOJI STATISTIKA	21 227,0	21 227,0	100	23 745,0	23 745,0	100,0
V SKYRIUS. EKONOMIKOS KONKURENCINGUMAS IR VALSTYBĖS INFORMACINIAI IŠTEKLIAI	287 747,0	216 386,6	75	262 022,0	169 140,0	64,6
VI SKYRIUS. VALSTYBĖS SAUGUMAS IR GYNYBA	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–
VII SKYRIUS. VIEŠASIS SAUGUMAS	77 133,0	26 400,0	34	110 100,0	37 560,0	34,1
VIII SKYRIUS. KULTŪRA IR VISUOMENĖS INFORMAVIMAS	8 312,0	6 637,0	80	43 524,0	34 795,0	79,9
IX SKYRIUS. SOCIALINĖ APSAUGA IR UŽIMTUMAS	123 359,0	90 585,0	73	171 020,0	80 824,0	47,3
X SKYRIUS. TRANSPORTAS IR RYŠIAI	329 328,2	309 603,2	94	465 448,0	365 842,0	78,6
XI SKYRIUS. SVEIKATA	115 042,0	115 042,0	100	166 418,0	166 418,0	100,0
XII SKYRIUS. ŠVIETIMAS, MOKSLAS IR SPORTAS	179 219,0	111 298,0	62	198 755,0	7 999,0	4,0
XIII SKYRIUS. TEISINGUMAS	3 047,0	2 988,0	98	2 614,0	2 540,0	97,2
XIV SKYRIUS. UŽSIENIO POLITIKA	25 936,6	25 936,6	100	520,0	520,0	100,0
XV SKYRIUS. ŽEMĖS IR MAISTO ŪKIS, KAIMO PLĖTRA, ŽUVININKYSTĖ IR VETERINARIJA	66 719,0	41 493,9	62	216 882,0	88 192,0	40,7
Iš viso:	1 645 639,8	1 085 191,3	66	2 365 972,0	1 232 185,0	52,1

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Finansų ministerijos ir 2023 ir 2024 m. Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą

Kultūros ir Susisiekimo ministerijų pažangos priemonėms skirti asignavimai ir jų dalis, kuriai įvertinti atitinkamais metais patvirtinti rodikliai, tūkst. Eur

Asignavimų valdytojo, uždavinio, priemonės, fin. šaltinio kodas	Programos, uždavinio, priemonės pavadinimas	Skirti asignavimai 2023 m.	Skirti asignavimai 2024 m.	Biudžeto rodiklių įstatyme numatytas stebėsenos rodiklis 2023 m.	Biudžeto rodiklių įstatyme numatytas stebėsenos rodiklis 2024 m.	2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane nustatytam uždaviniui skirti rodikliai, nenurodyti Biudžeto rodiklių įstatymuose
VIII SKYRIUS. KULTŪRA IR VISUOMENĖS INFORMAVIMAS		8 312,0	43 524,0			
149000116	Kultūros ministerija	8 312,0	43 524,0			
08 001 01 09 01	KKI plėtra, skatinanti konkurencingumą ir pridėtinės vertės kūrimą	0,0	1 031,0			1.9.1. Kultūros sektoriaus sukuriamas BVP dalis nuo viso šalies sukuriamo BVP
08 001 04 01 01	Aukštos meninės vertės, įvairaus ir įtraukaus kultūros turinio prieinamumo didinimas	4 511,0	21 297,0	4.1.2. Gyventojų, esančių mažiau palankiame kultūriniam kontekste, dalyvaujančių kultūrinėse veiklose, dalis (proc.)	4.1.4. Kultūros paslaugų tolygumas ir prieinamumas regionų gyventojams (proc.) Kultūros paso paslaugų gavėjų pasitenkinimas paslaugų kokybe (proc.)	4.1.1. Privačių namų ūkių galutinių vartojimo išlaidų laisvalaikiui ir kultūrai dalis nuo visų išlaidų 4.1.3. Kultūros įstaigų pajamos, gaunamos iš fizinių ir privačių juridinių asmenų paramos
08 001 04 01 03	Investicijos į kultūros išteklių skaitmeninimą ir prieinamumą	2 126,0	13 498,0			
08 001 04 05 01	Istorinės atminties komunikacijos turinio ir formų aktualizavimas	0,0	2 400,0			4.5.1. Visuomenės dalis, dalyvaujanti istorinės atminties įprasminimo renginiuose ir kaip vertybę puoselėjanti pilietinį ir tautinį tapatumą

Asignavimų valdytojo, uždavinio, priemonės, fin. šaltinio kodas	Programos, uždavinio, priemonės pavadinimas	Skirti asignavimai 2023 m.	Skirti asignavimai 2024 m.	Biudžeto rodiklių įstatyme numatytas stebėsenos rodiklis 2023 m.	Biudžeto rodiklių įstatyme numatytas stebėsenos rodiklis 2024 m.	2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane nustatytam uždaviniui skirti rodikliai, nenurodyti Biudžeto rodiklių įstatymuose
08 001 04 06 01	Tvarių prielaidų ir paskatų aktualizuoti kultūros paveldo vertybes sukūrimas	1 675,0	5 298,0			4.6.1. Įveiklintų kultūros paveldo objektų dalis 4.6.2. Kultūros paveldo objektų, į kurių išsaugojimą ir įveiklinimą aktyviai įsitraukė bendruomenės (įskaitant religines), skaičiaus pokytis, palyginti su pradine situacija 4.6.3. Nematerialaus kultūros paveldo vertybių (įskaitant ir UNESCO vertybes) sąvade nustatytų ir pristatant visuomenei aktualizuotų vertybių skaičius
PP, kurių rodikliai numatyti atitinkamų metų BRĮ, skirtų asignavimų suma		6 637,0	34 795,0			
X SKYRIUS. TRANSPORTAS IR RYŠIAI		329 328,2	465 448,0			
209000219	Susisiekimo ministerija	329 328,2	465 448,0			
10 001 05 03 01	Gerinti susisiekimą kelių transportu	267 708,8	334 551,0	5.3.5. Valstybinės reikšmės (krašto) kelių, neatitinkančių suminio kelio dangos būklės indekso (DBI) leistinų ribų, dalis (proc.)	5.3.5. Valstybinės reikšmės (krašto) kelių, neatitinkančių suminio kelio dangos būklės indekso (DBI) leistinų ribų, dalis (proc.)	rodikliai į BRĮ perkelti
			5.3.1.TEN-T pagrindinio tinklo dalis, atitinkanti Europos Sąjungos nustatytus reikalavimus			
10 001 05 03 02	Gerinti susisiekimą geležinkelių transportu	8 136,4	8 136,0			5.3.2. Nutiesta europinės geležinkelio vėžės (pietų–šiaurės kryptimi su Vilniaus jungtimi) dalis 5.3.3. Elektrifikuotų geležinkelių dalis, palyginti su bendru geležinkelių ilgiu
10 001 05 03 03	Gerinti susisiekimą oro transportu	3 000,0	0,0			5.3.4. Skrydžių krypčių iš Lietuvos oro uostų skaičius

Asignavimų valdytojo, uždavinio, priemonės, fin. šaltinio kodas	Programos, uždavinio, priemonės pavadinimas	Skirti asignavimai 2023 m.	Skirti asignavimai 2024 m.	Biudžeto rodiklių įstatyme numatytas stebėsenos rodiklis 2023 m.	Biudžeto rodiklių įstatyme numatytas stebėsenos rodiklis 2024 m.	2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane nustatytam uždaviniui skirti rodikliai, nenurodyti Biudžeto rodiklių įstatymuose
10 001 05 03 06	Gerinti eismo saugą	2 033,0	361,0			5.3.6. Žuvusiųjų keliuose skaičius 5.3.7. Sunkiai sužeistų eismo dalyvių keliuose skaičiaus pokytis, palyginti su pradine situacija
10 001 05 04 01	Didinti susisiekimo sistemos kuriamą vertę ir infrastruktūros panaudojimo efektyvumą	4 725,0	5 600,0			5.4.1. Keleivių vežimas visų rūšių viešuoju transportu 5.4.2. Krovinių vežimas visų rūšių transportu 5.4.3. Transporto sektoriaus įmonės, diegusios inovacijas
10 001 05 04 02	Skatinti pažangių elektroninių ryšių technologijų ir naujos kartos ryšio tinklų (įskaitant 5G ryšį) plėtrą	15 000,0	17 194,0		5.4.5. 5G ryšio aprėptyje esančių namų ūkių miestų teritorijose dalis (proc.)	5.4.4. Namų ūkių, turinčių galimybę naudoti 100 Mbps spartos interneto ryšį, dalis
10 001 06 01 01	Skatinti alternatyviųjų degalų naudojimą transporto sektoriuje	28 725,0	99 606,0	6.1.1. Transporto sektoriuje išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio pokytis, palyginti su 2005 metų kiekiu 6.1.2. Transporto sektoriuje išmetamų azoto oksidų kiekio pokytis, palyginti su 2005 metų kiekiu		6.1.3. Atsinaujinančių energijos išteklių dalis, palyginti su bendroju energijos suvartojimu transporto sektoriuje 6.1.4. Sutaupytas transporto sektoriuje energijos kiekis 6.1.6. Kelionių traukiniais dalis bendroje kelionių struktūroje 6.1.7. Geležinkelių ir vidaus vandenų transporto dalis, palyginti su visu krovinių transportu
PP, kurių rodikliai numatyti atitinkamų metų BRĮ, skirtų asignavimų suma		296 433,8	351 745			

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal teisės aktus ir Finansų ministerijos pateiktą informaciją

Valstybinio audito ataskaitos
„Strateginio valdymo ir biudžeto
formavimo pokyčiai“
10 priedas

Finansų ministerijos rezervinėje priemonėje 2022–2024 m.
suplanuotos pažangos lėšos

	Ministerija	2022 m. Suma, tūkst. Eur.	2023 m. Suma, tūkst. Eur.	2024 m. Suma, tūkst. Eur.
1.	Aplinkos ministerija	34 160	25 349	6 413
2.	Ekonomikos ir inovacijų ministerija	137 379	16 027	250 000
3.	Energetikos ministerija	151 701	183 975	
4.	Finansų ministerija	67 095	42 429	151 253
5.	Krašto apsaugos ministerija	300	5 346	19 153
6.	Kultūros ministerija	6 404	426	
7.	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	95 177	7 263	1 554
8.	Susisiekimo ministerija	203 698	445 542	229 851
9.	Sveikatos apsaugos ministerija	33 900	2 739	1 741
10.	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	187 439	21 460	
11.	Teisingumo ministerija	3 066	2 134	
12.	Užsienio reikalų ministerija	1 930	2 842	
13.	Vidaus reikalų ministerija	41 900	39 656	9 827
14.	Žemės ūkio ministerija	10 057	67 725	
	Iš viso	974 206	862 913	669 792
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal teisės aktus				

Valstybinio audito ataskaitos
„Strateginio valdymo ir biudžeto
formavimo pokyčiai“
11 priedas

2022–2024 m. perskirstytos Finansų ministerijos asignavimuose numatytos lėšos pažangos priemonėms

Pažangos priemonės pavadinimas	Finansų ministro įsakymas dėl 2022 m. pažangos lėšų perskirstymo ¹⁰⁷ , tūkst. Eur	Finansų ministro įsakymas dėl 2023 m. pažangos lėšų perskirstymo ¹⁰⁸ , tūkst. Eur	Finansų ministro įsakymas dėl 2024 m. pažangos lėšų paskirstymo ¹⁰⁹ , tūkst. Eur
Susisiekimo ministerija			
Skatinti alternatyviųjų degalų naudojimą transporto sektoriuje	5 004	18 725	
Gerinti susisiekimą geležinkelių transportu	8 136,439	8 136,44	
Gerinti susisiekimą oro transportu	4 262	2 000	5 000
Gerinti eismo saugą		2 033	
Skatinti pažangių elektroninių ryšių technologijų ir naujos kartos ryšio tinklų (įskaitant 5G ryšį) plėtrą		15 000	
Didinti susisiekimo sistemos kuriamą vertę ir infrastruktūros panaudojimo efektyvumą		4 725	
Iš viso:	17 402,44	50 619,44	5 000
Kultūros ministerija			
Aukštos meninės vertės, įvairaus ir įtraukaus kultūros turinio prieinamumo didinimas	990		
Kultūrinės edukacijos sistemingas integravimas į formalųjį ir neformalųjį ugdymą	490		
Investicijos į kultūros išteklių skaitmeninimą ir prieinamumą	1 000		
Iš viso:	2 480		
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal teisės aktus			

¹⁰⁷ Finansų ministro 2022-01-28 įsakymas Nr. 1K-22 „Dėl 2022 metų pažangos lėšų perskirstymo“ (suvestinė redakcija nuo 2022-12-21).

¹⁰⁸ Finansų ministro 2023-02-07 įsakymas Nr. 1K-41 „Dėl 2023 metų pažangos lėšų perskirstymo“ (suvestinė redakcija nuo 2023-12-16).

¹⁰⁹ Finansų ministro 2023-02-05 įsakymas Nr. 1K-41 „Dėl 2024 metų pažangos lėšų paskirstymo“.

Valstybinio audito ataskaitos
„Strateginio valdymo ir biudžeto
formavimo pokyčiai“
12 priedas

Finansų ministerijos rezervinėje priemonėje 2022–2024 m. suplanuotų lėšų perskirstymo asignavimų valdytojams pavyzdžiai

Pavyzdžiai, kai patvirtintoms pažangos priemonėms, asignavimai suplanuoti Finansų ministerijos rezervinėje priemonėje.

- ✓ priemonei „Gerinti susisiekimą oro transportu“ patvirtintai 2022-10-17 asignavimai 2022 m. buvo suplanuoti FM rezervinėje priemonėje ir metų eigoje skirtos, tačiau 2023 ir 2024 m. vėl suplanuotos FM rezervinėje priemonėje.
- ✓ priemonei „Gerinti susisiekimą geležinkelių transportu“ patvirtintai 2022-11-22 asignavimai 2023 ir 2024 m. yra suplanuoti FM rezervinėje priemonėje.
- ✓ priemonei „Gerinti eismo saugą“ patvirtintai 2022-12-22 l. asignavimai 2023–2024 m. yra suplanuoti FM rezervinėje priemonėje.

Pavyzdžiai, kai neskiriamas arba skiriamas ne visas suplanuotas finansavimas

- ✓ 2022 m. SM priemonei „Skatinti alternatyviųjų degalų naudojimą transporto sektoriuje“ suplanuota 12,5 mln. eurų, metų eigoje skirti 5 mln. eurų.
- ✓ 2023 m. SM priemonei „Didinti susisiekimo sistemos kuriamą vertę ir infrastruktūros panaudojimo efektyvumą“ suplanuota 11,2 mln. eurų, metų eigoje skirti 4,7 mln. eurų.
- ✓ 2022 m. KM priemonei „Tvaryų prielaidų ir paskatų aktualizuoti kultūros paveldo vertybes sukūrimas“ suplanuoti 4,5 mln. eurų, tačiau metų eigoje asignavimai nebuvo skirti.
- ✓ 2022 m. SM priemonei „Gerinti eismo saugą“ buvo suplanuoti 0,8 mln. eurų, tačiau metų eigoje asignavimai nebuvo skirti.
- ✓ 2023 m. KM „Tvaryų prielaidų ir paskatų aktualizuoti kultūros paveldo vertybes sukūrimas“ 0,4 mln. eurų, tačiau metų eigoje asignavimai nebuvo skirti.

Pavyzdžiai, kai skiriamas finansavimas pažangos priemonei, nors nebuvo suplanuota

- ✓ SM priemonei „Gerinti susisiekimą geležinkelių transportu“ 2022 m. perskirstant asignavimus skirta 8,1 mln. eurų.
- ✓ KM priemonei „Investicijos į kultūros išteklių skaitmeninimą ir prieinamumą“ 2022 m. perskirstant asignavimus skirtas 1 mln. eurų.

Valstybinio audito ataskaitos
„Strateginio valdymo ir biudžeto
formavimo pokyčiai“
13 priedas

Pažangos strategijos „Lietuva 2030“ tarpinės rodiklių pasiekimų reikšmės

Rodiklio pavadinimas	2020 m.	
	Planuota	Pasiekta
VIZIJOS ĮGYVENDINIMO RODIKLIAI		
Gyvenimo kokybės indeksas <i>International Living, 2011</i>	15 vieta ES	12 vieta ES
Laimės indeksas <i>Gallup World Poll</i> tyrimas (apibendrinti 2005–2009 duomenys)	15 vieta ES	18 vieta ES
Demokratijos indeksas <i>Economist Intelligence Unit, 2011</i>	15 vieta ES	22 vieta ES
Darnios visuomenės indeksas <i>Sustainable Society Foundation, 2010</i> Darnios visuomenės indeksas neskaiciuojamas nuo 2010 m. Skaiciuojami lygiavėrciai Žmogaus gerovės, Aplinkos gerovės ir Ekonominė gerovės indeksai.	10 vieta ES	Rodiklis nebeskaiciuojamas
Pasaulio konkurencingumo indeksas Pasaulio ekonomikos forumas, 2011–2012 Nuo 2017 m. Pasaulinis konkurencingumo indeksas 4.0	13 vieta ES	20 vieta ES 2019 m.
Globalizacijos indeksas <i>KOF Globalisation index, 2011</i>	15 vieta ES	21 vieta ES 2019 m.
SUMANI VISUOMENĖ		
Visuomenės dalis, mananti, kad vaizduotė yra viena iš svarbiausių savybių, kurią vaikas turi įgyti namuose Europos vertybių tyrimas, 2008	20 proc.	–
Mokinių, atitinkančių bent 3 (iš 6) mokymosi pasiekimų lygį, dalis Tarptautinis penkiolikmečių tyrimas (PISA), OECD 2009	bent 50 proc. visoms sritims	2018 m.: skaitymas – 49,5 matematika – 50,2 gamtos mokslai – 49,5
Aukštųjų mokyklų reitingai Akademinis pasaulio universitetų reitingas (ARWU)	bent vienas Lietuvos universitetas tarp 500 geriausiųjų pasaulio universitetų	0 (VU 701–800)
30–34 metų asmenų, baigusių aukštąjį ar jam prilygintą mokslą, skaičius Eurostatas, 2010	ne žemesnė negu 8 vieta ES	2 vieta ES 2019 m. 57,8 proc.
Mokymasis visą gyvenimą Eurostatas, 2010	18 vieta ES	20 vieta ES 2019 m. 7,0 proc.
Visuomenės narių, kurie linkę dalyvauti vykdant kultūrinę meninę veiklą, dalis Kultūros ministerija	60 proc.	57,4 proc.
Pilietinės galios indeksas Pilietinės visuomenės institutas, 2010	50 balų	41,3 balo 2020 m.
Visuomenės dalis, kuri labai didžiuojasi savo šalies tapatybe Europos vertybių tyrimas, 2008	50 proc.	–
Pajamų pasiskirstymo koeficientas (S80/S20) Eurostatas, 2010	15 vieta ES	25 vieta ES 2019 m. 6,44
Vidutinė sveiko gyvenimo trukmė (vyrai/moterys) Eurostatas, 2010	15 vieta ES	22 vieta ES 2019 m. 57,5
SUMANI EKONOMIKA		

Rodiklio pavadinimas	2020 m.	
	Planuota	Pasiekta
Suminis inovacijų indeksas Inovacijų sąjungos švieslė, 2010	15 vieta ES	19 vieta ES 2019 m.
Verslo aplinkos indeksas <i>Doing business</i> , 2012	ne žemesnė negu 5 vieta ES	4 vieta ES
Bendras vidaus produktas (BVP) vienam gyventojui, perkamosios galios standartais Eurostatas, 2010	15 vieta ES	16 vieta ES
Integracijos į užsienio rinkas indeksas Eurostatas, 2009	15 vieta ES	23 vieta ES 2017 m.
Naujų įmonių proc. nuo bendro įmonių skaičiaus <i>The World's Business School</i> INSEAD (2009–2010)	14 vieta ES	22 vieta ES
Verslo išlaidos MTEP (BVP procentais) Eurostatas, 2009	15 vieta ES	24 vieta ES 2019 m.
Išduotų patentų skaičius 100 tūkst. gyventojų <i>The World's Business School</i> INSEAD (2009–2010)	15 vieta ES	25 ES 2017 m.
Universitetų ir verslo bendradarbiavimas Pasaulio ekonomikos forumas, 2010	12 vieta ES	13 vieta ES 2019 m.
Įmonių, dalyvaujančių tarptautiniuose inovaciniuose projektuose, skaičius Eurostatas, 2008	12 vieta ES	Rodiklis nebeskaiciuojamas
Išmetamų į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis CO₂ ekvivalentu mln. tonų BVP vienetui Europos aplinkos agentūra, 2010	10 vieta ES	15 vieta ES 2018 m.
SUMANUS VALDYMAS		
Valdymo efektyvumo indeksas <i>The World's Business School</i> INSEAD (2009–2010)	15 vieta ES	15 vieta ES
Aukšta reglamentavimo kokybė <i>The World's Business School</i> INSEAD (2009–2010)	13 vieta ES	16 vieta ES
Pasitikėjimas šalies institucijomis (pasitikinčių policija, valstybės tarnyba, parlamentu ir Vyriausybe vidurkis) Europos vertybių tyrimas, 2008	45 proc.	n/d
E. valdžios išvystymo indeksas Jungtinių Tautų e. valdžios tyrimas, 2010	13 vieta ES	11 vieta ES
Korupcijos suvokimo indeksas (<i>Transparency International</i>) <i>Corruption Perceptions Index</i> , 2011	15 vieta ES	14 vieta ES

Žalia spalva – pasiektos planuotos rodiklių reikšmės.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal STRATA (2021 m.) atliktą analizę „Tarpinis valstybės pažangos strategijos „Lietuva 2030“ vertinimas ir esamos situacijos analizė“.

Valstybinio audito ataskaitos
„Strateginio valdymo ir biudžeto
formavimo pokyčiai“
14 priedas

Ministerijų pateikta nuomonė dėl bendrų veiklų vykdymo, įgyvendinant kitų institucijų plėtros programas ir pažangos priemones

Visų ministerijų klausėme, ar ji dalyvauja įgyvendinant kitų institucijų plėtros programas ir pažangos priemones? Jei taip, prašėme nurodyti bendradarbiavimo problemas ar gerąją praktiką. Prašėme nurodyti, kaip organizuojamas veiklų planavimas ir įgyvendinimas, jei plėtros programas ir pažangos priemones įgyvendina kartu su kitomis institucijomis, su kokiomis problemomis susiduria, prašėme pateikti gerosios praktikos pavyzdžių.

Ministerija	Pateikta nuomonė:
Ministerijų, nurodžiusių bendrų veiklų finansavimo problemas, paaiškinimai:	
Kultūros ministerija	KM pažangos lėšomis įgyvendina programą „Socialinis receptas“. Tai bendra iniciatyva su SAM. Tačiau SAM pažangos lėšos nebuvo skirtos. Per biudžeto derybas buvo nurodyta, kad KM ir SAM finansuojamos programos dalys viena be kitos neveikia t. y. KM skyrus pažangos lėšas, ji viena be SAM, vykdyti programos negali. SAM vis tiek asignavimų neskirta. SAM savo dalį finansuos iš dotacijos savivaldybėms, priešingu atveju, KM nors turi lėšas negali vykdyti projekto. Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane buvo numatyta, kad prie iniciatyvos prisidės SADM ir ŠMSM, bet šios ministerijos nerado galimybės projekto finansuoti pažangos lėšomis.
Teisingumo ministerija	TM turi patvirtinę kelias pažangos priemones, kurios turi būti įgyvendinamos kartu su kitomis institucijomis, tačiau priemonių įgyvendinimas neprasisidėjo, nes joms nebuvo skirtas finansavimas. Yra suplanuota su SADM pažangos priemonės „Optimizuoti baudmių vykdymo sistemos personalo skaičių ir kelti jo kvalifikaciją“ veikla „Naujų paslaugų visuomenei teikimo organizavimas – bandomojo projekto įgyvendinimas“, kurios projektą įgyvendins Lietuvos kalėjimų tarnyba, pažangos priemonių „Stiprinti IN teisių gynimo sistemą“ ir „Didinti informuotumą skatinant IN apsaugą“ veiklos turės būti įgyvendinamos kartu su KM, ŠMSM. Šioms pažangos priemonėms įgyvendinti 2023–2026 m. biudžeto finansavimas neskirtas, atitinkamai veiklų įgyvendinimas nepradėtas, bendri veiksmų planai nesudaromi.
Švietimo mokslo ir sporto ministerija	Nurodė, kad kitų ministerijų problemoms spręsti trūksta asignavimų ir darbuotojų. Padėtis pagerėtų, jei visas išlaidas padengtų programos valdytojas. ŠMSM trūksta asignavimų jos pačios uždaviniams vykdyti.
Ministerijų, nurodžiusių bendradarbiavimo problemas, nuomonė:	
Aplinkos ministerija	AM – Plėtros programa skirta vienai valstybės veiklos sričiai, tai nėra tarpsektorinis dokumentas. Plėtros programose galima nurodyti tik sąsajas su kitomis plėtros programomis, kurių pažangos priemonės prisidės prie atitinkamos priežasties šalinimo. Pažangos priemonės yra labai plačios – jos turi nurodyti tik sprendimo kryptį, bet ne būdą, todėl dažnu atveju konkrečiai ministerijai aktualius tam tikros problemos aspektus negalima numatyti kitos ministerijos pažangos priemonėse. Pavyzdžiui, jei reikia skatinti miškų sektoriaus studentų skaičiaus augimą, šio aspekto negalima įtraukti į ŠMSM plėtros programas, nes jei ŠMSM plėtros programų priežastyse bus išskirti miškų sektoriaus studentai, atitinkamai turės būti vadinami ir kiti sektoriai, t. y. ŠMSM politikos kontekste miškų sektoriaus studentai nėra išskirtiniai, tačiau sprendžiant AM valdymo srities problemas – tai aktualus klausimas. Tai rodo, kad plėtros programos nėra pakankamas įrankis tarpsektorinių priežasčių šalinimo valdymui – tam reikalingi papildomi planavimo dokumentai. Kadangi AM politika labai horizontali – apima daug sektorių pokyčių planavimą.
Kultūros ministerija	Nacionalinis pažangos planas ir Strateginio valdymo metodika nenumato aiškaus bendradarbiavimo tarp ministerijų modelio ir jo neskaitina, nesuteikia reikiamų įrankių – iš esmės NPP yra numatyta „vertikali“, sritinė politikos įgyvendinimo struktūra. Esant dideliame kelių ministerijų bendros veiklos poreikiui ir interesui, kiekvieną kartą ieškoma būdų realizavimui, planuojami nauji modeliai. Veiksmų planai yra sudaromi, bet ministerija ten įsitraukia tęstines priemones, arba nurodo sąsajas su kažkuriais pažangos lėšomis finansuojamais projektais. Pavyzdžiui, SADM veiksmų planai jaunimo, neįgalųjų integracijos srityse. Tačiau realiai tai nėra bendradarbiavimas, kiekviena ministerija daro, ką ir taip daro, veiksmų planas tiesiog surenka tas priemones į vieną formą.
Krašto apsaugos ministerija	Įgyvendinant Kibernetinio saugumo plėtros programą reguliariai aptiriamos bendros KAM veiklos su VRM (Policijos departamentu) elektroninių nusikaltimų klausimais, tačiau jau matoma esminė problema – skirtingi asignavimų valdytojai; KAM yra plėtros programos

Ministerija	Pateikta nuomonė:
	valdytoja, todėl VRM sudėtingiau pagrįsti minėtas veiklas bei numatyti veiklos vykdymui reikalingus asignavimus.
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Nors plėtos programose nurodomos programos įgyvendinime dalyvaujančios institucijos, tačiau kyla problemų nustatant atsakomybes rengiant pažangos priemonių aprašus, vykdant atsiskaitymą už jų įgyvendinimą. Kitos institucijos nesuinteresuotos dalyvauti. Nepakankamas tarpinstitucinis bendradarbiavimas ilgina dokumentų derinimo procesą.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal visų ministerijų apklausos rezultatus

Valstybinio audito ataskaitos
„Strateginio valdymo ir biudžeto
formavimo pokyčiai“
15 priedas

Finansų ministerijos ir Vyriausybės kanceliarijos teiktos pastabos
dėl Kultūros ministerijos Kultūros ir kūrybingumo plėtros
programos projekto ir Susisiekimo ministerijos 2022–2030 m.
susisiekimo plėtros programos projekto rodiklių

Pastabos Kultūros ir kūrybingumo plėtros programos projektui	
Finansų ministerijos pastabos	
2020-11-19	✓ Nurodomi produkto rodikliai, nors PP turi būti tik rezultato rodikliai. ✓ Prašome į PP projekto 1 priedo formą nekopijuoti NPP rodiklių lentelės, o nurodyti NPP uždavinio rodiklį (arba NPP tikslo rodiklį, jei sprendžiamos problemos neturi uždavinio lygiu nustatyto susijusio rodiklio), jo tarpinės ir galutinės reikšmės ir trumpai pagrįsti nurodytų rodiklių sąsają su sprendžiama problema. ✓ 8.4 6 stulpelyje priemonės rezultato rodiklis turi būti nurodomas atsižvelgiant į tai, kokio pasirinktos priemonės rezultato (poveikio) tikimasi. PP projekte dauguma rodiklių yra produkto rodikliai, o ne rezultato rodikliai, prašome patikslinti (produkto rodiklius pakeisti rezultato rodikliais). Atkreipiame dėmesį, kad PP nurodomas priemonės rezultato rodiklis negali sutapti su NPP uždavinio poveikio rodikliu. Pvz. PP 4.1 uždavinio 1.6 priemonės rezultato rodiklis Gyventojų, esančių mažiau palankiame kultūriniame kontekste, dalyvaujančių kultūrinėse veiklose, dalies padidėjimas, proc. yra toks pat kaip NPP 4.1.2 poveikio rodiklis. Jei būtų nuspręsta, kad toks rodiklis labiau atspindi priemonės rezultatą, nei NPP uždavinio poveikį, tokį rodiklį galima „perkelti“ į priemonės lygmenį, tačiau keičiant NPP jo turėtų būti atsakyta kaip NPP uždavinio rodiklio.
2021-05-20	7 kritinės pastabos ir 4 rekomendacinės 2 kritinės pastabos dėl nustatytų rodiklių, kuriuos buvo prašoma perkelti į PŽP ¹¹⁰. ✓ PP III dalyje priemonei 4.1.2. Kultūrinės edukacijos sistemingas integravimas į formalųjį ir neformalųjį švietimą numatyti produkto rodikliai Kultūros paso kultūros paslaugų skaičiaus padidėjimas vnt. ir Kūrybinės partnerystės integruotos į formaliojo švietimo ugdymo planus visose Lietuvos mokyklose, proc. Šiuos produkto rodiklius prašome perkelti į pažangos priemonių lygmenį arba patikslinti taip, kad jie atspindėtų laukiamą rezultatą. PP neturi būti nustatomi produkto rodikliai, kadangi taip užkertamas kelias alternatyvų nagrinėjimui PP rengimo etape ir nėra aišku, kokio pokyčio šiuo veiksmu siekiama. PP prašome nurodyti tik rezultato rodiklius. ✓ 1.5. PP III dalyje nurodyti priemonių 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos ar kitų finansavimo šaltinių rodikliai, jų pavadinimai, siektinos reikšmės ir kt. turi atitikti atnaujintas patvirtintų rodiklių versijas. Prašome patikslinti. Pagal Metodikos 74.3.2 punktą kiekvienai priemonei nurodomi rezultato rodikliai bei jų pradinė ir planuojama galutinė reikšmės. Prašome nurodyti visų rezultato rodiklių pradinės ir planuojamos galutinės reikšmės.
2021-06-18	FM projektui pritaria, jei bus atsižvelgta į šias pastabas: ✓ PP III skyriuje priemonei 08-001-04-01-03 (PP) Investicijos į kultūros išteklių skaitmeninimą ir prieinamumą numatytas produkto rodiklis Įgyvendinti kultūros išteklių skaitmeninimo projektai, kaupiamieji vnt. Šį produkto rodiklį prašome perkelti į pažangos priemonės lygmenį, o PP projekte prie šios priemonės nurodyti rezultato rodiklį, kuris atspindėtų laukiamą rezultatą.
Vyriausybės kanceliarijos pastabos	
Pastabos teiktos KM plėtros programos projekte komentary forma	✓ Kultūros paso kultūros paslaugų skaičiaus padidėjimas, vnt. – siūloma įtraukti paklausos rodiklį, pvz. pasinaudojusių kultūros pasu skaičius. ✓ Įtraukti rodiklį „Asmenų, besinaudojančių archyvų paslaugomis ir teigiamai vertinančių archyvų paslaugas, dalis (procentai)“
Pastabos 2022–2030 m. susisiekimo plėtros programos projektui	
Finansų ministerijos pastabos	
2021-05-31	Ministerija pritaria projektui su sąlyga, jei PP bus patikslinta pagal pateiktas pastabas:

¹¹⁰ Nes PP gali būti tik rezultato rodikliai, o ne produkto.

Pastabos Kultūros ir kūrybingumo plėtros programos projektui

- ✓ patikslinti informaciją dėl rezultato rodiklių (Ne visos PP priemonės turi nurodytus rezultato rodiklius ir jų pradines bei siektinas reikšmes. Atkreiptinas dėmesys, kad kiekviena priemonė turi turėti bent vieną rezultato rodiklį, o kiekvienas rodiklis – pradinę (bei jos metus) ir siektiną reikšmes. Tais atvejais, kai priemonės rodiklio pradinė reikšmė nėra žinoma PP tvirtinimo metu, PP tekste turi būti pateikiama informacija, kada ji bus nustatyta);
- ✓ Atsižvelgiant į šiuo metu vykstančią NPP peržiūrą, prašome patikslinti PP projekte pateiktus uždavinius ir rodiklius pagal suderintus minėto plano pakeitimus.

2021-11-25 FM pritaria projektui, jei bus atsižvelgta į pastabas:

- ✓ PP III skyrių „Pažangos priemonių rinkinys“ priemonėje 10-001-05-04-02 „Skatinti pažangių elektroninių ryšių technologijų ir naujos kartos ryšio tinklų (įskaitant 5G ryšio) plėtrą“ įtraukti „Naujos kartos Lietuva“ plano rodiklį „5G ryšio paslaugos miestų teritorijose, tarptautiniuose sausumos transporto koridoriuose („Via Baltica“, „Rail Baltica“) ir kituose magistraliniuose automobilių keliuose ir valstybinės reikšmės magistralinėse geležinkelio linijose, oro ir jūrų uostuose“ ir jo reikšmes.

Vyriausybės kanceliarijos pastabos

- Pastabos teiktos SM plėtros programos projekte komentarų forma
- ✓ Atkreiptinas dėmesys, kad gegužės 14 d. pasitarime dėl NPP rodiklių keitimo buvo pasiūlyta iš 2020-09-09 nutarimu Nr. 998 patvirtinto 1 priedo išbraukti kai kuriuos NPP rodiklius, kurie yra paminėti SM plėtros programos projekto I dalyje „Plėtros programos paskirtis“. Rodikliai, kurių siūloma atsisakyti NPP dokumente, turėtų būti perkelti iš PP I dalies į III dalį „Priemonių rinkinys“. Atitinkamai siūlytina peržiūrėti PP III dalyje numatytus priemonių rezultato rodiklius ir gal kai kurių atsisakyti, įvertinus tai, kad PP rodikliai turės būti perkelti į ministerijos strateginį veiklos planą (SVP).
 - ✓ Siūloma tikslinti kai kurių rodiklių formuluotes, kuriose naudojama daiktavardinė forma. Žodis „padidėjimas“ gali būti dviprasmiškai suprastas, nes neaišku, ar bus matuojama absoliuti rodiklio reikšmė, ar pokytis. Siūlymai dėl rodiklių pateikti Plėtros programos tekste:
 - ✓ Tikslinti formuluotę, ar matuojamos ne sutaupytos valandos, ar kiek valandų užtrunka kelyje.
 - ✓ Siūlome suderinti su NPP 5.4.2. rodikliu, kuris turi būti keičiamas.
 - ✓ Ar tikrai bus skaičiuojamas padidėjimas? Gal tiesiog pralaidumo procentas? (Rodiklio "Keleivių skaičiaus pralaidumo padidėjimas, proc.").
 - ✓ Ar tikrai bus skaičiuojamas padidėjimas? Gal tiesiog pralaidumo procentas? Rodiklio formuluotė patikslinta į "Projektinis pasienio kontrolės punktų pralaidumas, automobilių sk. per parą"
 - ✓ Ką reiškia pralaidumo padidėjimas: jeigu atskaitos taškas yra 2020 m. (13370 automobilių), tai ar norėta pasakyti, kad 2030 m. -bendras pralaidumas turi būti sumuojamas (13370+16500)? (Rodiklio formuluotė patikslinta į "Projektinis pasienio kontrolės punktų pralaidumas, automobilių sk. per parą")
 - ✓ Kokiais vienetais matuojama? (Geležinkelių transporto keliamas pavojus visuomenei) Nurodytas matavimo vnt. "žūčių ir sunkių sužalojimų skaičiaus (vnt.) / traukinių nuvažiuoti kilometrai (km)".

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Finansų ministerijos, Vyriausybės kanceliarijos, Kultūros ministerijos ir Susiekimo ministerijos pateiktą informaciją

Valstybinio audito ataskaitos
„Strateginio valdymo ir biudžeto
formavimo pokyčiai“
16 priedas

Finansų ministerijos teiktos pastabos dėl Susisiekimo ir Kultūros ministerijų pažangos priemonių rodiklių

2022–2030 m. susisiekimo plėtros programos pažangos priemonės	
„Gerinti susisiekimą oro transportu“	✓ Atsižvelgiant į Metodikos pakeitimus (82.1 ir 82.3 papunkčiai), siūlome kartu su šiuo Aprašo keitimu I skyriaus lentelėje „Plėtros programos pažangos priemonės siekiami rezultatai“ esančius produkto rodiklius perkelti į III skyriaus „Plėtros programos pažangos priemonės veiklų suvestinė“ lentelę. ✓ Aprašo projekto III skyriuje (veiklų suvestinėje) kiekvienai Priemonės veiklai nėra nurodytas rezultato rodiklis, nedetalizuotos jo siektinos reikšmės, nors toks reikalavimas yra nustatytas Strateginio valdymo metodikos 85 punkte. Todėl prašome patikslinti Aprašo projektą. Pažymime, jei rezultato rodiklio siektinos reikšmės nėra galimybės detalizuoti, priežastys turėtų būti nurodytos pagrindime, o produkto rodikliai gali būti nustatomi tik išimtiniais atvejais, jeigu jie numatyti finansavimo šaltinį reglamentuojančiuose teisės aktuose ir (arba) yra būtini siekiant projektų lygiu nustatyti įsipareigojimus projektų vykdytojams sukurti konkrečius produktus.
„Skatinti alternatyviųjų degalų naudojimą transporto sektoriuje“	✓ Kartu su Priemonės pagrindimo aprašu nepateikta stebėsenos rodiklio aprašymo kortelė, kurios forma pateikta Strateginio valdymo metodikos 2 priede. Pažymime, kad Priemonės pagrindimo aprašas turi būti papildytas stebėsenos rodiklio aprašymo kortele ne vėliau nei iki kvietimo teikti projektų įgyvendinimo planus paskelbimo dienos. ✓ 2022-11-03 Lietuvos Respublikos Seimui priėmus įstatymą, nuo 2023-01-01 įmonėms, įsigysiančioms iki 50 tūkst. eurų vertės elektromobilius, suteikta teisė į PVM atskaitą elektromobiliams. Siekiant efektyvaus finansinių išteklių naudojimo, siūlome Priemonės poveiklėse „Grynųjų elektromobilių įsigijimo juridiniams asmenims skatinimas“ ir „Elektra arba vandeniliu varomų transporto priemonių įsigijimo juridiniams asmenims skatinimas“ planuojamos paskatos netaikyti ir Susisiekimo ministerijos apsispręsti dėl vienos iš toliau nurodytų galimybių: sumažinti rodiklio reikšmę ir atitinkamai finansavimą ir netaršių transporto priemonių skaičių palikti, tačiau tikslinti Naujos kartos Lietuva plane numatytos reformos „Judame neteršdami aplinkos“ aprašymą, kad ši priemonė būtų skirta tik viešajam sektoriui. ✓ Atsižvelgiant į Europos Komisijos išsakytus pastebėjimus 2023-01-30 ir vasario 1 d. susitikimų metu dėl Darnaus judumo fondo, prašome papildyti Priemonės pagrindimą informacija, tiesiogiai susijusia su Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ 3 rodiklio pasiekimu – įsteigtas ir pradėjęs veikti Darnaus judumo fondas, skirtas alternatyviųjų degalų ir transporto priemonių infrastruktūros plėtrai finansuoti.
„Didinti susisiekimo sistemos kuriamą vertę ir infrastruktūros panaudojimo efektyvumą“	✓ Priemonės apraše nurodytos informacijos pagrindimo apraše prašome paaiškinti, kokiais veiksmais planuojama užtikrinti priemonės siekiamą 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano 5 tikslo 5.4 uždavinio 5.4.3 rodiklio „Transporto sektoriaus įmonės, diegusios inovacijas“ pasiekimą. 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane rodiklio reikšmė 2025 m. yra 49,1 proc., 2030 m. – 60 proc., o Priemonės skaičiuoklės lape „Rezultatai“ siekiamas rezultatas yra 11 proc. transporto sektoriaus įmonių, diegusių inovacijas. Taip pat prašome patikslinti Priemonės skaičiuoklės lape „Rezultatai“ siekiamo rezultato išdėstymą pamečiui, nes nėra aišku, kuriais metais 11 proc. dydis planuojamas pasiekti. Prašome Susisiekimo ministeriją dėti pastangas, kad parengus pilną Priemonę ir įtraukus 2021–2027 m. Investicijų programos asignavimais finansuojamą (-as) veiklą (-as) kartu su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, kuri pagal 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos susisiekimo plėtros programą iš dalies sprendžia inovatyvių ir skaitmenizuotų sprendimų trūkumą susisiekimo sektoriuje, rodiklis būtų pasiektas laiku visa apimtimi.
„Skatinti pažangių elektroninių ryšių technologijų ir naujos kartos ryšio tinklų (įskaitant 5G ryšį) plėtrą“	✓ Prašome pažangos priemonės Nr. 10-001-05-04-02 „Skatinti pažangių elektroninių ryšių technologijų ir naujos kartos ryšio tinklų (įskaitant 5G ryšį) plėtrą“ apraše nurodytos informacijos pagrindimo Apraše (priemonės pagrindime) paaiškinti, kodėl priemonės skaičiuoklėje Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ produkto rodiklio „Sukurta gigabitinės spartos infrastruktūra“ reikšmė sumažinta nuo 50 vnt. iki

2022–2030 m. susisiekimo plėtros programos pažangos priemonės	
	12 vnt. Taip pat prašome pateikti informaciją apie šio pakeitimo derinimą su Europos Komisija;
✓	Prašome priemonės aprašo III skyriuje veiklą Nr. 3 suskaidyti į poveikles. 3.1.1 papunktyje nurodytas projektas siekia ne visų veiklos Nr. 3 rodiklių, todėl likę veiklos rodikliai turi būti priskirti kitai poveiklei (-ėms);
✓	Pažymime, kad priemonės aprašo I skyriuje nurodytą rezultato rodiklį „Magistralės („Via Baltica“ ir „Rail Baltica“) padengtos kokybišku, nepertraukiamu 5G ryšiu“ reikia įtraukti į 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos susisiekimo plėtros programos III skyriuje esantį Priemonės rodiklių rinkinį, o priemonės aprašo II skyriuje nurodytas Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP) 2021–2027 m. lėšas – į Plėtros programos II skyriuje esančias 5.4 uždavinio finansines projekcijas.
Kultūros ir kūrybingumo plėtros programos pažangos priemonės	
„Aukštos meninės vertės, įvairaus ir įtraukaus kultūros turinio prieinamumo didinimas“	✓ Priemonės aprašo III lentelėje ir Pagrindimo apraše, veiklos 4.1.1.8. Infrastruktūros objektų modernizavimas poveiklės bus atskirtos pagal regioną (Sostinė ar Vidurio ir vakarų Lietuva). Pagal šį požymį turi būti atskirtos rodiklių siektinos reikšmės ir pinigų sumos.
„Tvarių prielaidų ir paskatų aktualizuoti kultūros paveldo vertybes sukūrimas“	✓ Jeigu priemonė apima 2021–27 m. ES fondų lėšas, rodiklių lentelėje būtina nurodyti visus susijusius produkto ir rezultato rodiklius, nustatytus tiems finansavimo šaltiniams; ✓ Nepateiktos rodiklių kortelės pagal SVM 2 priede nurodytą formą. Kitos pastabos rodikliams pateiktos komentarų forma.
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Finansų ministerijos pateiktą informaciją	

Valstybinio audito ataskaitos
„Strateginio valdymo ir biudžeto formavimo pokyčiai“
17 priedas

Susisiekimo ministerijos 2024–2026 m. strateginio veiklos plano rodikliai, kurių reikšmės mažesnės arba tokios pat kaip Nacionalinio pažangos plano tarpinių rodiklių

Eil. Nr.	Stebėsenos rodiklio kodas	Uždavinių, priemonių, stebėsenos rodiklių pavadinimai ir matavimo vienetai	Stebėsenos rodiklių reikšmės			SM pateikti paaiškinimai, kodėl 2024–2026 m. strateginiame veiklos plane rodiklių reikšmės 2025/2026 m. suplanuotos mažesnės nei numatytos NPP
			2024 m.	2025 m.*	2026 m.	
	10-001-05-03 (P)	5 tikslo 3 uždavinys Gerinti transporto junglumą šalies viduje, su ES valstybėmis narėmis ir trečiosiomis šalimis, užtikrinti eismo saugumą				
1	E-10-001-05-03-02	Nutiesta europinės geležinkelio vėžės (pietų–šiaurės kryptimi su Vilniaus jungtimi) dalis (procentai)	25,8	78,6	31,7	Europinės vėžės geležinkelio „Rail Baltica“ įgyvendinimas yra labai sudėtingas projektas, kurio veiklos ir darbai užtruko, projektuotojas vėluoja atlikti geležinkelio vėžės projektavimo darbus, dėl ko negali prasidėti statybos darbai, todėl reali reikšmė neatitinka anksčiau planuotos.
2	E-10-001-05-03-03	Elektrifikuotų geležinkelių dalis, palyginti su bendru geležinkelių ilgiu (procentai)	8	25	25	2026 m. reikšmė nėra mažesnė už 2025 m. 2025 m. reikšmė neatitinka anksčiau planuotos, nes projekto įgyvendinimas užtruko dėl pasikeitusios geopolitinės situacijos, apsunkinto projekto darbams reikalingų medžiagų ir komponentų įsigijimo, poreikio keisti subrangovus, kurie turėjo sąsajų su Baltarusijos ar Rusijos subjektais.
3	E-10-001-05-03-04	Skrydžių kryptių iš Lietuvos oro uostų skaičius (vienetai)	100	110	112	2026 m. reikšmė nėra mažesnė už 2025 m. 2025 m. reikšmė neatitinka anksčiau planuotos atsižvelgiant į Covid pandemijos padarinius, kai susisiekimas oru buvo visiškai sustabdytas, taip pat dėl karo Ukrainoje.
4	E-10-001-05-03-05	Valstybinės reikšmės (krašto) kelių, kurių suminio kelio dangos būklės indekso (DBI) reikšmė viršija leistinas ribas, dalies sumažėjimas (procentai)	33,85	30	26,55	Rodiklio reikšmės planuojamos mažėjančia seka ir artėja prie 2030 m. reikšmės, kuri yra 17 proc. 2025 m. rodiklio reikšmė neatitinka anksčiau planuotos labai nedaug (29,98 proc.) dėl kelių infrastruktūros gerinimo projektų mažesnės apimtys, įvertinus skiriamą finansavimą ir infliacijos padarinius.
	10-001-05-04 (P)	4 uždavinys Gerinti skaitmeninį junglumą ir didinti susisiekimo infrastruktūros panaudojimo efektyvumą bei sektoriaus kuriamą vertę				

Eil. Nr.	Stebėsenos rodiklio kodas	Uždavinių, priemonių, stebėsenos rodiklių pavadinimai ir matavimo vienetai	Stebėsenos rodiklių reikšmės			SM pateikti paaiškinimai, kodėl 2024–2026 m. strateginiame veiklos plane rodiklių reikšmės 2025/2026 m. suplanuotos mažesnės nei numatytos NPP
5	E-10-001-05-04-01	Keleivių vežimas visų rūšių viešuoju transportu (mln. keleivių)	375	405	384	Reikšmė neatitinka anksčiau planuotos atsižvelgiant į Covid pandemijos padarinius, gyventojų įprotį keliauti nuosavu transportu.
6	E-10-001-05-04-02	Krovinių vežimas visų rūšių transportu (mln. tonų)	138	165	150	Reikšmė neatitinka anksčiau planuotos, nes buvo prognozuojama mažesnė krovinių apimtis dėl pasikeitusios geopolitinės situacijos, įvestų sankcijų Rusijos ir Baltarusijos krovinių vežimui.
7	E-10-001-05-04-04	Namų ūkių, turinčių galimybę naudoti 100 Mbps spartos interneto ryšį, dalis	88	100	-	Reikšmė būtų nekintama iki 2030 m. 100 proc. 2025 m. reikšmė neatitinka anksčiau planuotos, atsižvelgiant į naujausias Ryšių reguliavimo tarnybos prognozes.
	10-001-06-01 (P)	1 uždavinys Didinti energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių dalį ir alternatyvių degalų vartojimą transporto sektoriuje, skatinti darnų įvairiarūšių judumą ir mažinti transporto sukiamą aplinkos taršą				
8	E-10-001-06-01-01	Transporto sektoriuje išmetamo ŠESD kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmetu kiekiu (procentai)	49,5	11,3	29	Reikšmės numato Aplinkos apsaugos agentūra prie AM. Reikšmė neatitinka anksčiau planuotos dėl pasikeitusių prognozių skaičiavimų ŠESD kiekio mažinimo apimtyje.
9	E-10-001-06-01-04	Sutaupyta transporto sektoriuje energijos kiekis, GWh	1500,8	8183,7	8183,7	2026 m. reikšmė nėra mažesnė už 2025 m. 2025 m. reikšmė neatitinka anksčiau planuotos, atsižvelgiant į priemonių įgyvendinimo pradžią ir apimtį.
10	E-10-001-06-01-06	Kelionių traukiniais dalis bendroje kelionių struktūroje (procentai)	1,3	1,6	1,6	2026 m. reikšmė nėra mažesnė už 2025 m. Prognozuojama 2025 m. reikšmė neatitinka anksčiau planuotos, kadangi matomas kelionių dalies sumažėjimas ir manoma, jog geresnei reikšmei turės įtakos ne tik maršrutai į Varšuvą, Rygą, bet ir UAB LTG Link naujų traukinių įsigijimas, kurie Lietuvoje pradės kursuoti vėliau (planuojama 2026 m.) ir prisidės prie spartesnio keleivių srautų ir kelionių dalies traukiniais augimo.
11	E-10-001-06-01-07	Geležinkelių ir vidaus vandenų transporto dalis, palyginti su visu krovinių transportu (procentai)	18	42	20	Reikšmė neatitinka anksčiau planuotos dėl pasikeitusios geopolitinės situacijos, įvestų sankcijų Rusijos ir Baltarusijos krovinių vežimui ir ženkliai sumažėjus krovinių gabenimui geležinkeliais.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal teisės aktus ir Susiekimo ministerijos pateiktą informaciją

Valstybinio audito ataskaitos
„Strateginio valdymo ir biudžeto formavimo pokyčiai“
18 priedas

9 iš 14 ministerijų nuomonė dėl planavimo dokumentų rodiklių nustatymo, jų siejimo su kitų dokumentų rodikliais

Visų ministerijų klausėme ar jos mato problemas, susijusias su rodiklių nustatymu, susiejimu su kitų dokumentų rodikliais, jei yra problemų, prašėme jas nurodyti.

Ministerija	Pateikta informacija
Žemės ūkio ministerija	Nustatytus PP ir į SVP perkeltus rodiklius, kurie yra rezultato rodikliai, yra sudėtinga susieti su aukštesnio lygmens NPP rodikliais, kurie yra poveikio rodikliai. Kai kurie NPP rodikliai (pvz. ŠESD) yra globalūs ir sudėtinga juos detalizuoti PP rodiklių lygmenyje. Išskaičiuoti procentinę PP rodiklio prisidėjimo dalį prie NPP rodiklio praktiškai neįmanoma. Kai kurie NPP rodikliai jau nebeaktualūs, pertekliniai ar pasikeitusi skaičiavimo metodika, todėl nereikėtų LRVK ir FM koncentruotis į rodiklių kaskadavimą nuo NPP iki PPP. Atkreipiamas dėmesys, kad NPP rodiklius būtina peržiūrėti ir tikslinti. Be to, atliekant NPP rodiklių stebėseną VDVIS (NPP švieslentėje), susiduriama su situacija, kuomet rodiklio duomenų šaltinis yra kitos institucijos pavaldume (pvz. Aplinkos apsaugos agentūroje), todėl siūlome, kad į VDVIS duomenys būtų integruojami tiesiogiai iš pirminio šaltinio, o ne per ŽŪM.
Ekonomikos ir inovacijų ministerija	Trūksta informacijos, kurie rodikliai turi būti perkelti iš vieno dokumento į kitą, kaip užtikrinti loginius ryšius kai reglamentavimas (tiksliau nerašytiniai CPVA, FM reikalavimai) bendrai rodiklių sistemai skiriasi nuo rodiklių, kuriais stebimos veiklos, įgyvendinamos ES, RRF ir kitomis tarptautinės pagalbos lėšomis.
Krašto apsaugos ministerija	NPP patvirtinti rodikliai nėra pakankamai dažnai atnaujinami ir jų reikšmės jau kurį laiką nėra aktualūs, tas pats ir su plėtros programų rodikliais. Krašto apsaugos atveju, itin greit kintant geopolitinei situacijai, priimami vis nauji sprendimai, susiję su nacionalinio saugumo ir gynybos stiprinimu, nuolat reaguojama į saugumo situaciją, sąjungininkų sprendimus bei pramonės galimybes, minėtuose dokumentuose nustatyti rodikliai turėtų būti pagal poreikį atnaujinami dažniau.
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Problemos iškyla, kai yra poreikis nustatyti rodiklio reikšmę strateginiame veiklos plane, kuri skiriasi nuo Nacionaliniame pažangos plane patvirtintos rodiklio reikšmės. Toks poreikis iškyla, kai rodiklio reikšmė jau pasiekta anksčiau laiko, o nustatyti blogesnę reikšmę yra neracionalu. Taip pat pereinamuoju laikotarpiu sudėtinga suplanuoti Europos Sąjungos investicijų rodiklius, nes Europos Sąjungos projektai prasideda vėliau nei suplanuota.
Vidaus reikalų ministerija	Dėl viešojo saugumo srities ypatumų trūksta duomenų nustatyti poveikio ir rezultato rodiklius ir pagrįsti juos statistiniais duomenimis, vertinant pažangą viešojo saugumo srityje, ypač veiklų, susijusių su nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų prevencija ir kontrole, rezultatams pamatuoti. Stebime problemų, susijusių su regiono lygmens rodikliais: -nemaža dalis NPP poveikio rodiklių neturi regioninio pjūvio (siekiant išspręsti šią problemą, Regionų plėtros programoje vietoje tokių NPP rodiklių nurodomi kiti savo turiniu artimi poveikio rodikliai, skaičiuojami regiono ar savivaldybių lygiu; -nėra jokių statistinių duomenų, tinkamų klimato kaitos ir transporto sritims stebėti, vertinti regioniniu lygmeniu; -kai kurių NPP rodiklių reikšmės gali būti nustatomos tik praėjus 18 mėn. nuo ataskaitinių metų, nes tik tuomet paskelbiami atitinkami statistiniai duomenys (pvz., NPP rodiklis „Pridėtinė vertė gamybos sąnaudomis pagal veiklos vykdymo vietą (nefinansinių įmonių), tenkanti vienam dirbančiajam per metus tūkst. eurų“). Nepatogumų kelia Strateginio valdymo metodikoje esanti nuostata, kad produkto lygio rodikliai neturi būti traukiami į strateginius veiklos planus. Yra situacijų, kai strateginių veiklos planų priemonių įgyvendinimas gali būti matuojamas tik produkto lygio rodikliu.
Švietimo mokslo ir sporto ministerija	Kiekvieno naujo rodiklio įvedimas didina ir duomenų poreikį, ne visada įmanoma parinkti rodiklį iš turimų duomenų, o tai formuoja administracinės naštos didinimą ne tik ministerijai, bet ir pirminiems duomenų šaltiniams – mokykloms, projektų vadovams ir komandoms. Įrodymais grįsta veikla būtina, tačiau subalansuotumas labai svarbus, kad nebūtų nukreipiamas dėmesys ir laikas nuo pagrindinės veiklos į biurokratinių uždavinių vykdymą. Matome problemą susijusią su Europos Sąjungos struktūrinių fondų dokumentų rodiklių formuluotėmis.
Kultūros ministerija	Pagal SVM reikalavimus SVP dokumento lygmeniu ne tik tikslams, uždaviniams, bet ir kiekvienai priemonei yra nustatytas reikalavimas priskirti atskirą stebėsenos rodiklį, kas KM nuomone yra perteklinis reikalavimas.

Ministerija	Pateikta informacija
	Taip pat manome, kad rodiklių susiejimas turėtų vykti IT priemonėmis/įrankiais, tik taip galima užtikrinti aukščiausio lygmens dokumentuose nustatytų tikslų, uždavinių, rodiklių integravimą į žemesnio lygmens dokumentus, kartu užtikrinant vieningą tikslų siekimą, vieningą duomenų stebėseną, analizę ir atsiskaitymą. Taip pat taip būtų eliminuojamas perteklinis darbas, eliminuojamos rizikos dėl techninių klaidų.
Teisingumo ministerija	Atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos veiklos sričių specifiką, trūksta informacijos nustatyti kokybinius rodiklius, kurie atspindėtų vien Teisingumo ministerijos veiksmams įtakojamus pokyčius, nes veiklos sritys pakankamai horizontalios. Veiklos vertinimui pasitelkiant tarptautinių organizacijų, ES institucijų skaičiuojamus rodiklius susiduriame su problema vykdant rodiklių stebėseną ir atsiskaitant už veiklos rezultatus, nes faktinės tokių rodiklių reikšmės paprastai paskelbiamos su metų ir didesniu atotrūkiu lyginant su strateginiame planavime numatytais atsiskaitymo terminais. Rodiklių susiejimas su kitų dokumentų rodikliais pakankamai aiškus, su problemomis nesusiduriame. Vertinant per nacionalinių darbotvarkių rengimo prizmę, identifikuojama problematika – tinkamų pažangą leidžiančių pamatuoti rodiklių (rezultato) nustatymas, kam itin svarbus ir status quo konstatavimas/pagrindimas duomenimis – tai leistų pamatuoti pokytį, jį palyginti su atskaitos (pradiniu) tašku.
Sveikatos apsaugos ministerija	Planavimo etape pastebime, kad trūksta rodiklių, reikalingų pagrįstai atvaizduoti problemą. Kaip jau buvo minėta pirmiau, sveikatos srityje aktualūs duomenys, rodantys socialinių-ekonominių veiksmų įtaką sveikatos rodikliams. Tikimės, kad skirtingų sektorių duomenų susiejimo poreikį ateityje atlieps Valstybinės duomenų agentūros (toliau – VDA) kuriami sprendimai. Sveikatos sektoriaus skaitmeninimo projektų įgyvendinimas taip pat prisidės prie šios problemos sumažinimo.
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal visų ministerijų apklausos rezultatus	

